

TİRŞİK

ÇUKUROVA YEREL DERGİSİ

Ekim-Kasım-Aralık 2009 Sayı: 20

**Andırın'da
Yaz Bereketi...**

ANDIRIN POSTAS

"yaşam devam ediyor"

22. YIL 3 OCAK 2006 SAYI: 1096

SALI GÜNLERİ YAYIMLA

"suya sabuna dokunur
bir solukta okunur"
"HİZMETTE 25 YIL"

ÇİFTLİK

RESTAURANT

**SPECIAL
SULU YEMEK ve KEBAP**

Sıddık ÇERİ

Eski Osmanlı Sk. No:3 Mecidiyeköy - İSTANBUL
Tel : 0.212 274 24 54 - 274 76 62 Fax: 0.212 288 41 81

TİRŞİK

ANDIRIN VE ÇUKUROVA YEREL DERGİSİ

Andirin Gelişim Platformu Adına İmtiyaz Sahibi
Ahmet NARİNOĞLU

Genel Yayın Koordinatörü
Salih ZENGİN

Yazı İşleri Müdürü
Gökhan GÖK

Yayın Kurulu
Ahmet NARİNOĞLU
Hüsnü KARCI
H. Salih ZENGİN
Tahsin SARIBIYIK
Celil ÇINKIR
Cumali YAŞAR

Abone, Reklam Ve Halkla İlişkiler
Rahmi GÜRLEK
İskender ZENGİN

Adres
Eski Osmanlı Sok. Dılan Sit.
A Blok No:8 K.6 D.11
Mecdiyeköy / Şişli - İstanbul

Telefon
0212 273 02 46

Web Adresi
www.andirin.org.tr

e-posta
andiringelisimler@gmail.com

Yayın Türü
Yerel Dergi

Grafik-Tasarım
Yeşim Karakoç

Baskı
Mart Matbaacılık Sanatları Tic. ve Ltd. Şti.

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarına aittir.

İçindekiler

4	Andirin 3. Yayla ve Doğa Şenliği	38	Toprak Dam
11	Andirin'dan Haberler	39	Boyacı Bıyık
13	Adana'dan Haberler	40	Sonbaharın Adı Andirin İse...
14	Kadiri'den Haberler	41	Çukurova Yemekleri
15	Andirin Çevre Bildirisi	42	Durdu Bey'in Mezan
16	İki Yayıcıoğlu	43	AÇEK
17	Kocagöl	44	Abdülvahap Kocaman
18	İsmet ATLI	45	İki İnsan
19	Atatürk İlköğretim Okulu	46	Mustafa Rüzgar
20	Kışla Bahçesi	48	Bahattin KARAKOÇ
22	Kilim	50	İkinci Yazılan
23	Son Kalan Ambar	51	Göç Yolunda Kültür
24	Kahramanmaraş'ta Sanat	52	İş Adamı Mehmet DAL
25	Ormanlarımız	54	Eski Andirin Lokantaları
26	Araştırma	55	Andirin Hafıza Merkezi
27	Pozantıdan Giden Askerler	56	Kenan Erzurum'dan...
28	Uluslararası Mavi Hilal Vakfı	57	Ağca Mehmet
30	Andirin'da Sohbetler Koyu Olur	58	Şahinbey Destanı
31	Halil	59	Andirin Kültürü'nden Çeşitllemeler
32	Ahududu-Böğürtlen	60	Andirin'ın Yazılmamış Tarihi
34	Köylerimiz	61	Andirin Yöresinde Lakaplar
35	Tohum Deyip Geçmeyin	62	Şiir
36	Arıcılık	64	Yazı Yazmak
37	Doğa Korunmalı	65	Çukurova'da Çocuk Oyuntarı
		66	Aşıkların Gözyaşı

Platform'dan

Tirşik dergisi üç ayda bir çıkıyor. Üç aylık dönemler aynı zamanda mevsimlere denk geliyor. Tirşik'in bu sayısına güz sayısı diyebiliriz. Mevsim güz olunca Andirinde sonbaharı anmadan geçemeyiz.

Andirinde sonbahar tam sonbahar olur. Tabiat halden hale renkten renge girer. Bir taraftan insana bir taraftanda olanca cömertliğini sunar. Andirin ve Toroslar da tabiatın en bol ve bereketli mevsimidir sonbahar. Ne varsa sunar. Tabiatdaki her canlı elinde tüm kalanını sunma yarışına soyunur. Cömertlikte yarışır bu. Burada oturup dağları seyretmek ne hoş. Vadilerde kilometrelerce gezmek doyumsuz haz verir. Tabiatda hangi renk varsa Andirin vadi ve yamaçlarındabu renklerin hepsini görürsünüz.

Sonbaharın öteki yüzü toparlanma mevsimi oluşudur. Bir yandan sona erişler, bir yandan yeni başlangıçlar iç içe yaşanır. Andirin'da kışlık hazırlık telaşı sürer. Yakacak odunlar hazırlanır. Meyve - Sebzeler kurutulur. Turşular kurur. Reçeller, salçalar, marmelatlar yapılır. Meyve suları çıkarılır. Tarhana, bulgur, döğme, un yapılır.

Sonbahar Andirin ve Toroslar'da göç ayıdır. Yaylaclar çoktan indiler. Bu sıralar eğitim gücü başlar. Memleketimden göç edecek aileler bu mevsimi bekler. En azından tedarikli göçerler.

Platform, yazın yapılan 3. Andirin Doğa ve Yayla Şenliği'nin değerlendirmesini yaptı. Artık halkımız daha kapsamlı, daha geniş katılımlı şenlik bekliyor. Dördüncü şenlik 1 Ağustos 2010'da yapılacak. Zamanını şimdiden ilan ediyoruz. Doğa, çevre ve spor faaliyetleri artırılacak. Bu çalışmalar Andirininlilara farkında olma, bilinçlenme, sahiplenme ve kendine güvenme konularında destek oluyor.

Gelecek yıl iki çalıştay birlikte yapılacak. Zenginlik içinde olup da fakir yaşayan, varlık içinde olup da muhtaç kalan Andirininlilara moral verecek olan birinci çalıştay kaynaklarımızı kullanmayı tartışacak. İkinci çalıştay yöremizin yetiştirdiği yirminci yüz yılın değeri, Çukurovanın ikinci Karacaoğlanı kabul edilen Andirin Beşbucaklı Aşık kul Halil'i işleyecek, tanıyacak, tartışacak, gün yüzüne çıkaracak. Memleketimizin daha nice değerleri var. Onlar da ellerinden tutulmayı bekliyor.

Okullarımız açıldı. Resmi, dini bayramları kutluyoruz. Öğrencilerimiz cıvı cıvı. Onlara bakarak ülkemizin geleceğine umutla bakıyoruz. Ama gençlere karşı vazifelerimiz var. En başta burs geliyor. Eli tutan gücü yeten herkesi platformumuz aracılığıyla burs vermeye davet ediyoruz.

Bu yıl Andirininlilar göç ettikleri kentlerde bir araya gelerek dernek kuruyorlar. Sivil Toplumun gücünün farkındalar. Hem bir arada olmanın hem Andirine yönelmenin aracıdır sivil toplum. Üstelik bunun hazzını da veriyorlar.

Tirşik Dergisi yayın hayatına devam ediyor. Elimizde yayınlanacak hemşehrilerimizin ürettiği onlarca eser var. Yayınlanmayı bekliyor. Andirin üzerine ondan fazla site internet ortamında yayın yapıyor. Hepsinin bir araya getirerek güç birliği etmenin peşindeyiz. İçerdeki dışarıdaki Andirininliların isteği böyle.

Andirin projeleri hayli yol alıyor. Kamu, özel sektör, sivil toplum işbirliğini harekete geçirmeye çalışıyoruz. Gerek şahsi, gerekse toplumu ilgilendiren güzel projeler hazırlanıyor, takip ediliyor. Andirin'in gelişmesi için projeleri takip ediyoruz. Andirininlilerden proje bekliyoruz. Proje olmadan bölgemiz gelişemez.

Andırın 3. Yayla ve Doğa Şenliği

İskender ZENGİN

Andırın ilçesinin doğal, tarihi ve kültürel özelliklerini tanıtmayı amaçlayan, Andırın Kaymakamlığı, Belediye Başkanlığı ve Andırın Gelişim Platformu tarafından gelenekselleştirilen 40 civarında sivil toplum kuruluşunun destek verdiği Andırın 3. Büyük Doğa ve Yayla Şenliği büyük bir katılım ve coşku ile yapıldı.

Şenliğe ülkenin çeşitli yerlerinde görev yapan Andırınlı vali Yardımcıları, kaymakamlar, yargıçlar, emniyet müdürü ve amirler komşu il ve ilçelerden belediye başkanları, il genel meclis üyeleri, TRT, KANAL-A, MRT, AKSU gibi ulusal düzeyde yayım yapan TV. ler katıldı.

Özellikle yayla turizmi açısından bölgenin tercih edilen ilçesi olan Andırın'ın ev sahipliği ile başlayan şenliğin ilk günü Geben kasabası kayranlı mesire alanında, ev sahipliğini Geben Belediye Başkanı Gökhan Avcı'nın yaptığı kahvaltı ile başladı. Kırksu vadisi kanyon gezisi ve vadiye çekilen halaylar ile süren programda, Geben Belediye Başkanı Gökhan Avcı beldesinin tarihi ve turistik yerleri hakkında misafirlere bir sunum yaptı. Tırıl dağı gezisi, yayla sohbetleri, sportif faaliyetler ve konserlerle devam eden şenlik programı yaklaşık on bin kişinin katıldığı Çınar geçidi mesire alanı buluşması ile sona erdi.

Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunması ile başlayan, programın Çınar geçidi buluşmasında, Belediye Başkanı Baki Tezcan ve Platform Başkanı ve Kâğıthane Kaymakamı Ahmet Narinoğlu birer konuşma yaptılar. Belediye Başkanı Tezcan yaptığı kısa selamlama konuşmasında " İlçeyi geleceğe hazırlamada beş yıldır yaptığı çalışmaları ve hayata geçirdiği projelerini anlattı ve ikinci beş yıllık sürede bu faaliyetlerinin artarak devam edeceğini söyleyerek, katılımcılara teşekkür etti. Platform Başkanı ve Kâğıthane Kaymakamı Ahmet Narinoğlu ise sözlerine; NFK.' den "Su iner yokuşlardan hep basamak, basamak benim ise alın yazım yokuşlarda susamak dizeleri ile başladı. "Bu toprakların çilesini - refahını birlikte çeken Andırınlı kardeşlerim, bu gün Çınar

geçidinde Andırın 3. Yayla, Doğa ve Spor şenliğini birlikte yapıyoruz. Geben de yayla ve vadi gezisi Tırıl dağımızda doğa ve zirve yürüyüşü yaptık, köylerimizde yayla sohbetleri, kışla bahçesinde sergi açtık Andırınlı ların sorunlarını tartıştık, futbol oyunları seyrettik. Bu günde Çınar geçidin de sizlerle bir araya geldik. Buradan şu mesajı veriyoruz: Andırınlı lar bir araya gelemez diyenlere, 10 bin

kişi ile bir araya gelerek cevap veriyoruz.

Gurbete düşmüş Andırınlılar artık memleketlerine geri dönüyor. Bizi biz yapan kültürümüzü, değerlerimizi yaşıyoruz ve yaşatacağız. Bir olmanın, beraber olmanın farkına varıyoruz gücümüzü tadıyoruz. Bu gün hepimiz biliyoruz ki Andırın'ın iki gücü var İnsanı ve doğası dün bunlarla var oldu tanındı. Yarın da Andırın' ı geliştirecek, kalkındırarak olan bu iki varlığımızdır. Andırının geleceğini bu iki güce dayandırmak zorundayız. Nüfusumuz 200 binlere vardı dayandı bunun 50 bini Andırında 150 bini gurbette yaşıyor. Bu

gün Türkiye'de pek çok bölge şehir göçünü fırsata çevirdi, göç edenler geri dönüyorlar memleketlerine yatırım yapıyorlar hizmet ediyorlar. Gün bu gündür, uyanın Andırın dışarıda bizler içerde sizler daha çok birlikte olmalıyız, kaynaşmalıyız ki gücümüz varlığımız ortaya çıksın. Derdimizde söylenecek sözümüz de çoktur. Konuşulmadan hiçbir şey yapılmıyor; fakat konuşarak da çözülmüyor bu güne kadar hep konuştuk hep istedik ama ne yazık ki "kaf dağını" aşan kuşun bizzat kendisi olduğunu anlayamadık, artık farkına varmalıyız dışarıdan kurtarıcı gelmez, kurtarıcı bizleriz buranın sahipleri bizler.

Andırın içerdeki 50 bin, dışarıdaki 150 bin nüfusu ile bir ailedir. Hepimiz Andırın ailesinin birer üyesiyiz Andırın evimiz ve evimiz olmalıdır gücümüz Andırın ailesidir." dedi...

Yapılan konuşmaların ardından program misafirlerin tanıtımı, Başbakanımız R. Tayip Erdoğan, Bakanlar, M. Vekilleri, Kahramanmaraş Valisi M. Niyazi Tanılır, Adana Valisi İlhan Atış ve Kayseri, Mersin, Osmaniye İl Emniyet Müdürlüklerinden gelen kutlama mesajlarının okunması, davul-zurna eşliğinde halaylar, temsili güreş gösterileri, Köroğlu oyunu, temsili düğün alayı, göç yolu geçişi, ünlü saz ve söz ustası Burhan Yıldırım'ın yerel ses sanatçımız Hatice Gökçeli ile beraber düeti ve protokol heyetinin çadır ziyaretleri ve halkı selamlaması ile sona

erdi. 4 gün boyunca devam eden Andırın 3. Doğa ve Yayla şenliklerinin sponsorluğunu Tezcan Yapı Yönetim Kurulu başkanı İnş. Yük. Müh. İdris Tezcan yaptı. Tezcan yapı personelleri alanda bulunan yaklaşık on bin kişiye öğle yemeği servisi ve beraberinde sıcak ve soğuk içecek ikramı yaptılar. Platform başkanı ve Kâğıthane Kaymakamı Ahmet Narinoğlu Tezcan yapı yönetim kurulu başkanı İnş. Yük. Müh. İdris Tezcan ve personellerine şenliğe yaptıkları katkıları ve hizmetleri için teşekkür etti. Şölenin alan güvenliği İlçe Emniyet Amirliği ve Jandarma Komutanlığı personellerince sağlandı. Şölen boyunca herhangi bir kayda değer olumsuzluk yaşanmadı.

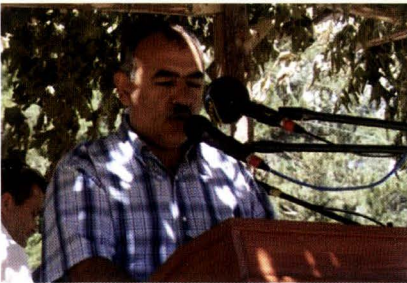

Andırın 3. Doğa, Yayla ve Spor Şenliği

Özellikle yayla turizmi açısından bölgenin tercih edilen ilçesi olan Andırın'ın ev sahipliği ile başlayan şenliğin ilk günü Geben kasabası Kayranlı mesire alanında, ev sahipliğini Geben Belediye Başkanı Gökhan Avcı'nın yaptığı kahvaltı ile başladı. Kırksu vadisi kanyon gezisi ve vadiye çekilen halaylar ile süren

programda Geben Belediye Başkanı Gökhan Avcı beldesinin tarihi ve turistik yerleri hakkında misafirlere bir sunum yaptı. Tırıl dağı gezisi, yayla sohbetleri, sportif faaliyetler ve konserlerle devam eden şenlik Çınar geçidi mesire alanında düzenlenen programla devam edildi. Düzenlenen kutlama programında

davul-zurna eşliğinde halaylar, temsili güreş gösterileri, Köroğlu oyunu, temsili düğün alayı, göç yolu geçişi, saz ve söz ustası Burhan Yıldırım'ın konseri ve protokol heyetinin çadır ziyaretleri ve halkı selamlaması ile sona erdi.

Andırın 3.Çalıştayı Andırın'da Yapıldı

Andırın Gelişim Platformu'nun düzenlediği Andırın 3.Çalıştayı bu defa sorunların ve çözümlerin yeri olan Andırın'da düzenlendi. Andırın Yatılı İlköğretim Bölge Okulu salonunda 7 Ağustos Cuma günü Saat: 09:00'da başlayan Çalıştayı gün boyu sürdü. Çalıştaya çok sayıda Andırın'ın içinden ve dışından gelen konuklar katıldı. Çalıştaya Andırın Kaymakamı, Kaymakam Vekili, Andırın Belediye Başkanı Baki TEZCAN, Andırın Gelişim Platformu Başkanı Ahmet NARİNOĞLU, Sivil Toplum Kuruluşlarının Başkan ve Yöneticileri katıldı. Toplantıyı yörenin basın temsilcileri de izledi. Toplantı sonucunda ortak sonuç bildirgesi okunarak çalıştayı onayı ile ilan edildi.

Andırın 3. Çalıştayında üç ayrı salonda, üç ayrı çalışma grubu oluşturuldu. Uzmanlardan oluşan katılımcılar Andırın'ın konularını bütün yönleri ile masaya yatırdılar. Yapılması gereken çözüm yollarını tespit ettiler.

Aşağıda Andırın 3. Çalıştayında oluşturulan üç çalışma grubunun ortak sonuç bildireleri topluca verilmektedir. Andırın Gelişim Platformu Başkanı Ahmet NARİNOĞLU sonuç bildirelerini Andırın kamuoyuna ilan ettiklerini, ilgili kurul ve kuruluşlara duyuracaklarını belirtti.

ANDIRIN 3.ÇALIŞTAYI

Andırın 3. çalıştayı kapsamında Andırın'ın sorunları karşılaştıkları tehditler ve çözüm önerileri üç ayrı oturumda tartışılarak özet sonuç raporları aşağıya çıkarılmıştır.

KENTLEŞME ÇALIŞMA GRUBU

Andırın kentsel sorunları, çevre ve doğa ile ilgili tehditler ve çözüm önerileri

Taraflar ve konuşmacılar öncelikle andırın'ın kentsel ve doğa alanında durum tespitleri yapmışlar ve çözüm önerileri sıralamışlardır: 1.Andırın'ın gelişmesini ve geleceğin yönetilmesini üstlenecek bir sivil toplum birlikteliği oluşturulmalıdır. 2.Andırın geleceği ilçe gelişme planı ve çevre düzeni planı sayesinde disiplin altına alınabilir bunun için ilçe gelişme planı ve çevre düzeni planı valilik, kaymakamlık, belediye ve sivil toplum iş birliği ile hazırlanmalıdır. 3.Andırın'ın geleceği tehdit eden en önemli unsurlar doğanın dengesiz kullanımı yaylacılık adıyla plansız yerleşim alanlarının açılması, orman ve su kaynaklarının plansız kullanımı ve çevrenin tahrip edilmesidir. Söz konusu tehditleri azaltabilmek için yerleşim, orman ve doğal alanların, tarım alanlarının birbirinden ayrılması koruma ve kullanma planlarının yapılması gerekir.

- 4.Mevcut yaylaların altyapı problemleri acilen çözümlenmeli çevre kirliliğini önlemek için temizlik sistemi kurulmalıdır.
- 5.Andırın'ın en önemli değeri ve varlığı insan kaynağıdır. Andırın dışında yaşayan insanların Andırın'a geri dönüşünü sağlayacak yerel tedbirler alınmalıdır.
- 6.Andırın'ın insan doğa ve coğrafi olarak özgün bir yere ve birliğe sahiptir. İnsan doğa ve çevresini koruyabilmek için halk eğitim yoluyla bilinçlendirilmesi gerekir.
- 7.Andırın'da yayla ve doğa turizmi geliştirilmeli bunun için alt yapı ve tesisler kurulmalıdır
- 8.Andırın'ın ekonomik kalkınması tarım ve hayvancılık ve meyvecilik eliyle mümkün olacaktır. Bu alanda tarıma dayalı tesisler kurulmalı, tarımsal teşvik edilmelidir (soğuk hava deposu, tarımsal ürün işleme tesisleri, süt ürünleri işleme tesisleri gibi)
- 9.Andırın'ın önemli doğal değerleri olan yaylalar, mesire alanları ve akarsu vadileri mutlaka korunmalıdır. Son zamanlarda hidroelektrik santralleri yatırımları nedeniyle doğal yapının bozulduğu açıkça görülmektedir. Özellikle karasu vadisinde doğaya daha fazla zarar vermeden acil düzeltici önlemler alınmalıdır.
- 10.Hidroelektrik santralleri kurulan dere ve çaylarda doğal yapıyı muhafaza edecek 1/3 oranında suların buralara bırakılması

sağlanmalıdır.

11. Andırında yoksulluğu önlemek için iş ve istihdam yerinde yaratılmalıdır. Bunun içinde gelir getirici mikro projeler devreye alınmalıdır. Proje içinde AB ve yabancı fonlardan destek alınma yoluna gidilmelidir

12. Andırın'a daha fazla yaylacı değil, daha çok turist katkıda bulunabilir. İç turizmi canlandırabilmek için kadınlara ve gençlere hitap edebilecek çok kapsamlı turizm tesisleri kurulmalıdır. (spor alanları, yüzme havuzları vb.)

13. Andırının tarihsel değeri olan kaleler ve ören yerlerin acilen envanteri çıkarılmalı sit kapsamına alınmalı ve restorasyonu yapılmalıdır.

14. Andırının kültür envanteri çıkarılmalıdır
15. Andırının kültür doğa ve insan zenginliğini hem öne çıkaracak hem de sergileyecek etnografya müzesi tabiat ve canlı orman müzesi oluşturulmalıdır.

16. Belediye sınırlarının genişletilmesi
Yukarıda ana başlıklarla ele alınan konular toplantı tartışmalarının ortak sonucu olarak çıkarılmıştır.

TANITIM ÇALIŞMA GRUBU RAPORU

Andırının tanıtım problemlerini gidermek amacıyla aşağıdaki tespitler ve çözüm önerilerinde bulunulmuştur.

1. Andırın'ı tanıtıcı broşürler yapılmalı.
2. Andırın'ın çeşitli alanlarında tez hazırlayan arkaşlardan yararlanmalı.
3. Kaleleri tanıtıcı çalışmalar için yapılacak projelere kaynak sağlanmalı.
4. Andırın'la ilgili çalışmalar için bir hafıza merkezi oluşturulmalı. Örneğin ilçe kütüphanesi içerisinde Andırın ile ilgili belgelerin toplandığı Andırın köşesi oluşturulmalı.
5. İlçenin tarihi ile ilgili tanıtım broşürleri hazırlanarak ülkenin değişik yerlerine gönderilmeli.
6. El sanatları ile ilgili eserlerin temini ve teşhirinin yapılması ve tanıtımda kullanılması
7. İlçemizin yetiştirdiği bürokratların tesbit edilmesi. Önemli günlerde bu kişilere ulaşılarak davet edilmeli.
8. İlçemizdeki soyadı çeşitlerinin araştırılması.
9. Kültürel faaliyetlere ağırlık verilmesi. Andırının

kültürünü araştıran çalışmalar yapılmalı.

10. Turizm çalışmalarına ağırlık verilmeli.
11. Festivaller düzenlenmeli (güreş).
12. Folklor gösterileri hazırlanmalı.
13. Andırının mesire yerleri araştırılıp tanıtılması
14. Bilim insanlarının ilçemizde yapılacak olan toplantılara konuşmacı olarak çağırılması
15. Andırın için yapılan çalışmaların bireysel kaldığı çalışmaların birleştirilmesi
16. Andırın tarihi hakkında Dulkadiroğlu beyliğinin döneminin özellikle araştırılması gerektiğini hatta alaüddeve "nin mezarının çuhadarlı köyünde olduğunu anlattı. Buranın turizme kazandırılması sağlanılmalı
17. Andırın bir doğa harikasıdır, insanları cana yakındır. Ancak bu güzelliklerin tanıtımı için önce yol sorunu çözülmeli yayla evleri yapılmalı. Toki ile görüşülerek Andırın için proje geliştirilmeli. Güreş festivalleri düzenlenmeli.
18. Kış turizmüne önem verilmeli ve nihayet eğitime önem verilmeli özellikle alt yapı sorununun çözümüne yönelik çalışma yapılmalı.
19. Andırını tanıtan film çekilmeli. Festivallere önem verilmeli. Andırın Belediyesi bu görevi üstlenerek Andırın tanıtım filmini hazırlatmalı.
20. Ferdi hareket değil birlikte hareket etmeli
21. Coğrafi güzelliklerin çokta tanıtılmaması gerektiğini tanıtıldığında bu kaynakların tahrip edildiği anlatıldı.

TARIMDA ÜRETİM VE PAZARLAMA GRUBU RAPORU

Andırının tarımsal problemleri ele alınarak çözüm yolları aşağıda gösterilmiştir.

1. Su kaynaklarının optimum kullanımı hususunda projelerin tamamlanması
2. Köylülere ve çiftçilere suyun bilinçli kullanımı konusunda ayrı ayrı eğitim verilmeli (tarlada suyun kullanımı ile köydeki bahçede kullanımının nasıl olacağı)
3. İl özel idaresinin kararıyla zorunlu olarak köy ve yayladaki her eve su saati takılması ve ücretlerinin kaymakamlıklarca toplattırılması
4. Su kaynaklarına kentsel atıkların karışmaması için gerekli önlemlerin alınması,
5. Tabana arazilerinde taban suyunun kontrolü amacıyla drenaj kanallarının acil olarak oluşturulması

6. Meyve ve sebze sahalarının tür ve çeşide göre planlanması ve buna göre alt yapı çalışmalarının tamamlanması,
 7. Kompleks soğuk hava deposunun bir an önce hayata geçirilmesi,
 8. Planlı hayvan yayılım sahalarının oluşturulması ve bu bölgelerde hayvancılığın ve hayvan çeşidinin de planlı olarak teşvik edilmesi,
 9. Planlı yem bitkisi üretilmesi
 10. Kooperatifler aracılığıyla modern ve geniş ahırların oluşturulması ve bu ahırlara bağlı biyogaz tesislerinin kurulması
 11. Toplu köylerde ortak biyogaz tesislerinin Avrupa Birliği projesi veya Tubitak projesi olarak hazırlanması,
 12. Hayvan pazarının ve kesimhanelerin oluşturulması
 13. Süt ürünlerinin işlenmesi ve toplanması konusunda daha modern teknolojilerin kullanılması ve una bağlı olarak tesislerin oluşturulması
 14. Çiğşar kirazının piyasaya ulaştırılmasında sıkıntı yaşanmaması için köy yolunun bir an önce asfalt kaplanması,
 15. Teşviklerin genel olarak değil de mikro düzeyde (bireysel olarak) verilmesi
 16. Andırın içerisinde gerek ticari amaçlı gerekse ziyaret amaçlı gelenlere konaklama tesisinin yapılması,
 17. Yayla ve ovalarda ulaşım sıkıntısının giderilmesi
 18. Köylerde meyve birliği gibi süt birliklerinin oluşturulması
 19. Meyvelerin işlenmesi ve paketleme tesislerinin kurulması
 20. Organik tarım alanlarının belirlenmesi ve organik tarımın teşvik edilmesi
 21. Yaylalarda atıklar ortada kalmakta bunların toplattırılması veya her yaylaya çöp atık sahalarının oluşturulması
 22. Kontrolsüz avlanma ve doğal dengenin bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınması
 23. Alternatif tarım ürünlerinin üniversite ile iş birliği içerisinde geliştirilmesi
 24. Köylerde kanalizasyon sisteminin bir an önce yapılması
- Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesi amacıyla köy yerleşim alanlarının planlanması

Tırl İlk Defa Bu Kadar Kalabalık Gördü

Şenliğin üçüncü günü olan 8 Ağustos Cumartesi gününü Tırl Dağı zirve ve doğaya bakış yürüyüşü yapıldı. Yaklaşık 50 kişinin katıldığı yürüyüşte Tırl Dağı zirvesine Türk Bayrağı dikildi. Tırl Dağı Orman Yangın gözetleme kulesi ve Orman İşletmesi Yangın ilk müdahale ekibi çalışanları tarafından katılanlara çay ikramı yapılması ve bu mevsimde kar ve pekmaz (Karsabaç) ikram edilmesinin ardından Kuş oluğu denilen mevkie inildi. Burada yenilen yemeğin ardından 1850 rakımlı zirveden Andırın ve çevreyi kuş bakışı izleyen katılımcılar akşam saatlerinde Andırın'a döndüler.

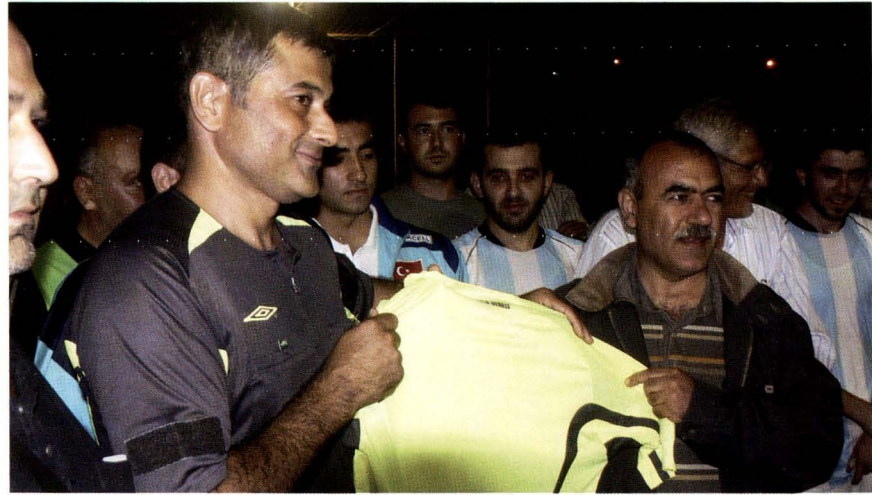

FİFA kokartlı milli hakemimiz Selçuk Dereli Andırın'a gelerek hemşerileri ile hasret giderdi.

Andırın 3. Doğa ve Yayla şenlikleri programı kapsamında ilçeye gelen Milli Hakem Dereli, şölen kapsamında tertip komitesince organize edilen futbol müsabakasında finale kalan Andırın Yeşildağ spor ile Tufan paşa karması arasındaki halı saha maçını yönetti. Yapılan müsabakada hakem Dereli oyunculara 3 sarı kart gösterdi.

Normal süresi 4-4 biten karşılaşmanın galibi penaltı atışları sonunda belli oldu. Penaltı atışları sonunda gülen taraf Tufan paşa karması oldu. Düzenlenen şölen turnuvasının 1 ve 2. lik ödülleri, takımlara Hakem Dereli tarafından verildi.

Ayrıca milli hakemimiz Dereli tarafından, final oynayan takımlara, Andırın Kaymakamlığı'na, Andırın Belediye Başkanlığı'na ve Andırın ÇPL. Müdürlüğüne birer adet imzalı formasını hediye etti. İstanbul- Kağıthane kaymakamı ve şölen tertip komitesi başkanı Ahmet Narinoğlu Hakem Dereli' ye günün anısına teşekkür ödülü verdi. Programın sonunda FİFA kokartlı milli hakemimiz Selçuk Dereli hemşehrileri ile bol bol hatıra fotoğrafı çekti.

Kışla Bahçesinde 3 Sergi Birden

Andırın 3.Yayla ve Doğa Şenliği kapsamında Kışla Bahçesi'nde üç sergi birden açıldı. Sergi üç gün süre ile açık kaldı. Festival süresince bütün Andırınlılar sergiyi gezdiler.

Kışla Bahçesinde Çanakkale Şehitleri Sergisi, Andırın Tarihi Resimleri Sergisi, Andırın Postası ve İkinci Yazıları Sergileri birlikte açıldı. Serginin açılışında konuşan Andırın

Gelişim Platformu Başkanı Sn. Ahmet NARİNOĞLU geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Kışla Bahçesi'nde şenlik kapsamında sergiler açtıklarını Kışla Bahçesi'ni bundan böyle Açık Hava Kültür Merkezi'ne dönüştüğünü söyledi. Andırın Belediye Başkanı Baki TEZCAN Kışla Bahçesi'nde sergi, kermes, şölen gibi her türlü açık hava faaliyetlerinin yapıldığını burada açacağımız sergilerin Andırın

kültürünü geliştirdiğini dışarıdan gelenlere Andırın'ı tanıttığını söyledi.

Sergiyeye ev sahipliği yapan, Gazeteci **İskender ZENGİN**, Platform Kadirli temsilcisi **Mustafa DEMİRCİ** ise ayrı ayrı sergileri gezenlere bilgiler verdiler.

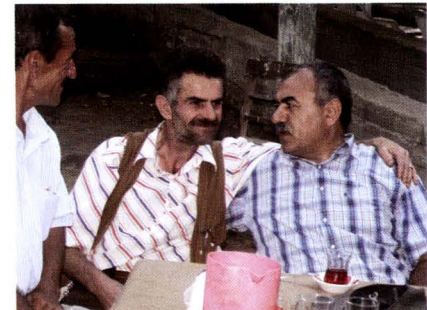
Yayla Sohbetleri

Andırın 3.Yayla ve Doğa Şenliği programında yer alan yayla sohbetleri Akifiye ve Çokak köylerinde yapıldı.

Program yöneticilerinden bir grup Akifiye ve Çokak köylerine giderek oradaki açık kır kahvelerindeki köylüler ve yaylacılarla sohbet ettiler. Sohbet daha çok Andırın'ın yaylacılığı, doğası ve gelişmesi üzerine yoğunlaştı. Ev sahipliği yapan köylüler ve yaylacılar yapılan ziyaretten memnun olduklarını ifade ettiler.

Bundan sonra da şenliğin geleneksel hale gelmesini, kendilerine düşen görevi yerine getireceklerini anlattılar.

Andırın sohbetlerinin cazibesini anlatmaya gerek yok. Soğuk sular ve demli çayların ikram edildiği kır kahvelerinde geçen toplantılar herkesi memnun etti. Geleneklerimizi yaşayan Andırınlıların ve yaylaya gelen Çukurovalıların kaynaştıkları görülüyor. Öyle ki her yaylacı kendini bulunduğu köyün insanı sayıyor ve oranın kültürünü yeniden yaşıyor.

Andırın'dan Haberler...

Andırınlı 3 Kişi Elektrik Akımına Kapılarak Hayatını Kaybetti

İskender ZENGİN

Onlar ekmek davası için memleketlerinden kilometrelerce uzakta yerden 10 metre yüksekte çalışıyorlardı. Sanki Andırın'ın kaderi her yıl elektrik işinde çalışırken hayatını kaybetmek. Acı haber bu sefer Nevşehir'den geldi ve üç Andırınlı daha yüksek gerilim hattında çalışırken akıma kapılarak hayatını kaybetti.

Alınan bilgiye göre yeni Sanayi Sitesi 14. Bloktaki yüksek gerilim hattında çalışan İlhan Ateş (26), Davut Demirci (23) ve Ali Sarıbiyik (25), elektrik akımına kapılarak yaklaşık 10 metreden düşerek, ambulansla kaldırıldıkları Nevşehir Devlet Hastanesinde tüm müdahalelere rağmen kurtarılamayarak hayatlarını kaybettiler.

'Yaşanan olayda Yüksek gerilimli' iddia Nevşehir'de, yüksek gerilim hattında

çalışırken elektrik akımına kapılarak yaşamını yitiren 3 işçinin ölümüyle ilgili adli ve idari soruşturma başlatılırken Meram Elektrik yöneticisi: "O direktte elektrik olmaması gerekirdi" dedi

Meram Elektrik Dağıtım A.Ş Nevşehir İşletme Müdürü İnan Baykan, olayla ilgili olarak Nevşehir Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından soruşturma başlatıldığını, kendilerinin de idari yönden olayı soruşturduklarını söyledi.

İşçilerin akıma kapıldığı direktte hem yüksek hem de alçak gerilim hattının bulunduğunu ifade eden Baykan, şunları anlattı: "Normalde her iki hattın da ayrı olması gerekir. Ancak, bu direktten hem yüksek hem de alçak gerilim hattı birlikte geçiyormuş. Direkt değiştirilmek istenirken alçak gerilim hattındaki elektrik kesilmiş, ama yüksek gerilim hattındaki akım

kesilmemiş. Çalışanlardan birinin boyu uzun olduğu için akım kesilmeyen tellere temas etmesi sonucu 3 işçi de akıma kapılmış. Şuan olayı araştırıyoruz. O direktte elektrik olmaması gerekirdi" dedi.

Yaşamını yitiren işçilerin hizmet alımı yaptıkları firmada çalıştıklarını belirten Baykan, hem elektrik direklerini değiştiren hem de elektrik arızalarına bakan her iki firmanın da iş güvenliği açısından gerekli önlemleri alması gerektiğini, bu konuda da inceleme başlattıklarını sözlerine ekledi. Elektrik akımına kapılarak yaşamını yitiren üç Andırınlı dan ikisi ilçeye bağlı Kabaağaç köyünde, biri de Başdoğan köyü Sarıbiyikli obasında sevenlerinin göz yaşları arasında toprağa verildi.

ve Ortopedik Engelliler Derneği Kuruldu...

Andırında yıllardır engelli insanlarımızın bir araya gelememekten, örgütlü olamamaktan dolayı sorunları çözülemiyordu. Nihayet Ortopedik Engelliler Derneği 25 Eylül günü Andırında açıldı. Açılış haberi Andırın Postası'nda yer aldı. Haberi Andırın Postasından naklediyoruz.

LDS Hayır Kurumu Türkiye Temsilcisi Amerikalı çift Les ve Jen Paskett, Kahramanmaraş Ortopedik Engelliler Derneği Başkanı Mehmet Budak, İstanbul Dernek Başkanı Kenan Özudoğru, Kayseri Dernek Başkanı Osman Kılıç, Mersin Dernek Başkanı Yüksel Loğçalı ve BİSAF Genel Sekreteri Tayfun Tüfekçi katıldı.

Açılıştaki kısa bir konuşma yapan Dernek Başkanı Mehmet Ergüder; Değerli misafirler, Birleşik Sakatlar Federasyonuna bağlı Kahramanmaraş Ortopedik Engelliler Derneği Andırın Şubesinin açılışına hoş geldiniz. Derneğimizin kurulmasında yardımlarını esirgemeyen, Sayın İlçe Kaymakamımız olmak üzere Belediye Başkanımız ve İlçe Emniyet Amirimize teşekkürlerimizi sunar, desteklerinin devamını dileriz diyerek tüm katılımcılara teşekkür eden Ergüder; artık derneğin hizmete girmesiyle birlikte ilçemizdeki engelli vatandaşlarımızın istek ve taleplerine cevap vererek her türlü sorunlarıyla ilgileneceğiz. Onları da sosyal hayatın içerisinde çekerek topluma kazandıracamız dedi.

İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir ise yaptığı konuşmada; "Bu gün burada Birleşik Sakatlar Federasyonuna (BİSAF) bağlı Kahramanmaraş Ortopedik Engelliler Derneğinin Andırın Şubesinin açılışında toplanmış bulunuyoruz. Öncelikle çok

uzaklardan gelen başta federasyonumuzun başkanına, çevre illerimizdeki derneklerimizin başkanlarına tüm misafirlerimize ve Amerika'da bu derneği destekleyen değerli misafirlerimize teşekkür etmek istiyorum. Çok anlamlı, hayırlı ve güzel bir işe imza attılar. Burada güzel bir organizasyon yapıldı. Öncelikle bu bağlantıyı sağlayan başta İlçe Emniyet Amirimize, daha sonra derneğimizin Şube Başkanı olmak üzere Mehmet Ergüder'e teşekkür ediyorum. Sosyal Yardımlaşmanın çok önemli yeri var bizim kültürümüzde, dünya ülkelerinde olduğu gibi, fakat bizde ayrı bir konumu var. Bizdeki sosyal dayanışma hakikaten resmiyetten öte geçmiş bir dayanışmadır. Vatandaşlarımız bu güzel davranışların örneklerini daha önce de gösterdiler. Yine bu açacağımız dernekte derneğimizin şubesi de Sosyal Yardımlaşmaya çok önemli bir katkıda bulunacağını düşünüyorum. İllerde ve ilçelerde bulunan vakıflarımız var bunların kurulma amaçları küçük yardımlarla sosyal hayata kazandırabilecek vatandaşlarımızı desteklemek, yardımda bulunmak fakat vakıfların tüm yardıma muhtaç vatandaşlara ulaşması mümkün değildir.

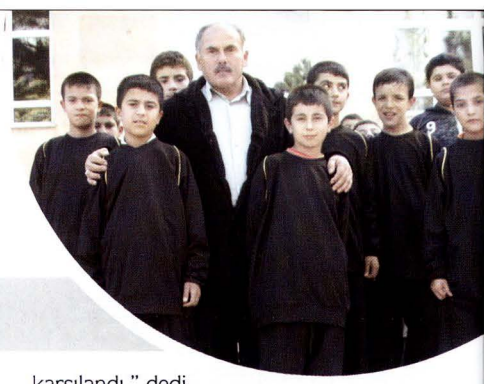
Bu tür derneklerin ve sivil toplum örgütlerinin destekledikleri dernekler sayesinde vakıfların da üzerindeki yükü hafifleteceğine inanıyorum. Bu gün de burada bu yükü hafifletmek için imza atacağız. Derneğimizi

açıyoruz. Bu gün burada 10 tane muhtaç vatandaşımıza sonra da derneğimizin de büyük katkılarını, katılımcılarımızın katkılarını bekliyoruz. Hepinize teşekkür ediyoruz" dedi.

Daha sonra açılış kurdelasını Amerikalı hayırsever Jen Paskett ile birlikte kesen Kaymakam Kürşad Özdemir hayırlı olsun dileklerinde bulundu.

Kahramanmaraş Engelliler Derneği Başkanı Mehmet Budak ise özetle şunları söyledi. " Türkiye genelinde 9 tane şubemiz bulunuyor. Bu gün 10.'sunu açıyoruz. Değeri İlçe Emniyet Amirimizin gayretleriyle ve değerli Kaymakamımızın, Belediye Başkanımızın destekleriyle bu şubemizi açtık. Ve bu 10 tane Tekerlekli Sandalye bir başlangıç. Bundan sonra da her türlü yardımı yapacağız. Biz buradaki değerli şube başkanımız Mehmet Ergüderle beraber koordineli bir şekilde sadece biz dernekçilik yapmayacağız. Projeler üreterek istihdam alanlarını araştıracağız.

Başkanlığını Mehmet Ergüder'in yaptığı Ortopedik Engelliler Derneğinin Kurucu üyeliği ise Emekli Milli Emlak Şefi Mehmet Keskin, Kaymakamlık Yazı İşleri Müdürü Aydın Serin, Avukat Ahmet Doğan ve SYD Vakfı Müdürü Erol Doğan'dan oluşuyor.

Andırın'dan Haberler...

Minik Güreşçilere Eşofman Desteği

İstanbul Kağıthane Kaymakamı Ahmet Narinoğlu ve Kağıthane Belediye Başkanı Fazlı Kılıç Andırın'daki güreşçilere eşofman desteği sağladı.

Eşofmanlarını giyen güreşçiler bu destekten oldukça memnun olduklarını ifade ederek, Kaymakam ve Belediye Başkanına teşekkür ettiler.

Kurs Antrenörü Şaban Avcı ise şunları dile getirdi:

"Öncelikle Kaymakamımız sayın Ahmet Narinoğlu'na ve Belediye Başkanı Fazlı Kılıç'a bu düşüncelerinden ötürü teşekkür ediyoruz, minik öğrencilerimizin gösterdiği başarılar ise önümüzdeki yıllarda dahada artacaktır, yaklaşık 40 adet gönderilen bu eşofmanlar güreşçilerimiz arasında memnuniyetle

karşılandı." dedi.

Minik güreşçiler ise Kaymakam Narinoğlu ve Belediye Başkanı Fazlı Kılıç'a teşekkür ederek, "Bu eşofmanların hakkını vereceğiz, başarılarımızı sevgili büyüklerimize hediye edeceğiz" dediler.

Kalelerimiz Tescilleniyor

İl Kültür ve Turizm Müdür Yardımcısı Semih Demirci, Andırın ilçesinde bulunan kalelerle ilgili çalışmalar yapmak için ilçemizi ziyaret etti.

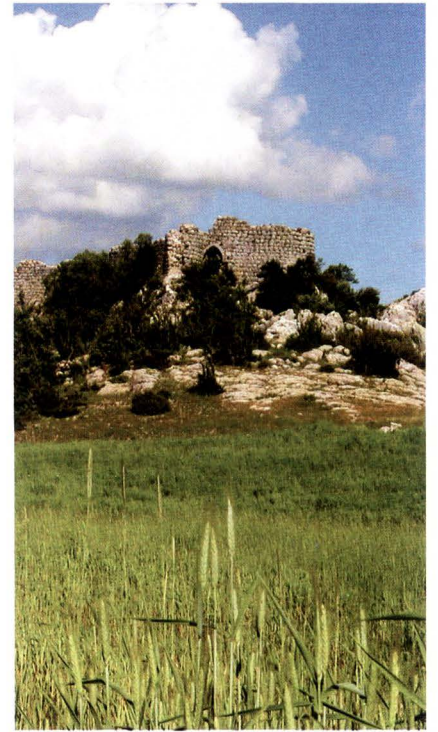
İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir'i makamında ziyaret eden Demirci, kaleleri gezip, durumlarını gözlemlediğini belirtti. Kalelerin gerekli ise bakım ve yollarının da yapılmasını sağlayacaklarını belirten Demirci, bu çalışmalar sonunda bir gezi rotası oluşturmayı hedeflediklerini belirtti.

İl Kültür ve Turizm müdürlü yetkililerine ayrıca Andırın'da mevcut diğer kültür varıklarından da bahsedildi. Kesteller ve eski mezarlar hakkında geniş bilgiler alan yetkililer ayrıca Andırın'ın edebi varlığı ile de yakından ilgilendiler. İlçemizde derlenen ağıtların bir kitap haline getirilmesi için yapılacak çalışmalara destek vermek istediklerini belirten yetkililer daha sonra ilçede tescillenen kaleleri yerinde görmek için ayrıldılar.

18 Kalemiz Tescillendi

Kahramanmaraş İl Kültür Turizm müdür yardımcısı Semih DEMİRCİ'nin ilçemizi ziyaretinde verdiği bilgilere göre tescillenen kalelerimiz şunlardır:

- 1-Meryemçil Kalesi
- 2-Kaslı (Keşkah) Kalesi
- 3-Dibi kalesi
- 4-Babikli kalesi
- 5-Mazgaç Kalesi
- 6-Mitel kalesi
- 7-Burunönü kalesi
- 8-Kaleboynu (Halbur) kalesi
- 9-Hisar kalesi
- 10-Keşiş kalesi
- 11-Rifatıye kalesi
- 12-Büğeme (Rifatıye 2) kalesi
- 13-Akkale
- 14-Çebiş kalesi
- 15-Haştırın kalesi
- 16-Azgit kalesi
- 17-Anacık kalesi
- 18-Bossek kalesi

Kaymakam Kürşad Özdemir; "Çevreyi ve doğayı kirletenlerin gözünün yaşına bakılmayacak"

Andırın Kaymakamlığı'nca 75. Yıl YİBO Salonunda düzenlenen "Kati Atıklarının Çevresel Etkileri ve Çözüm Önerileri" konulu konferansa İlçe Kaymakamı, J.Bölük Komutanı, Belediye Başkanı, Geben Belediye Başkanı, Kaymakamlık Yazı İşleri Müdürü, İlçe Emniyet Amiri, İlçe Millî Eğitim Müdürü, İlçe Müftüsü, Daire amirleri, 15 Köy Muhtarı ve okul müdürleri katıldı.

Kati atıklarla ilgili olarak slayt gösterisi eşliğinde geniş bilgiler veren Kaymakamlık Proje Sorumlusu Tunahan Akdaş da 'Kati atıkların toplanması ve depolanması' konularında özet sunumlarda bulundu.

İlçe Kaymakamı Kürşad Özdemir'de yaptığı konuşmasında özetle şunları söyledi. "Amacımız gelecek nesillere bırakacağımız en büyük değerlerden birisi olan doğayı, temiz bir şekilde aktarmaktır. Bu nedenle sizlerde fikirlerinizi alarak çevre bilincinin daha da yerleşmesi, bir bakıma kendi memleketimize, doğamıza

sahip çıkma kampanyası olarak da algılamalıyız. Özellikle köylerde yaşanan bu tür sorunların ortadan kalkması için öncelikle bilinçlenmek ve köy muhtarlarına, imamlara, öğretmenlere büyük görevler düşmektedir" dedi.

Akifiye Köyü Muhtarı Sadi Tok ise, kendi köyünde çöplerin toplanması ve bertaraf edilmesi konusunda mevcut bir uygulama başlattığını belirterek, vatandaşlarında uygulamadan oldukça memnun kaldığını belirtti.

Çevreyi kirletmenin cezasının kanunlara çok ağır olduğuna da değinen Kaymakam Özdemir, "Çevreyi kim kirletiyorsa, bizlere bilgi verin, kimsenin gözünün yaşına bakmayız, çevre konusunda hassasiyetimiz sürecektir" dedi.

Köy imamlarının da özellikle Cuma hutbesinde konuyu işlemelerini isteyen Kaymakam Özdemir, okul

müdürlerinin de duyarlı davranmaları gerektiğini kaydetti.

Çöp konteynirlerinin da temin edilerek köylere dağıtılacağını söyleyen Özdemir, "Çevrenin, doğanın korunması için herkes önce kendi evinin önünden başlamalıdır, bu bilinci daha sonra her tarafa yayacağız" dedi.

Adana'dan Haberler...

ADANA ANDIRINLILAR DERNEĞİNİN YAPTIĞI FAALİYET VE ETKİNLİKLER

Soner KESME

Adana Emniyet Müdürü Hemşehrimiz Sayın Arif AKKALE'nin Kayseri İl Emniyet Müdürü olarak atanması nedeniyle veda yemeği Dernek Başkanımız Harita ve Kadastro Müh.Sn. Misal BOLAT, Bşk.Yrd. ve Andırın Gelişim Platformu, Tırşik Dergisi Reklam ve Halkla ilişkiler Müdürü Soner KESME ile Yön.Kur.Üyemiz Ahmet İspir'in hayırlı olsun ziyaretleri.

Batman Emniyet Müdürü Hemşehrimiz Sayın Arif ÖKSÜZ'ün Mersin İl Emniyet Müdürü olarak atanması nedeniyle makamında Dernek Başkanımız Harita ve Kadastro Müh.Sn. Misal BOLAT, Bşk.Yrd. ve Andırın Gelişim Platformu, Tırşik Dergisi Reklam ve Halkla ilişkiler Müdürü Soner KESME ile Yön.Kur.Üyelerimizin hayırlı olsun ziyaretleri,

Bilecik Emniyet Müdürü Hemşehrimiz Sayın Tayfur CEREN'in Osmaniye İl Emniyet Müdürü olarak atanması nedeniyle makamında Dernek Başkanımız Harita ve Kadastro Müh.Sn. Misal BOLAT, Bşk.Yrd. ve Andırın Gelişim Platformu, Tırşik Dergisi Reklam ve Halkla ilişkiler Müdürü Soner KESME, Belediye Mec.Ü.ve İşadamı Ali ACEMBEKİROĞLU, İşadamı Ahmet İSPİR ile Yön.Kur.Üyelerimizin hayırlı olsun ziyaretleri

Adana Merkez Sarıçam İlçe Emniyet Müdürü Hemşehrimiz Sayın Metin ARSLANTAŞ'ın Yüreğir İlçe Emniyet Müdürü olarak atanması Dernek Başkanımız Harita ve Kadastro Müh.Sn. Misal BOLAT, Bşk.Yrd. ve Andırın Gelişim Platformu, Tırşik Dergisi Reklam ve Halkla ilişkiler Müdürü Soner KESME, Sarıçam Belediye Meclis Üyesi ve İşadamı Ali ACEMBEKİROĞLU ile Yön.Kur.Üyelerimizin hayırlı olsun ziyaretleri

Derneğimiz Başkanı Sayın Misal BOLAT , Bşk Yrd. AGP ile Tırşik Dergisi Reklam Müdürü Sn.Soner KESME'nin organizasyonunu yaptığı Hemşehrimiz ve Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Ahmet İSPİR'in Adana ilinde Turgut Özal Bulvarında İspirler Otomotiv olarak Bridgestone ile Lissanın 2. şube açılışının Adana Vali V. Sn. Mehmet DEMİR, İl Emniyet Müdürü Sn.Arif AKKALE, Yüreğir Kaymakamı Sn Abdullah DÖLEK, Dernek Yönetim Kurulumuzun tamamı ile çok sayıda hemşehrilerimizin katılımı ile yapılması

Hemşehrimiz İşadamı ve Müteahhit Sayın Ahmet YAYCIOĞLU'nun Şirin İlçemizin Yeşilova beldesinde Gülnaz YAYCIOĞLU Camii İnşaatının temel atma törenine Derneğimiz Başkanı Sayın Misal BOLAT , Bşk Yrd. AGP ile Tırşik Dergisi Reklam Müdürü Sn.Soner KESME'nin katılımı

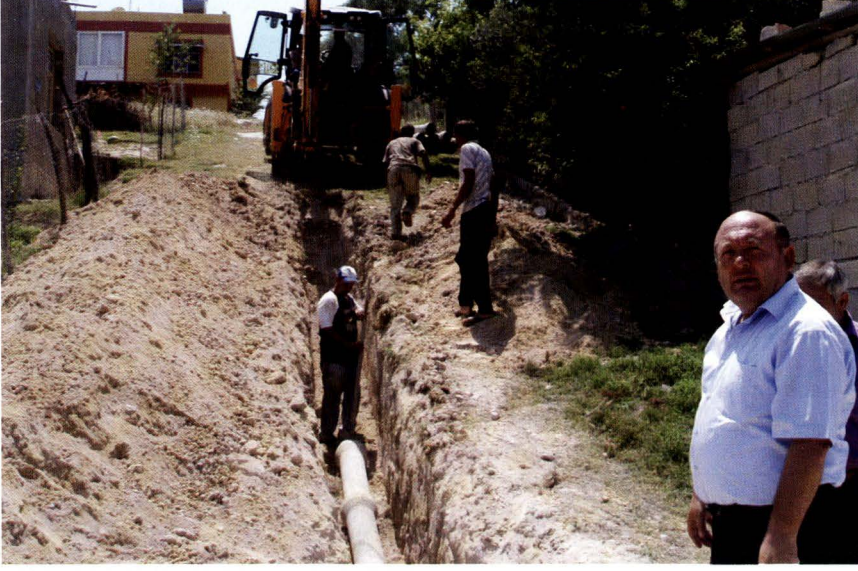

Yeşilova Belediyesine bölge cenazelerinin daha hijyenik, düzenli ve günümüz dijital çağına uygun olarak yaptırılıp tüm masraflarının kişisel olarak karşılayan Hemşehrilerimiz Müteahhit ve İşadamı Sayın Ahmet YAYCIOĞLU, İşadamı ve Dernek Eski Başkanımız Sayın S.Yıldırım RİŞVANOĞLU ile Dernek Başkanımız İnş.ve Kad.Müh. ve Dernek Başkanımız Sayın Misal BOLAT' ın alarak hibe ettiği Cenaze Aracının Teslimi

Kadirli'den Haberler...

Başkan Tarhan: "Sözümüzün Arkasındayız"

Mustafa DEMİRCİ

Kadirli Belediye Başkanı Dr. Ömer TARHAN Kadirlinin sosyal, kültürel ve modern bir kent görüntüsüne sahip olması için seçim bildiğimizde halkımıza ne söz vermişsek arkasındayız ilk 7 aylık zamanda

50 km beton, asfalt, parke yol yaptıklarını, ilçemizde yağmur nedeniyle sel baskınlarına uğrayan bölgelerde yağmur suyu projesini hizmete sunduklarını, Kadın Faaliyetleri Merkezini, Hayır Çarşısını, Aş evini, Çevre

düzenlemelerini, Alt yapı olmayan Mahallelerde alt yapı çalışmalarına başladıklarını, Spor faaliyetlerine destek çıktıklarını, Ücretsiz sünnet organizasyonu düzenlediklerini, Ulusal Mimari Proje Yarışması açarak Kadirli'ye yeni Belediye Hizmet Binası ve çok amaçlı Kültür Sarayı çalışmalarının devam ettiğini, Sabit semt pazarı ve Yeni otogar için çalışmaları hızlandırdıklarını, İhtiyaç sahibi insanlarımıza gıda ve çeşitli yardım malzemeleri dağıttıklarını, Temizlik işleri, su kesim ve zehirle mücadele işini kendi personelleri ile yaptıklarını iş maaş ve ikramiyelerini zamanında ve tam ödediklerini maaş adaletsizliğine son verildiği, Belediyeye yeni araçlar kazandırdıklarını söyleyerek halkımızdan bize destek olmasını, bize yardımcı olmasını istiyoruz.

Kadirli Belediyesi İtfaiye Ekipleri Büyük Bir Faciayı Önledi

Kadirli Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü ekipleri yaşanması muhtemel bir faciaı önledi. 19.11.2009 Perşembe günü saat 10.20 sıralarında Sülemiş çamlığında başlayan Orman yangını zeminde kuru ot ve çalılarında olması nedeni ile hızla büyümeye başladı. Yangın ihbarını alan İtfaiye ekiplerimiz 10.23 te olay yerine

gelerek yangına müdahale ettiler. Yapılan acil müdahalenin ardından yangın kontrol altına alınarak soğutma çalışmalarına başlandı. Yangınla ilgili olarak itfaiye ekipleri yapılan incelemede muhtemelen çamlık alana gelen vatandaş yada öğrencilerin içtikleri sigara izmaritinden kaynaklandığını herkesin bu alanlarda çok

dikkatli olması gerektiğini, böylesine güzel bir alanın ve milli servetimizin çok dikkat edilerek korunması gerektiğini ifade ettiler. Diğer yandan Kadirli belediyesi itfaiye ekiplerinin olay yerine gelmelerindeki süre yangının olduğu alana gelen vatandaşlar tarafından takdir edilerek Kadirli Belediyesi İtfaiye ekiplerine teşekkür edildi.

Andırın Çevre Bildirisi

Andırın iki yüz ile iki bin yedi yüz rakamları arasında Torosların Çukurova'ya bakan yamaçlarında, dere, tepe vadi, dağ ve cep ovalardan oluşan fiziki coğrafya üzerinde yer alır.

Andırında doğal bitki örtüsü ağaç türleri ve bitki çeşitleri bakımından oldukça zengindir. Bölgenin yüz yıllardır yayla olarak kullanılması, göç yolu üzerinde bulunması bugün de yayla olarak kullanımının artması sonucu sığınan doğa tehdit altına girmiştir.

Andırında doğayı bozan unsurları beş grupta toplayabiliriz.

- 1-Plansız, düzensiz yaylacılık
- 2-Plansız yoğun yerleşim
- 3-Modern, makineli tarım faaliyetleri,
- 4-Ormanların plansız kesimi,
- 5-Çevreye duyarsız yatırımlar

Andırın bugün beş grupta toplanan faaliyetlerin kuralızs yürütümü sonucu etkilenmekte, doğal yapısı ve dengesi bozulmaktadır.

Andırın sözünü ettiğimiz gelişmelerin sonucu olarak ciddi çevre problemleri yaşamaktadır. İlerde tedbirler alınmaz ise çevre daha da tehlike altına girecek, geri dönüşmez sonuçlar doğacaktır.

Aşağıda başlıklar halinde Andırın'da yaşanan çevre sorunlarını yer göstererek tespit ediyoruz.

1-Sulak alanlar: Andırında sulak alanlar kalmadı. Andırındaki cep ovaların su kaynaklarının başında dere yataklarında ovaların çukur yerlerinde bulunan sulak alanlar makineli tarım sonucu kurutulmuş ekin dikim alanlarına dönüştürüldü. Bugün Andırın'da birkaç sulak alan kalsa da su kaynaklarıyla beslenemez halde. Sulak alanlara konan göçmen kuşlar bile giremez oldular.

2-Göller: Andırın'da göl sayılmasa da su toplanan küçük havzalarda ufak göller bulunurlar. Bugün onlardan eser kalmadı. Göllerin etrafındaki doğal yapı ekim dikime dönüştü. Göller etrafındaki doğal hayat ortadan kalktı. Yalnızca Akgümüş köyü civarında Koca göl (yazın kuruyor) ile Aslantaş barajı gölü yaşıyor.

3-Vadiler: Andırında Toros dağlarının Çukurova'ya yönelen ırmak ve çaylarının oluşturduğu derin vadiler bulunur. Bunlar arasında Keşiş çayı, Andırın çayı, Körsulu çayı, Kara su çayı, çınar geçidi deresi bunlar arasındadır. Vadileri besleyen su kaynakları azaldığı için vadilerde doğal yapı, bitki örtüsü ekolojik denge bozulmaktadır. Bir de dereden alınan sular son yıllarda yapılan hidroelektrik santral barajları vadilerin doğal yapılarını tamamen bozmaktadır.

4-HES: Ülkemizin enerji ihtiyacı için küçük sular üzerinde enerji santralleri kurulması çok yerinde bir karardır. Ancak enerji elde edilen ırmak ve derelerin doğal ve ekolojik yapılarının bozulmaması için tedbirlerde almalıdır. Bu kapsamda enerji santrali kurulan sular üzerinde bu suların üçte birinin dere yatağına bırakılması şart olarak koşuluyor ve Andırın'da hidroelektrik santralleri buna uymamaktadır. Hidroelektrik santralleri inşaatları vadilerin güzelliğini tamamen bozmaktadır. Birde inşaat sırasında inşaat ve her türlü atıklar vadilere başı boş salınarak ekoloji yapı

ciddi şekilde tahrip edilmektedir. Kara su, andırın suyu, bulgurkaya üzerinde kurulan santraller bunun en canlı şahididir.

5-Yüksek Gerilim Hatları: Bu gün bilim adamlarınca yapılan araştırmalarda kanser hastalığına sebep olan yüksek gerilim hatları ilçemizin etrafını kuşatma altına almıştır. Her geçen yeni hat için metrelerce genişliğinde ve kilometrelerce uzunluğunda ormanlık alan kesilmiştir. Bundan sonra yapılacak iş yüksek gerilim altında kalan alanları yeşil tutmak, yeni gerilim hatları için doğaya en az zarar verici güzergahlar seçmek olmalıdır.

6-Yaylacılık: Günümüzde yaylacılık çok farklı boyutlara taşınmıştır. Betonarme yapılarla yayla kentler oluşmakta, tarım ve su havzaları istilaya uğramaktadır. Artık evinde bulaşık makinesi bile kullanılan yaylacılarımız için su kaynaklarımız cevap veremez hale gelmiştir. Yaylacılıkla beraber doğanın tahrip edildiği, ormanların kesildiği, çevrenin kirletildiği görünen gerçeklerdir. Üstelik doğaya zarar veren yapılaşma yöntemleriyle her yer betonlaşmaktadır. Buna mutlaka dur denilmelidir. Nerelerin yayla olacağı, nerelere yapı yapılacağı planlanmalı zine tabi olmalıdır. Denetlenerek kaçak yapılaşmanın önüne geçilmelidir. Yayla turizmi andırının geleceği için son olarak diyoruz ki; Andırın artık tam anlamıyla doğa turizmine açılmalıdır. Tek kurtuluşu bu yönde yapılacak faaliyetlerdedir. İnsanlarımızın bilinçlenmesi ve ilçesine sahip çıkması gerekmektedir, bizler bilinçli olursak doğal kaynaklarımıza sahip çıkabiliriz. Doğal kaynaklarımız var oldukça da ekonomik faydalar sağlayabiliriz.

7-Tarım havzaları: Andırında ovalarda bugün tamamen tarım yapılmaktadır. Ovaların yanında yamaç ve vadilerde tarım alanlarına açılmıştır. Yani eskiden var olan yaylaklar, meralar, boş alanlar bugün artık tarım toprağı olarak kullanılmaktadır. Tarıma baktığımızda gübre ve ilaç atılmayan ekili dikili alan kalmamıştır. Bunlar yer altı ve yer üstü sulara karışarak eko sistemi iyice bozmaktadır. Halbuki Andırın gibi yörelerde doğal tarıma dönüş olsa az ürün elde edilse de Pazar talebi nedeniyle şimdiki yerine daha fazla kazanç elde edilir. Andırında tek çare doğal ve ekolojik tarıma, ekim dikime ve hayvanlılığa yönelmektir.

8-Yer altı suları: Yer altı suları maalesef hem azaldı hem de kirlendi. Eskiden iki üç metreden çıkan yer altı suları bugün elli altmış metre hatta yüz metrelerden zor çıkıyor. Yer altı suları azaldıkça yer üstünde kuraklık artıyor. Halbuki yer altı sularının yönetimi devlete aittir ve planlı işletilmelidir. Bugün isteyen kişi tarlasını veya bahçesinin başına kuyu açarak yer altı suyunu kullanmaktadır.

9-İçme suları: İçme sularının kaderi de yer altı suları gibidir. Artık çeşme yapılacak su kaynağı kalmadı. Yerleşimlere getirilecek içme su kaynakları bulmak imkansız. Var olanlarda tabiat koşullarına göre azalıyor ve çoğalıyor. Mevcut içme su kaynakları da hem azalıyor hem de kirleniyor. Önüne de maalesef geçilemiyor.

10-Katı ve sıvı atıklar: Bugün Andırın'ın merkez ve belediyeleri hariç köylerinde kanalizasyon sistemi bulunmamaktadır. Mevcut sistemlerde yetersizdir. Köylerimizin yanında yoğun yayla yerleşimlerinde

de kanalizasyon sistemi gerekmektedir. Andırın kanalizasyonu ucunda arıtma sistemi olmaması çevreyi ciddi şekilde kirletmektedir. Andırın gibi yerlerde doğal kanalizasyon artırması en ideal çözümdür. Erişilebilir bölgede toplanan sıvı atıklar doğal arıtma yoluyla çok kolayca arıtılabilir. Andırın için başka da bir çözüm yolu görülmektedir.

Katı atıklara gelince durum daha da vahimdir. Andırın merkez başta olmak üzere hiçbir yerleşim yerinde çöp depolama sistemi bulunmamaktadır. Herkes en kolay ve ıssız bulunduğu yerlere çöpleri dökmektedir. Buna yaylacıları ve piknikçileri de ekleyince andırının ne halde olduğunu düşünün. Katı atıklar için olması gereken çözüm, bütün ilçeyi içine alacak çöp toplama ve depolama sistemi kurmaktır.

11-Doğal Yapı: Andırın'ın gücü ve tanınmışlığı doğal yapısından ileri gelmektedir. Ormanları, bitki örtüleri, doğada bulunan canlı cansız bütün var olanları bozmadan korumak ve yerinde kullanmak suretiyle doğal yapımızı koruyabiliriz. Aksi takdirde herkes benim yaptığım ne zarar verir gibi düşünürse tabiat elden çıkar. Bir ağaç dalını kesmemek, bir bitkiyi kökünden koparmamak, doğaya yapabileceğimiz en büyük iyiliktir. Ama maalesef yatırım yapılırken, yerleşimler oluşurken doğaya ciddi zararlar veriyoruz, onun için Andırında yapılacak her faaliyetin doğaya vereceği zarar önceden hesaplanmalı, planlama yapılarak en asgariye indirimlidir.

12-Doğal ürünler: Çok değil. On beş yirmi yıl öncesinin doğal ürünlerini maalesef andırında göremiyoruz. Bütün ekim dikimlerde gübre ve ilaçlama kullanılarak doğal ürünler ortadan kaldınıyor. Halbuki coğrafyamız, arazi ve toprak yapımız, bitki örtümüz, temiz sularımız doğal ürünler yetiştirmeye çok müsait. Yerli tohumlar kullanılarak çok rahat doğal ürünler elde edebilir pazara sunabiliriz. Andırın doğal ürünlerin üretimine mutlaka geri dönmelidir.

13-Ormanlar: Ormanlar kesile kesile kesilemeyecek hale geldi. Kalan ormanlar bundan sonra bakım ve koruma ormanlarına dönüşmeli. Yani korunarak bu haliyle devam etmeli. Yakacak için orman kesimine izin verilmemesi onun yerine tutuşturucu kesim için izin verilmeli. Köylülere kömür yakımı teşvik edilmeli. Ekolojik orman ürünleri yönünden zenginliği sebebiyle. Andırın ormanları bundan sonra farklı bir işletmeceliğe dönüştürülmeli. Ormanlık alanlar da fidan dikimleri yaygınlaştırılmalıdır. Ormanların korunması için halkla iş birliği yapılmalı, denetimler artırılmalıdır.

14-Madenler ve taşocakları: Andırın yöresinde ciddi maden yatırımlarına da taş ocağı ve mermer yönünden zengin bir yapısı vardır. Ama ne yazık ki taş ocağı ve maden ocakları açılırken doğaya ve çevresine ciddi zararlar veriyor. Bu tür işletmelerde ÇED raporları mutlaka alınmalı. Kapatılan ocaklar doğal haline geri getirilmelidir.

Bir ilçe düşünün ki; geleceği doğal yapısına, tarımına, yaylacılığa bağlı olsun. Bu durumda yapılacak şey doğayı ve çevreyi korumaktır. Bütün kurumlar, mahalli idareler, sivil toplum kuruluşlarının amacı el ele vererek ilçeyi doğal dengesini koruyarak geliştirmek olmalıdır.

Andırın Gelişim Platformu

İki Yaycıoğlu

Andırın Postası

Eski Milletvekili Hüseyin Yaycıoğlu vefat etti.

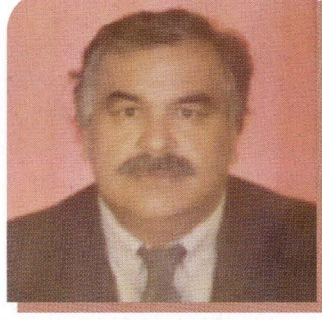
1965 - 1969 yılları arasında Milletvekilliği yapan 13. Dönem Milletvekili Hemşehrimiz Hüseyin Yaycıoğlu vefat ederek hakkın rahmetine kavuştu.

İlçemizin tanınmış simalarından müteahhit Ahmet Yaycıoğlu, Emekli Özel İdare Müdürü İbrahim Yaycıoğlu, Petrol Ofisi Bayii Vedat Yaycıoğlu, Atilla Yaycıoğlu ve Durdane Alpago'nun sevgili babaları Hüseyin Yaycıoğlu 25 Eylül 2009 tarihinde vefat etti. Eski Milletvekili Hüseyin Yaycıoğlu'nun cenazesi cuma günü Merkez Camiinde kılınan öğle namazının ardından Andırın şehir mezarlığında toprağa verildi.

Hüseyin YAYCIOĞLU anlatıyor

10 EKİM 1965 yılında Rahmetli Osman Bölükbaşının liderliğini yaptığı Millet Partisinden 13.dönem Kahramanmaraş Milletvekili olarak seçildim ve 1 dönem vekillik yaptım. Vekilliğim boyunca yapımı yarıda kalan Harboğazından başlayıp Efirağızlı üzerinden geçerek Andırın'a ulaşacak olan karayolunun yapımı için çok mücadele ettim. Bu yolun Efirağızlı köyünün Köselers obasına kadar olan en zor kısmı bitirilmesine rağmen çeşitli nedenlerden dolayı bu yolun yapımı yarıda kalmıştır. Yine benim zamanımda Maraş'a Kahramanlık ünvanının verilmesi için 1969 yılında Meclise önerge verdim.

İlçemizin gelişmesi için Andırınlı yetkililerin, siyasi parti yöneticilerinin gayretleriyle Ankara'daki Hükümet üyeleri ile sıkça temasa geçip Andırın'ın sorunlarını proje olarak sunmaları ve bu sorunlar hakkında hükümet yetkililerini haberdar etmeleri gerekmektedir. Tesbit edilen bu sorunlar çözüldüğünde ilçemiz makus talihini yenecek ve gelişmişliğini tamamlayacaktır. Başta özellikle ilçe kaymakamı Oktay ÇAĞATAY ve Belediye Başkanı Baki TEZCAN olmak üzere diğer daire müdür ve memurları uyumlu ve gayretli bir hizmet anlayışı içerisinde bulunmaktalar. İlçemizin gelişimi ve kalkınmasında emeği geçen tüm yönetici ve memurlara teşekkür ediyorum.

Yalçın Yaycıoğlu vefat etti.

İlçemizin sevilen insanlarından eski Milletvekili Abdullah Yaycıoğlu'nun oğlu ve 1973 - 1977 yılları arasında Andırın Belediye Başkanlığı yapan Yalçın Yaycıoğlu vefat etti.

Uzun zamandır Ankara'da tedavi gören Yalçın Yaycıoğlu dün akşam saatlerinde vefat etti. Yaycıoğlu'nun cenazesi çarşamba günü ilçemize getirileceği öğrenildi. Merhuma Yüce Allah'tan Rahmet yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Yalçın YAYCIOĞLU Kimdir?

Andırın kuvayı milliye komutanı İbrahim ağanın torunudur.

Doğum yılı: 1939

Baba adı: Abdullah Bey(eski milletvekili CHP)

Ana adı: Münire Hanım(Maraşlı Bayazıt beylerinden Şahin Beyin kızıdır.)

Öğrenim durumu: İlkokula Kesim Köyü İlkokulunda başladı.Sonra babası Abdullah Yaycıoğlu'nun milletvekili olması nedeniyle Ankara merkezdeki Atatürk İlkokulunda bitirdi.Ortaokul ve liseyi Ankara kolejinde tamamladı.(TED)Hukuk fakültesini kazandı ancak ikinci sınıftan ayrıldı.

Evlilik yılı:1968 yılında amcası Avukat Mehmet Yaycıoğlu'nun kızı Pınar Hanımla evlendi. Bu evlilikten çocukları olmadı.

Kardeşleri: Prof Dr.Ahmet Yaycıoğlu (Büyük ağabeyi),diğer kardeşleri sırasıyla Alaaddin Yaycıoğlu(İş. Müh.),Haydar Yaycıoğlu (mimar), küçük kardeşi İbrahim (İş Bankası Gn. Müd.lüğünden emekli).Kız kardeşleri ise Hatice Evliya (ablası) (eski K.Maraş milletvekili hakim Hasan Fehmi Evliyanın eşi.), diğer ablası Solmaz Gürçeli Emekli Yargıtay üyesi Halil Gürçelin eşi, diğer ablası Meryem Tekin ise Eski Gümrük ve Tekel Bakanı Adana milletvekili İbrahim Tekin'in eşidir.

Siyasi konumu:1973-1977 yılları arasında Andırın Belediye Başkanlığı yaptı.(CHP) Ayrıca 1977 ve 1991 yıllarında genel seçimlerde K.Maraş CHP Milletvekili adayı oldu, ancak seçilemedi.

Uğraşı: Genellikle çiftçilik olup çok hayırsever bir kişiliğe sahipti.

YAYCIOĞLU HÜSEYİN AĞAYI KAYBETTİK

Değerli kardeşimiz Remzi Çingil, Tırşik Dergisinin Eylül 2007 sayısında, Hüseyin Yaycıoğlu hakkında çok kapsamlı bir röportaj yayınladı. Hüseyin Ağa hakkında söylenebilecek hemen hemen her şey kaydedti. Anısının yaşatılmasında faydalı olacaktır. Kendisine teşekkür ederim.

Ancak, amca zadem olarak, Hüseyin Ağa hakkında benim de söyleyeceğim birkaç söz vardır.

Yaycıoğlu Ali Ağanın oğlu Mustafa, Hasan Ağanın oğlu Bilal ve Abdullah Yaycıoğlunun oğlu Ahmet 1928 doğumlu idiler. Andırında, o tarihlerde orta okulu olmadığı için orta okulda okumak üzere Osmaniye'ye gittiler. Hüseyin Yaycıoğlu menenjit hastalığına yakalandı, ağır seyretti ve orta okuldan sonra eğitimine devam etme imkânı bulamadı. Ancak, kendi kendini yetiştirdi. Mükemmel bir halk adamı oldu. Bir çok yüksek tahsilli insandan çok daha fazla sevildi ve sayıldı. 1965 yılında Maraş milletvekili seçildi.

Emmioğlumun en mütebariz vasfı Ağa Adana olmasıydı. Sofrası herkese açıktı. Ekmek sahibiydi. Halk adamıydı. Adana'ya uğradığı zaman, bütün hısım akrabaları görmek ister, hepimizi bir araya getirirdi.

Herkesi dinlerdi. Abazalı ailesinden Ülger hanımla evlendi. Kendisi ağa ise, Ülger Hanım da mükemmel bir Andırın Hatun'u olduğunu ispat etti. Hüseyin Ağa'nın başarılarında büyük etkisi olduğundan eminim. Sakin bir adamdı. Bu konuda, Avukat Mehmet Yaycıoğlu'nun bir müşahedesini vardır. Dikkatimden kaçmadı:

"Hüseyin Ağaya, yarın asılacaksın deseler, hiç telaşlanmaz, vurur kafayı yatar" dediğini hatırlıyorum.

Yaz aylarında, Andırın kazansında, Kışla Bahçesi'nde yine eşini dostunu toplar, onlarla kağıt oynadıkları sonra kazansa da kaybetse de bütün hesabı kendisi görürdü.

Mebus seçilip, Ankara'ya gittiği zaman da ağalığı elden bırakmadı.

Yalnız Andırın'ın değil mebusların bir araya geldikleri Ankara'daki "Anadolu Kulübü"nü de ağası idi.

Devletin beş kuruluşuna tenezzül etmedi. Aldığı maaş aylık masrafını karşılamadı. Mebusluktan borç içinde ayrıldı.

Özel sohbetlerimizde, "Ben Yaycıoğlu ailesine şerefini üzerine şeref kattım" dediğini hatırlarım. Çocuklarını bıraktığı miras da budur.

Babası Musa Efendi de, andırın ağaları arasında mütemayiz vasıfları olan, ağırlığı olan bir insandı.

Oğlu Ahmet Yaycıoğlu'nun da, babasının yolunu izlemekte olduğunu görüyor ve başarıları ile iftihar ediyoruz.

Op. Dr. Necat Yaycıoğlu

Koca Göl Aslına Dönsün

Koca göl diye bilinen yer Andırın'da son kalan sulak alan, Akgümüş köyündeki Koca göl yaklaşık 1500 dönümdür. Su gözünden başlayarak, ortasından geçen kanal koca gölü kurutuyorsa da, o halâ direniyor.

Kışla başlayan baharla çoşan kaynak suları Koca gölü doldurur. Temmuz ayına kadar sürer. Göl kenarları ve sığ yerleri otlar çiçeklerle kaplanır. Göl adeta, çiçek panayırına döner. Göçmen kuşlar kıştan başlayarak koca göle iner. Bazıları eğlenirken bazıları da konar göçer. Kalanları da yuva yaparak koca gölde ürerler. Baharda yavrularıyla göl üzerinde yüzen, pat pat kaçışan, uçan göçmen kuşlar eskisi kadar olmasa da halâ var.

Koca gölün iklimi konukları çeşit çeşit kurbağalar akşamları çıkardıkları seslerle dünyanın en kalabalık orkestrasını oluştururlar. Çıkardığı seslerle kulakları doldururlar.

Koca gölün pullu balıkları azalsa da halâ var. Oltayla, serpmeyele, tutulan balıklar hatıralarımızda yaşıyor.

Koca gölün göçmen kuşları arasında kuğu, turna, kaz, ördek, angut, leylekleri sayabiliriz.

Koca gölü yarararak geçen kanal kapatılarak eski haline dönmelidir. Göç yolu üzerinde toroslarda başka sulak alan kalmadı. Köylüler ikna edilerek devlet el atmalı avcılık yasaklanmalı koca göl dediğimiz sulak alan konuma ve gözlem altına alınmalı.

Koca göl adına dönebilir. Gidin yerinde görün zor değil ! O kadar da... Kurduğunda mera olarak kullanılan bu sulak alan kurtarılabilir.

İsmet ATLI'nın Seçimi

Akifiye'de serin, yeşil ağaçların altına, çeşmeden akan su sesleri ile karışan kahvenin bahçesine yöneldiğimizde tanıyanlar bizi karşıladılar. Selam vererek bahçeye girdiğimizde karşımızda abi dediğimiz dünya şampiyonu, pehlivanımız, İsmet ATLI.

Tokalaşmalardan sonra İsmet ATLI ile yan yana oturduk "Hayırdır abi, buraları bilir misiniz" deyince "Andırını bilmez miyim? Burası eskiden beri bildiğimiz yer. Akifiyenin karşısına ailece yerleştik. Bir oba olduk" deyince karşımda koca bir değer, değer verdiği yerin kıymetini anlamaya çalıştım.

İsmet ATLI yazları yayla amacıyla Andırın Akifiyesi seçmişti. Çay bahçesinde otururken etrafında toplanan insanları, edilen sohbetleri görünce kırk yıllık Akifiyeli diyesim geldi. Yanında Mehmet Doğruca abi vardı. Aynı yaştan, genç yaştan insanlar bir aradaydı.

İsmet ATLI istese çok kolay konaklıyacağı toroslarda pek çok yayla var. "Buranın havası, oksijeni, nemi, rakımı, doğası, insanı bana iyi geliyor." Diyerek tercih sebeplerini açıklamış oldu. "Andırın'dan da iyi pehlivanlar çıkar." Sözünu de ihmal etmedi.

İsmet ATLI gibi ünlülerin Andırın yaylalarını tercih etmeleri tesadüfi değil. Daima vurguladığımız insan - doğa dengesi Andırın'da yaşıyor. Andırın'ı cazip kılan da bu zaten. Andırın'da yaylaya gelen biri hangi yaşta olursa olsun kendisini oyalayacak, hoşça vakit geçirecek faaliyetler bulur. Geziler, sohbetler, yürüyüş, spor, doğa, yeşillik, sular sizi dinlenme için bekliyor. Güler yüzlü, canlı, misafirperver, insanların arasında.

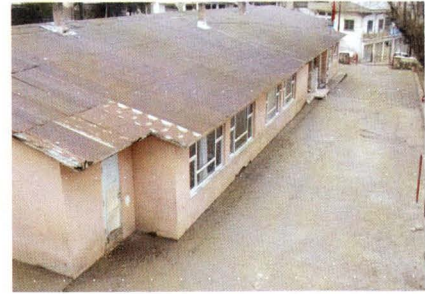
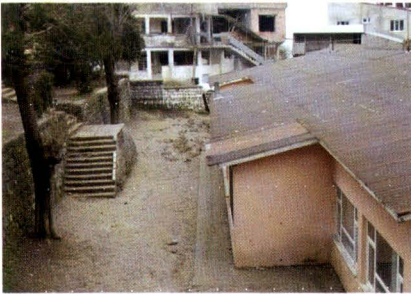

Tarihe Tanıklık Eden Okul Atatürk İlköğretim Okulu

1961 yılında eğitim - öğretime açılan mevcut hizmet binasında bu öğretim yılında da çalışmalar sürdürülmektedir. Geçen 48 yıllık sürede okuldan birçok insan mezun olmuştur. Mezun öğrencilerden kimileri kamu kurum ve kuruluşlarında, özel işyerlerinde, fabrika ve benzeri yerlerde geçimleri adına çalışmışlardır. Yakın zamanda mezun olan öğrencilerden bazıları ortaöğretim (liseler) kurumlarında bazıları ise üniversitelerde öğrenim görmektedirler.

Atatürk İlköğretim Okulu da başarılı eğitim sürdürmekte; bilgi-kültür yarışmalarında ilçe 1.'liği, 2.'liği ve 3.'lüğü elde edilmiş, ildeki bilgi - kültür yarışmasında da ilçeyi en iyi şekilde temsil etmiştir. Ayrıca OKS sınavı sonucu 2008-2009 eğitim-öğretim yılında il birinciliği elde edilmiştir. Başarılı çalışmada okul yönetimi, öğretmen veli ve öğrenci birlikteliğinin çok sıkı olması önemli bir etken olmuştur. Yani hizmet binasının temeli 12.08.2009'da atılmış, 2010 yılı sonunda hizmete sunulacağı öğrenilmiştir.

ATATÜRK İLKÖĞRETİM OKULU'NUN KİMLİĞİ

Mevcut Atatürk İlköğretim okulu hizmet binası 1961 yılında eğitim ve öğretime başladı.

Yeni Hizmet binasının temeli 12.08.2009 tarihinde atıldı. 2010 yılında eğitim ve öğretim çalışmasına sunulacak.

Personel Sayısı:

- 1)11 Sınıf Öğretmeni
- 2)11 Branş Öğretmeni
- 3)Müdür ve Müd Yrd. Ve hizmetli
- Toplam:25

Eski Bina 8 derslikli olup 6 derslik 49 m² diğer 2 derslikler 25 m² dir.Şu an anasınıfı hariç 480 öğrenci

YENİ BİNA

18 Derslikli 10415 Özel Proje (B+z+2) İlköğretim Okulu Binası Yapımı - 3707 m² Toplam İnşaat Alanına Sahip 1 Adet Okul Binası

Yüklenici: Yurdağül İnşaat Ltd. Şti. (Mehmet Yurdağül)

Keşif Bedeli:1 190000 TL

Kışla Bahçesi Yetmiyor

Kışla bahçesi gibi şehrin ortasında doğal, serin, suları bol, seyrangah bir park başka yerlerde var mı? Bu cümleler duygusal, nostaljik cümleler değil. Bu cümlelerle kışla bahçesini tam anlatamıyoruz. Kışla bahçesinde oturanlar bunu bilir.

Kışla bahçesinde, Andırın'da çarşıda sıkılanların sığındığı yer.

Kışla bahçesi Çukurova'dan sarı sıcağın kaçanların serinlediği yer.

Kışla bahçesi gündüzleri, akşamları sohbetlerin koyulaştığı yer.

Kışla bahçesi buluşma, tanışma yeri.

Kışla bahçesinde oturulur, çaylar içilir, çimlerin üzerinde gündem konuşulur, tartışılır. Kışla bahçesi Andırın'da sohbet geleneğinin halâ sürdüğü bir mekândır.

Kışla bahçesinin geçmişi çok eskilere dayanır. Andırın'ın bütün toplumsal etkinlikleri, spor faaliyetleri burada yapılırdı. Siyasi faaliyet ve propaganda yerinden tutun, şehir kulübüne kadar ev sahipliği yapmıştır. Şimdilerde dinlenme, gösteri, tanıtım, sergi ve etkinliklerde kullanılmaktadır.

Kışla bahçesi hem cazibesini kaybetmediği için hem de ziyaretlerin yoğunluğu nedeniyle yazılan artık yetmiyor. Yandaki eski ortaokul, şimdiki Anadolu Lisesi taşınacak. Bahçe bu yeri de içine alarak Camiye kadar genişleyebilir. Öyle olması da gerekir.

Andırın'ın sembolü, cazibe merkezi, Andırın'a her gelenin uğradığı, yaşayanlar da nice anılara konu olmuş, kışla bahçesi büyümeli, daha da canlanmalı ve yaşatılmalıdır.

Kışla Bahçesi Çeşmesi

Çeşmenin yapılış tarihi kesin olarak bilinmemektedir. Ancak çeşmenin eski yerindeyken Andırın Çeşmesi denildiği bilinmektedir. Çeşmenin teknesi ve taşları, çeşmeye tarihi dekor vermektedir. Taşların yöreden çıkarıldığı, benzer yapı taşlarından anlaşılmaktadır.

Hükümet Caddesi üzerinde (yolun üst kısmında) bulunan çeşme çift oluştundan adeta sular taşarak akardı. Çevredeki lokanta ve tatlıcıdan çıkanlar çeşmeye zincirle bağlı bakır taslarda suları doldurarak kana kana içerlerdi. Andırın'a gelen herkes çeşmeye uğrar buz gibi suyundan içerdi. Bu yüzden çeşme

Andırınlıların uğradığı yer olmuştur. Batı tarafında yol üzerinde cami, karşısında orta okul(şimdiki Anadolu Lisesi), yan tarafında Kışla Bahçesi ve Hükümet Konağı olması insan yoğunluğunu artırıyor. Çeşmede su ihtiyacını gideriyordu.

Hükümet Caddesi'nin genişlemesi ve düzenlenmesi sırasında çeşme, Kışla Bahçesi girişine taşındı. Burada yeniden düzenlendi. Adı, eski belediye başkanı Mustafa Zülfikaroğlu tarafından Kışla Bahçesi Çeşmesi olarak konuldu. Bu konuda kaynak kişiler Av. Mehmet Yaycıoğlu, Mustafa Rüzgür, Feruzan

Antepoğlu, Hüseyin Tezcan olarak gösterebiliriz.

Çeşmenin iniş hizasında ve yanındaki merdivenin son basamağında şekilli tarihî bir taş bulunmaktadır. Bir benzerinin veya eşinin Andırın'ın eski çevre yolu üzerinde bulunan mezarlıkta olduğu, bakımsız konumda bulunduğu, ayrıca mezarlığın da koruma altında olmadığı bilinmektedir. Detaylı bilgiler Andırın Tarihi kitabında mevcuttur. Mezarlığın yakın yerinden yeni Çevreyolu geçmiş(yapılmış) olup koruma altına alınması ve çeşmenin yanındaki taşın sökülerek buraya nakledilmesi doğru olacaktır.

Kilim

Remzi ÇİNGİL

Kilim, atalarımızın Orta Asya'dan getirdiği hayat tarzının devamı olarak Anadolu'da da devam eder. Göçebe, yani konan göçen toplumların hafif, kolay taşınan, her şekilde kullanılan cevaben en pratik eşyasıdır.

Kilimler yalnızca bir eşya olarak görülmemelidir. Yaşadığı toplumun hayatı, sosyal yapısı olayları, kültürü, kilime yansır. Kilim desenine motifine anlam yüklenir. Dokunduğu toplumun ve dönemin mesajlarını içerir. Her sosyal grubun veya yörenin kilim motif ve desenlerinin farklı oluşu bundandır.

Kilim yalnızca toplumu ve kültürü anlatmaz, işlemez. Aynı zamanda kilim dokuyanın eseridir. Onun duygularını, hayata bakışını, zekasını, gelecek kaygılarını da yansıtır. O yüzden bölgemizde " Kilimin dili var. Kilim konuşur." deyimler söylenir. Kilimden iyi anlayan birisi hangi bölgeye, ait olduğunu, dokuyanın mesajlarını bilir. Kilim koyunların yünlerinden eğrilerek elde edilen iplerden yapılır. Köy esintili ağaç ve

Andırın Yöresinde Halıcılık ve Kilimcilik

İlçemizde geçmişte çok yoğun bir şekilde sürdürülen ve aynı zamanda geçim kaynağı durumunda olan halıcılık ve kilimcilik çalışması günümüzde kaybolma noktasındadır. Özellikle halıcılık çalışması tamamen kaybolmuş durumdadır. El halıcılığının yerine makinelerde dokunan halk arasında hazır halı olarak bilinen halılar mağazalardan satın alınmaktadır. İlçemizde kilimcilik ilçemizin kuzey bölgesindeki birkaç yerleşim bölgesinde bireysel düzeyde sürdürülmektedir. İlçemizde kullanılan halı ve kilim motifleri, motifler genlerde duyguyu, düşünceyi şekillenmiş biçimleri bir çiçeği geometrik şekilleri, dağları, doğayı örnek alarak motiflerden dokunur.

bitkilerin kabuk, yaprak ve köklerinden üretilen boyalar iplerle kaynatılarak renkler elde edilir. Kilim renkleri bazen uyumlu, bazen uyumsuz olur. Renkler de bazen doğal ip renkleri kullanılır. Siyah, mor, beyaz gibidir.

Kilimlerin boyları yani ebatları farklı olur. Seccade, orta, büyük şeklinde ayrılır. Genellikle "iki kuşak dediğimiz parça birleştirilerek kilim oluşur. İki parçanın simetrik olur.

Kilim, ayak basılan yere serilmez. Buralara çul dediğimiz keçi kılından örülen dokumalar serilir. Kilim misafir odaları, duvarlar, yükler gibi insanlarına değer verdiği yerlere serilir. Yastık, minder içinde kullanılır.

Bugün kilim Anadolu'da olduğu gibi yöremizde de kalmadı gibi. Bir dönem tüccarlar köy köy gezip naylon, suni sergilerle değiştiler. Kalanlar

da duvarlara asılıyor, odalarda kullanılıyor.

Kilim, dokuması kolay, maliyeti ucuz olduğundan Toroslar'da halâ dokunuyor. Devletin teşviki, kooperatif örgütlerinin organizasyonu ile dokunuyor olsa da sürekli üretim olamıyor. Ama içinde yaşadığımız kent ortamında kilimlere hala yer var. Köklerimiz olan kilimi yaşatmalıyız.

Andırın göç yolu üzerinde geçiş bölgesi olduğundan hem İç Anadolu'nun, hem Çukurova'nın kilim türlerini yaşar. Yöremizde Afşar kilimi, Yörük kilimi türleri yaygındır. Halen de dokunmaktadır.

Özetle, kilim bizdendir. Kilim bizi anlatır. Her kilim emek, göz nuru ile meydana gelir. Kilimin dili vardır. Kilim konuşur. Kilim geleneklerimiz, göreneklerimiz ta kendisidir.

Kullanılan halı desenleri köşe göbekli, rogonlu, mihraplı ve düz desenlerdir. Kilimlerde ise farklıdır. Desenler genellikle bir olayı bir efsaneyi bir hikayeyi anlatırlar. Yüklük, duvar, yer sergileri, sehpa, sandalye, taşıt, masa üzeri, kanepeler vb. kilim çeşitleri bilinmektedir. Bunlardan kullanılan desenler: Koç boynuzu, merdivenli, hayat ağacı, iç içe, zincirli kantal kandı, eli belinde, yedi dağın çiçeği, küpeli, taraklı, kelebek, kerpeten, kantağzı, elmalı, vuzulu, Kilim adları: cicim, eğdime, kaplan nakış kullanılır.

Çuvallar genelde keçi kılından pamukla keçi kılı karıştırılarak eğrilmiş dokunmuş aynı

zamanda şal denilen sergide keçi kılından pamuk iğinden veya ikisinin karışımından dokunmuş aralarına serpmeye nakışlar atılmıştır. Sadece pamuk iğinden çuval, ağca denilen sergi sofra, üzerinde ekmek yapılan itağı denilen örtü gibi küçük çantalarda dokunur.

Seccadeler kilimlerden, halılardan ve düz olarak dokunur. Boya olarak kök yada kimyasal boyalar kullanılıyor. Zakkumdan (hayıt ağacı) koyu yeşil elde edilir.

Nar kabuğundan yeşil elde edilir. Ceviz kabuğundan kırmızı elde edilir. Daha çok hazır boyalar kullanılır.

Sona Kalan Ambar

Çok değil yirmi sene öncesine kadar ambar olmadan kışın köylerde hayat sürer miydi? Tarlasından ürettiği tohumları, buğdayları ambarlarında saklamaz mıydı? "Çiftçi harmanda cömert, ambarda cimri olur." sözünü kullanan kalmadı artık. Yani ambarlar devrini tamamlıyor. Kalanlar da evlerin bir köşesinde değerlerini daha da kaybederek gelecek sonlarını bekliyor.

Ambarlar en kaliteli çam tahtalarından birbirlerine giydirmeli şekilde yapılırdı. Üste buğday akıtacak büyük kapağı, yanda alttan

boşaltacak sürgülü kapağı olurdu. Ambarlar odanın duvarını boydan boya kaplardı. İçi dolduktan sonra üzeri yüklük olarak kullanılırdı. Annelerimiz ambarları süsler, tozlarını alır, evin eşyası gibi bakarlardı.

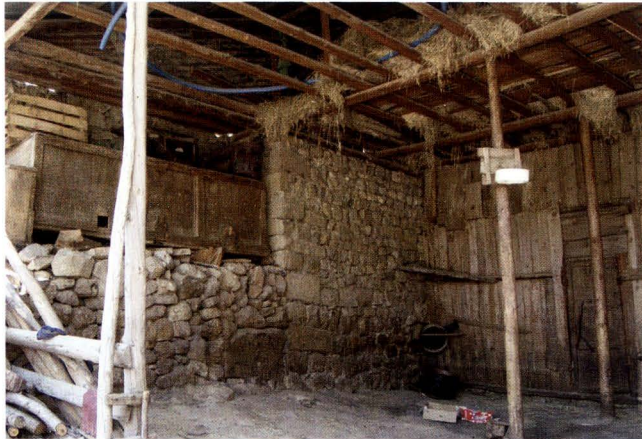
Bugün ambar yerine torbalarda buğdaylar saklanıyor. Artık ürünler ambarlarda değil depolarda tutuluyor. Ya da tutulmadan pazara götürülüyor.

Köy evlerinde tek tük kalan ambarlar kıtlık veya bereket dolu yıllara tanıklık ettiler.

Onlar kendine yeten aile ekonomisinin son tanığı oldular. Üreten, satan Pazar ekonomisinin de son kurbanı olarak kaldılar.

Resimdeki ambar halâ hayvan yemi konulduğu için ayakta kalmış. Çiftçi hayvancılığı terk ettiği zaman, köyden göçtüğü zaman ambarın da sonu gelecek.

Herkes kentine bir etnoğrafya müzesi yapsa da ambarlar orda tarım ekonomisinin tarihine tanıklık etse ne iyi olur.

Kahramanmaraş'ta SANAT...

Kahraman Maraş'ta sanatı söz anlatamaz. Anlatsa da kifayet etmez. Onları yerinde görmek gerek. Görmek de yetmez son kalan sanatkarların zanaatkarlarının dünyasına girmek, yaşamak, duygularımızı paylaşmak gerekir.

Biz de sizin adınıza Kahraman Maraş'taki ustalarla konuştuk, halleştik. Uzun söz etmek yerine, söyleyeceklerimizi fotoğraf karelerine sığdırmaya çalıştık. Görüyor musunuz her karede alın teri, yılların emeği, göz nuru var. Sanat, estetik, canlılık, duyarlılık var. Daha fazlası için

Kahraman Maraş'ın çarşıları konuklarını bekliyor. Konuksever'lerimize göstermek üzere Kahraman Maraş'ta her el sanatı ürün en güzel köşesinde evimizi süsleyecektir.

Ormanlarımızı Yakacak Diye Kesiyorlar

Ormanlarımız yakacak diye, kışlık yakacak odun için bu yıl da kesiliyor. Gelecek yılda kesilecek. Bu hep devam edecek. Ya anlam yerine dikilen fidanlar bir ömür sonra yetişecek de odun olacak.

Yakacak odunlar ormanların içinden kum olanlar ayıklanarak elde edilse ne âla. Kendinizi yenileyen yapraklı ağaçlardan kesilse o da güzel. Ama iğneli yapraklı dediğimiz cam, sedir, köknar, nesli tükenen ardıç, pıtık, andız gibi ağaçlar kesilince ormanların geleceği tehdit altına giriyor. Çünkü bu

türden ağaçlar onlarca yıl, itinalı bakımdan sonra büyüyorlar.

Öyleyse ne yapmalı? Andırın'da yakacak ağaç kesmemeli mi? Ormanları bekleyen orman köylüsü ne yakmalı? Bu soruların cevabı devlet politikasında saklı. İki paket sigara parasına bir traktör dolusu hem de kuru olduğu tartışmalı, iğneli ağaçlar kesilirse, devam eder gider. Orman köylerine bir ton kömür verilse, beş ton odunun yerini alır. Yani onlara ağaç kurtulur. Kömür yakılan evde tutuşturucu azıcık odunda kafi gelir.

Maksadımız kimseyi suçlamak değil. Az bir destekle ormanları kurtarmak elimizde. Hele kesilince yerine yenisi gelmeyen ormanlar olunca vebali daha da artıyor. Çare çok basit. Köylere fakir zengin ayrımı gözetmeden kömür verilsin. Ormanların kurularından ormancının nezaretinde orman içi temizlik yapılsın. Hem de yevmiyeleri verilsin.

Ormanlar da kurtulur,
Köylü de kalkınır
Devlette daha kârlı çıkar.

Doğal Arıtma Gerek

Andırın'ın gelişmesine hepimiz seviniyoruz. Ancak gelişen her yöre ibi Andırın da gelişmenin nimetleri yanında külfetlerini de beraber çekiyor. Gelişmeyle beraber tüketim toplumu oluyoruz. Daha çok tüketiyoruz. Daha çok tüketimde çöp demek, atık demek!

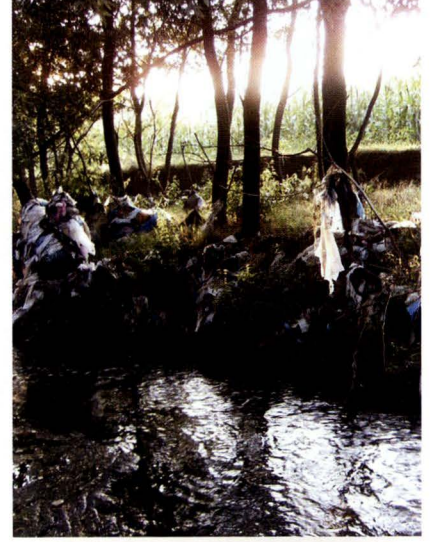
Bugün çokça kullandığımız plastik poşetlerin ve malzemelerin doğada en az iki yüz yılda zararsız hale geldiğini bilimsel araştırmalar söylüyor. Çare olarak kentlerde çöpler ayrıştırılıyor. Cam, plastik, kağıt, metal alşap gibi atıklar ayrıştırılıyor. Geriye kalanlarda depolanarak gaz elde ediliyor.

Gelişmiş yerlerde böyle iken Andırın'da durum nasıl? Sadece Andırın şehri değil çevredeki yayla yerleşimleri ile beraber yaz nüfusu elli bine yaklaşıyor. Kalabalık nüfusun atıkları

Andırın Belediyesine ciddi bir yük oluyor. Atıklar hiçbir ayrımına tabi tutulmadan vahşi depolama dediğimiz usulle doğaya, en kolay yerlere atılıyor. Netice ise vahim! Onu da biz yazmayalım fotoğraflar söylesin.

Andırın'ın bir önemli problemi de kanalizasyon arıtma. Andırın için tek çözüm doğal arıtma. Bütün sıvı atıklar Erişdibi mevkiine toplanıyor. Tabiat Andırında kendine düşeni yapmış. Yapılacak işlem, geniş bir alan bulunarak doğal bitkilerle arıtma alanı oluşturmak. Hem ucuz, hem işletmesi kolay doğal arıtma Andırın için kaçınılmaz.

Devlet - Belediye iş birliği ile Andırın'ımızda doğal arıtma kurulması, vahşi depolamada olsa sabit bir çöp döküm alanı oluşturulması çevremizi kurtaracaktır. Andırın'ı kurtarmak için bu çözümler şarttır.

Organik Tarım Bölgesiyiz Ama...

Tunahan AKDAŞ

Andırın'da Tarımsal üretim

İlçemizde genellikle kültürel tarım yapılmaktadır. Kısaca bu deyim atadan görme şekilde yapılan tarım için kullanılmaktadır. Elbette bu tür bir tarım uygulamasında gereğinden fazla kimyasal madde kullanımı kaçınılmazdır. Gereğinde fazla kullanılan bu maddeler ürünler tarafından tolare

edilememekte ve kalıntı şeklinde kalmaktadır.

Andırın'da kiraz ve kayısı üretiminde entegre mücadele uygulanmaktadır. Entegre mücadele iyi tarım uygulamalarının bir parçasıdır. İyi tarım uygulamalarında esas olan gereksiz ve kontrolsüz kimyasal kullanımını en aza indirmektedir. Olağanüstü bir durum olmadığı sürece tarımsal üretim takvimi her yıl aynıdır. Örneğin; kirazda kiraz sineğinin

çıkması yılın ve ürünün belirli bir zamanında olmaktadır. bu zamanı takip ederek uygun zamanda bir ya da iki uygulamayla daha fazla ilaç kullanmadan sorun çözülmektedir. Entegre mücadelede kontak ya da gaz etkili kalıntısız ilaçlar kullanılmaktadır.

Organik tarım ve Andırın

İlçemizde organik tarım adına herhangi bir üretim bulunmaktadır. Bir kişinin kendi bahçesinde kimyasal ilaç kullanmadan ürettiği bir ürününde organik olduğunu göz önünde bulunduracak olursak ilçede organik sayılabilecek bazı uygulamalar mevcuttur. Örneğin; ilçemizde yaz aylarında oldukça rağbet gören yayla domatesi üretimini sayabiliriz. Son yıllarda

organik gübre kullanan çiftçi sayısı artmış olmasına rağmen bu çiftçiler organik gübre ve konvansiyonel ilaçları beraber kullanmaktadır. Organik üretimin düzenli ve kontrollü olması gerekmektedir.

İlçede organik tarıma uygun kapalı havzalar (Geben, Çiğşar, Altınboğa-Orhaniye-Akifiye-Çokak, Darıovası, Ayşepınarı ...) mevcuttur. Bu havzalarda halihazırda ön plana çıkan ürünler vardır: Altınboğa-Çokak havzasında ahududu-böğürtlen, Çiğşar havzasında kiraz ve bu havzaların genelinde Elma. Organik tarımın yaygınlaştırılması Andırın genelinde yapılacak eğitim, yayım ve bilgilendirme çalışmalarıyla tüm ilçe geneline yayılmalıdır. Toplu halde yapılmayacak bir uygulama pazarlama sorununu ortaya çıkaracaktır. Planlı ve kontrollü bir şekilde tüm ilçe genelinde yaygınlaştırılacak organik tarım uygulamalarının ilçenin ekonomisine büyük katkı sağlayacaktır.

Pozantı'dan Giden Askerler

Cezmi YURTSEVER

-Osmanlı'nın son döneminde Türk askerlerinin yaşadıkları ihanetleri felaketleri bozgunu en iyi anlaktan belgeler bulundu.

-Türk askerlerinin Pozantı'dan yürüyerek veya at sırtında gidişlerini gösteren fotoğrafları burada açıklamaktan büyük mutluluk duyuyorum.

Pozantı'nın tarihini kültürünü araştırmak ve açıklamak o yöre insanını olduğu kadar Anadolu coğrafyasını vatan bilen herkes için önemlidir. Adana'dan otoban yolunu izleyerek Gülek Boğazına ulaşanlar, Tekir'e tırmanış yolunun kıyısında ve çamlar arasında bulunan yanık han harabesinin harabesinde yaşananları ancak tarihin sararan sayfaları arasında yazılanlar hatırlar. 1920 yılı içinde Şihli köyünden Abdurrahman adında henüz bıyığı yeni terlemiş bir köy delikanlısının arkadaşları ile birlikte burada bulunan Fransız kumandan ve Ermeni askerlerle karşı yaptığı baskın esnasında elindeki paçavrayı tutuşturması esnasında yaşanan çatışmada hayatını kaybetmişti. İşte o ayakta durmaya çalışan han harabesi Abdurrahman'ın şehit düştüğü bir tarihi eserdir...Bu hikayeyi bilenler veya Abdurrahman'ı hatırlayanlar bir dua esirgemezler bu vatan kahramanı için.

Gülekboğazı'nın hakim noktasında yüksek bir dağın üzerinde bulunan kalenin hikayesi ise yörenin binyıllara uzanan tarihi kadar eskidir. Gülek kalesi, tarih boyunca İnanadolu'yu Toros dağlarına bağlayan ana geçit merkezinin kontrol noktasıdır. Burada Ortaçağ'da Roma, Bizans ve Ermeni yöneticiler hakim oldular. 16.yy ortalarında tutulan Osmanlı Arşiv kayıtlarında Gülek kalesinde yaşayan askerlerin sayıları, silah miktarları hakkında ayrıntılı bilgiler vardır. Gülek Geçidinden yol alanlar aynı gümrük merkezi olan yerde durur ve "bac" adı verilen geçiş parası veya vergisini verirlerdi. 19. yüzyılın onlarına kadar Gülek Boğazından

geçiş vergisi/parası Adana Valiliği'nin en önemli gelir kaynağı idi.

Gülek Geçidinin az yukarısında dağ eteğinde çam ağaçlarının arasında uzanan yayla evleri ve çarşısı ile Tekir beldesi veya yaylası o bölgenin en önemli sayfiye yeridir. Tekir yaylasının yakınında bir tepe üzerinde İbrahim Paşa tabyası bulunur. Çevre duvarları dar pencereleri ile sapa sağlam ayaktadır. Mısırlı İbrahim Paşa, 1832-40 yılları arasında Adana'yı işgal ederken Gülek Boğazı'nı kontrol amacıyla kendi adıyla söylenen tabyayı/kaleyi yaptırmıştı. İbrahim Paşa tabyasında bulunan toprak Osmanlı'nın son dönemine kadar aynı yerde bulunuyordu ve devletin askeri silah kaynağı idi.

Tekir'den öteye Pozantı'ya bir vadi boyunca giderken sol tarafta bir dağın yamacında kartal yuvası gibi yüksekçe bir yerde görülen tarihi eser Annaşsa kalesidir. Annaşsa kalesi yüzyıllar boyunca yakınından geçen kervan yolunun kontrol noktası idi. Annaşsa kalesinde görevli askerlerden babadan oğla görev yapanlar "Kaleağası" adıyla bilinirlerdi. Günümüzde de aynı yörede ve Adana şehir merkezinde Kaleağası soy adıyla bilinenlerin tarihi hikayesi Annaşsa kalesinde görev yapanların torunlarıdır.

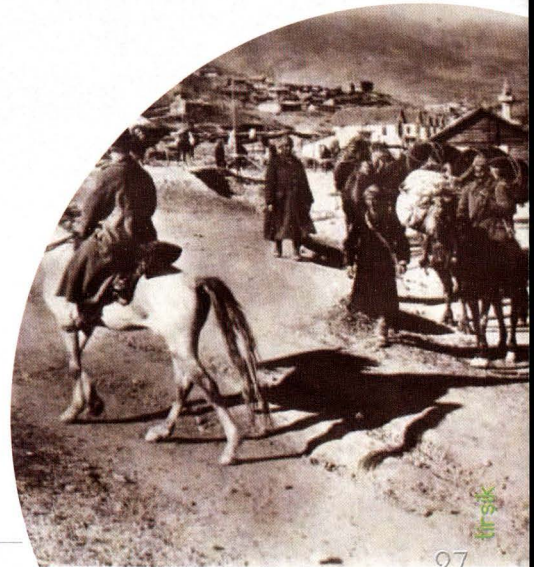
Pozantı şehir merkezinde nüfus memurluğu görevini sürdüren sayın Cemil Çay'ın yöre tarihi hakkındaki açıklamaları Osmanlı'nın son döneminde o yörede yaşanan acı olduğu kadar düşündürücü sonuçlarını bizlere hatırlar. Osmanlı ordusunun bozgunu esnasında Pozantı vadisinden yürüyerek veya at sırtında perişan bir halde giden...Hastalandığı için Pozantı şehrindeki hastaneye ulaşan Türk askerlerinin Ermeni asıllı doktorlar tarafından zehirlenerek veya yanlış tedavi sonucu öldürülmeleri sonucu hayatını kaybeden yüzlerce askerin mezar yerleri hakkında bilgiler verir Cemil

Çay...Gözyaşları dökerek ve de duyulanarak.

"Toroslar'da Görüşürüz" kitabını Cemil Çay'ın anlattıklarını dinledikten sonra yazmış ve yayınlamıştım. Sonra Pozantı'da öğretmen Volkan Uysal'ı tanıdım. Tarihe duyarlı heyecanlı bir insandı. "Pozantı Sevdamızı" adıyla bir de site açtı. Bölgenin tarihini araştırdı. Fotoğraflar ve filmler çekti. Yayınladı. Kendine göre Pozantı'da yaşanan olayları yöre insanına ve dünyaya duyuruyordu. Belemelik'te Kasım Hoca'nın mezarının etrafının çöplük haline getirildiğini Volkan Hoca sayesinde öğrenebildik. Sayın Volkan Uysal hocamıza çalışmalarında başarılar diliyorum.

ASKERLERİN FOTOĞRAFLARI

Sonra İnternet ortamında Almanların çektiği iki adet tarihi fotoğraf buldum. Türk askerlerinin Pozantı'ya doğru yürüyüşü yansıtmıştı görüntüye. At sırtında gidenlerle birlikte yaya yürüyenleri gösteriyordu. Bir hazine bulmuş gibi sevindim. Ve kopyalarını aldım. Türk askerlerinin Osmanlı'nın çöküşü ile birlikte yaşadıklarını en güzel bu fotoğraflar anlatırdı. Ve buradan O askerlerin fotoğraflarını yayınlıyorum. Pozantı insanına ve tarihe saygının gereği olarak.

Uluslararası Mavi Hilal Vakfı Kimdir?

Gökhan METİN

Genç ve dinamik bir STK olan Uluslararası Mavi Hilal İnsani Yardım ve Kalkınma Vakfı (IBC), 2007 yılından bu yana Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Kahramanmaraş Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Programı kapsamında 2007 yılından bu yana Andırın ve Göksun ilçelerinde boru hattının geçmiş olduğu toplam 29 yerleşimde tarım ve hayvancılık alanlarında kalkınmaya yönelik faaliyetler gerçekleştirmektedir.

BTC Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Projesi'nin amacı; boru hattının geçmiş olduğu yerleşimlerde sosyo-ekonomik kalkınmanın gerçekleştirilmesini sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için IBC'nin gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler gelir getirici ve kapasite geliştirici olmak üzere kısaca şunlar olmuştur:

GELİR GETİRİ FAALİYETLER:

Tekniğine Uygun Arıcılığın

Yaygınlaştırılması: 2007 yılında Göksun'da 9 yararlanıcıya toplam 135 arılı kovan ve arıcılık malzemesi dağıtılarak kovan başı eğitimler verilmiş, 2008 yılında Göksun'da 9, Andırın'da 31 arıcıya şeker, vitamin, bayvarol temin edilerek kovan başı takip ve teknik destekler verilmiş; 2009 yılında Göksun'da 9, Andırın'da 37 yararlanıcıya bayvarol ve vitamin malzemesi dağıtılarak kovan başı eğitimler verilmiştir. Andırın ve Göksun HEM'leri ile ortaklaşa bir şekilde eğitim verilerek, Andırın'da 24, Göksun'da 30 kişinin arıcılık sertifikası alması sağlanmıştır.

Gelir Getirici, Alternatif Bir Ürün Olarak Ahududu-Böğürtlen Yetiştiriciliği:

Tarım İl ve İlçe Müdürlükleri, dondurma firmaları ile yapılan görüşmeler neticesinde; Andırın'da ahududu-böğürtlen yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılmasına karar verilmiş, ilçede ilk kez kültür ahududu ve böğürtlen bahçeleri kurulmuştur. 2007 yılında toplam 20 dönümlük alanda 12 bahçe kurulmuş, 2008'de toplam 12 dönümlük alanda 8 yeni bahçe kurulmuş, hasat şenliği tertiplenmiş, elde edilen ürünler Maraş'ta ki dondurma firmalarına satılmıştır. 2009 yılında ahududu-böğürtlen yetiştiriciliğinin sürdürülebilir hale gelmesi için üreticilere tüpü fidan yetiştiriciliği öğretilmiş ve bu yıl kurulan, toplam 10 dönümlük alanda ki 4 yeni bahçenin fidanları Andırın'da ki üreticilerden temin edilmiştir.

Mevcut 5 üretici kendi ürettikleri fideler ile bahçelerini 7 dekar büyütülmüştür. Ürünlerin pazarlanması için Maraş, Kadirli, Adana ve Ankara halleri ile görüşülmüştür. Pazarlama desteği halen sürmektedir. Buna ek olarak üreticilere ahududu ve böğürtlen reçeli yapımı öğretilerek kazançlarının artırılmasına çalışılmaktadır. Son durumda 49 dekada toplam 24 bahçe bulunmaktadır. 2009 yılı sonu itibarıyla Andırın İlçesi, Kahramanmaraş ilçeleri arasında ekili ahududu-böğürtlen bahçelerinin büyüklüğü açısından birinci sırada bulunmaktadır.

Modern Meyve Bahçelerinin Kurulması:

Andırın Tarım İlçe Müdürlüğü ile iş birliği yapılarak 67 üreticiye toplam 10 bin adet yarı bodur elma ve kiraz anacının dağıtımı yapılmış, 19 yerleşimde, 221 dekar alanda (33 elma, 188 kiraz) kapama bahçe kurulmuştur. 2009 yılının Kasım ayında 7 bin adet daha yarı bodur elma ve kiraz anacı dağıtımı yapılacaktır.

Örtü Altı Sebzeçiliğinin Yaygınlaştırılması:

Göksun ilçesinde örtü altı sebzeçiliğinin yaygınlaştırılmasına karar verilmiş; bu amaçla 2007 yılında toplam 600 m2 büyüklüğünde 3 adet modern sera, 2008 yılında toplam 1000 m2 büyüklüğünde 4 adet sera, 2009 yılında toplam 3'ü otomasyonlu olmak üzere toplam 1500 m2 büyüklüğünde 5 adet modern sera kurulmuştur. Seçilen 2 seracıya tohumdan fide yetiştirilmesi gösterilmiş, 2009 yılında Vakfın tüm seralarında 2 üreticinin çoğalttığı 20 bin adet salatalık fidesi kullanılmıştır. Seralarda sırık domates, sırık salatalık, marul, ispanak ve taze soğan üretimi yapılmıştır. Çiftçilerin kendi imkanları ile kurmuş olduğu toplam 4 dekar büyüklüğe sahip 16 seraya da teknik destek verilmiş, fide dağıtılmıştır.

Yem Bitkilerinin Yaygınlaştırılması:

Küçük ve büyükbaş hayvancılık temel ekonomik faaliyetlerden biri olmasına karşın, girdi maliyetlerini düşürmek için yem bitkileri ekiminin ve silajlık mısır kullanılmasının çok az yapıldığının tespiti üzerine; silajlık mısır ekiminin yaygınlaştırılması, silajın doğru yapılması konularında çalışmalar gerçekleştirilmiştir. 2007 yılında sadece Geben beldesinde toplam 10 dekar büyüklüğünde 2 silajlık mısır bahçesi

kurulmuştur. Bu sayı 2008 yılında Andırın ve Göksun genelinde 20 bahçe, 100 dekar silajlık mısır ekili alana, 2009 yılında ise büyük bir atılım yaparak 80 bahçe, 800 dekar silajlık mısır ekili alana gelmiştir.

Toprak Tahlilinin Yaygınlaştırılması:

2008 yılında Kahramanmaraş Tarım İl Müdürlüğü ile iş birliği içinde sürdürülen çalışmalarla 360 kişiye eğitim verilmiş, 194 toprak numunesi analiz ettirilmiştir.

Budamacılık Eğitimleri Ve Teknik

Destek: Andırın ve Göksun HEM'leri ile ortaklaşa bir şekilde eğitim verilerek, Andırın'da 17, Göksun'da 25 kişinin budamacılık sertifikası alması sağlanmıştır.

Parazitler ve Hayvan Hastalıklarıyla

Mücadele: 2007 yılında toplam 1002 barınak dezenfekte edilmiş, 4833 küçükbaş, 1664 büyükbaş olmak üzere toplam 6497 hayvana ivermectin, 9669 küçükbaş, 3071 büyükbaş olmak üzere toplam 12.740 hayvana paraziter tablet, 4454 küçükbaş, 1147 büyükbaş olmak üzere toplam 5601 hayvana sırttan dökme çözelti uygulaması yapılmıştır. Toplam 162 kişinin 203 buzağısına septisemi uygulaması veterinerler tarafından hayata geçirilmiştir.

2008 yılında Toplam 20 kişinin ahır revize edilmiş, 767 ahırda barınak hijyeni, 1628 büyükbaş ve 4479 küçükbaş hayvana ivermectin enjeksiyonu, 3031 büyükbaş ve 7222 küçükbaş paraziter tablet dağıtımı, 2694 büyükbaş ve 3575 küçükbaş hayvana sırttan dökme çözelti uygulaması, toplam 172 buzağıya septisemi uygulaması yapılmıştır. 1258 adet yalama taşı dağıtılmıştır.

2009 yılında toplam 22 kişinin ahır revize

edilmiş, 256 ahırda barınak hijyeni, 805 büyükbaş ve 2410 küçükbaş hayvana paraziter tablet dağıtımı, 1052 büyükbaş hayvana sırttan dökme çözelti uygulaması, toplam 90 buzağıya septisemi uygulaması yapılmıştır. 141 adet yalama taşı dağıtılmıştır.

Hayvancılık faaliyetlerinde amaç, paraziter mücadele konusunda üreticilerin alışkanlık kazanması ve serbest veterinerlerden yararlanma düzeyinin artırılmasıdır.

KAPASİTE GELİŞTİRİCİ FAALİYETLER:

Tarım Eğitimleri: Meyvecilik, sebzecilik ve yem bitkileri konularında üreticilere eğitimler ve teknik destek verilmiştir. 2007 yılında 746, 2008 yılında 714, 2009 yılında ise 467 kişi düzenlenen eğitim ve teknik desteklerden faydalanmıştır.

Hayvancılık Eğitimleri: Proje köylerinin tümünde, zoonoz hastalıklar (hayvandan insana geçen bulaşıcı hastalıklar, Tarım Bakanlığı desteklemeleri, barınak hijyeni, otlatma, hijyenik süt sağım teknikleri, mastitis ve paraziter mücadele konularında hayvancılık eğitimleri düzenlenmiştir. 2007 yılında 1150, 2008 yılında 330, 2009 yılında ise 141 yararlanıcıya hayvan sağlığı

kapsamında eğitimler verilmiştir.

Fuar Gezileri: 2007 yılında Adana Tarım Fuarına ve Alara Fidancılık işletmesine gezi düzenlenmiştir. 2009 yılında I. Doğu Akdeniz Tarım ve Gıda Fuarına 59 çiftçinin katılması sağlanmıştır.

Derneklerin Kurumsal Kapasite Artırımı: 2007 yılında Geben Derneği tarafından düzenlenen Geben Festivali ile, Geben, Tufanpaşa, Tahirbey ve Değirmendere derneklerine muhasebe desteği verilmiş, Tufanpaşa Derneğinin tüm vergi borçları BTC tarafından ödenerek kapatılmıştır. Geben Derneği 11 bin TL'sini mikrokredi faaliyetlerinde % 100 geri dönüşümlü bir şekilde kullandığı için, bu para BTC tarafından Derneğe hibe edilmiştir. Tufanpaşa Derneğine destek verilerek 15 kişinin HEM bilgisayar kursu sertifikası alması sağlanmıştır.

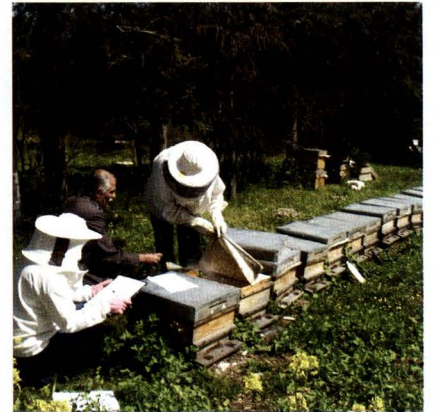
2008 yılında Geben Derneği'nin iktisadi işletmesi kurdurulmuş, Geben, Tufanpaşa, Tahirbey ve Değirmendere derneklerine muhasebe desteği verilmiş, Geben Derneğine 1 adet silajlık mısır, 1 adet çayır biçme makinesi hibe edilmiştir. Tahirbey ve Değirmendere derneklerinde mikrokredi borçlarının tahsili için avukat ile anlaşmıştır. Göçyolu Doğa ve Kültür Derneği'ne Dernekler mevzuatı konularında bilgi ve destek verilmiş, Andırın Meyveciler Birliği'nin kurulmasına katkı sağlanmıştır.

2009 yılında Geben Derneği'ne BTC fonlarından bir adet gübreli, pnomatik mibzer makinesi, Tarım Bakanlığı "Makine-Ekipman Hibe Programı" kapsamında % 50'si BTC'den, % 50'si BTC kaynaklarından

karşılmak üzere 1 adet haşpaylı balyalama makinesi temin edilmiştir. Dernekte "En Güzel Buzağı" yarışması düzenlenmiş, ilk üçe hayvan yemi ve sırt pompası hediye edilmiştir. TRT "Bu Toprağın Sesi" programında Dernek faaliyetleri tanıtılmıştır. Geben Derneği üyelik ve çalışmalarına katılımın artırılması amacıyla "gönüllülük" konulu bir çalıştay düzenlenmiştir. Göksun Gönül Dostları Derneği'ne "dernekler mevzuatı" konularında teknik destek ve kapasite geliştirme eğitimleri verilmiştir. Göksun Sulama Birliği ile su kullanımında elektrik tasarrufu yapılabilmesini sağlamak üzere toplantılar yapılmış, Birlik tarafından yaygınlaştırılmak üzere bir adet örnek elektrik panosu tedarik edilmiştir. Göksun ilçesinde 10 köyü temsil eden Yağmurlu ve Çevre Köyleri Tarımsal Kalkınma Kooperatifi yönetim kuruluna, kooperatifçilik ve Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı desteklemeleri konusunda bilgi verilmiştir. Son olarak Kahramanmaraş ilinin tüm ilçelerinde içme ve sulama suyu kullanan yerleşimler ile işletmelerde alınması gereken tedbirler hakkında toplantılar düzenlenmiş, ilgili kamu kurumları, sulama birlikleri, belediyeler ve köy muhtarlıklarına mensup toplam 176 kişinin bilgilendirilmesi sağlanmıştır.

Fonlar ve Destekleme Programları: Tarım Bakanlığı'nın Makine-Ekipman hibe programında, 2008 senesinde Göksun ilçesinden 2 üreticinin bahçe motoru, 2009 senesinde Andırın ilçesinden 7 üreticinin bahçe motoru ve mibzer alması konusunda teknik destek verilmiştir.

SYDV fonlarından üreticilerin faydalanması için teknik destek verilmiş, destek verilen üreticilerden Andırın'da 27 üreticiye yarı bodur elma, kiraz, ahududu-böğürtlen bahçesi, arıcılık, Göksun'da 3 üreticiye seracılık desteği çıkmıştır.

Andırın'da Sohbetler Koyu Olur

Atalarımız Anadolu'ya geldikten beri sohbet geleneğini sürdürüyorlar. Türkler Ortadoğuda sohbet meclisleri kurarlardı, konular bu meclislerde konuşulur, kararlar alınır. Tarih kaynaklarına göre kadın erkek birlikte meclise katılırdı.

İslamiyetin özünde olan sohbet inancı ile iyice pekişen geleneğe, Anadolu'da doruğa çıkar. Tarihin tespitlerine göre Anadolu'da sohbet kılıçtan etkili olmuştur. Anadolu'yu Türkleştiren ve Müslümanlaştıran o kadar önderlerimiz, gönül adamları, erenler bunu sohbet ve nasihat yoluyla yaptılar. Meclislerde büyüklerin etrafına toplanan halle sohbetlerden aldıkları bilgi ve kültürle medeniyet kurdular. Sohbetler sayesinde dayanışmayı, kaynaşmayı pekişmeyi sağladılar. "İri olalım, diri olalım" mesajını aldılar. "Gel, ne olursan ol yine gel" çağrısı sohbetler yoluyla birlik ve beraberliğe bir çağrıydı.

Bugün, şehirleşme ve modernleşmenin etkisiyle, iletişim araçlarının yoğun kullanılması yüzünden sohbetler azalsa da Anadolu'da

özellikle kırsal alanlarda devam etmektedir. Bunların arasında Andırın'ı sayabiliriz. Andırın Çukurova ile Anadolu arasında göç yolu olduğundan çok kültürleri bünyesine alırken, bunların sohbet geleneklerini de alır. O yüzden Andırın yöresinde sohbetler hem çeşitlidir, hem de zengindir.

Andırın yöresinde edilen sohbetleri araştırmak ve ortaya koymanın araştırma işi olduğunu biliyoruz. Burada yaptığımız tespitlerden ibarettir. Andırın yöresinin sohbet geleneğini, çeşitliliğini ve zenginliğini görenler toplumun hala saf ve bozulmamış olmasını buna bağlıyorlar. Gerçekten de sohbetler insanı eğiten, yetiştiren, olgunlaştıran görevler vardır. Büyüklerin etrafında bir araya gelinir güncel olaylardan tutun, geleceğe kadar her konu görüşülürü ve konuşulur. Bilgi, haber, fikir alışverişinde bulunulur, nasihatler edilir. Hiç sıklımadan saatler geçer. Ayrılrken de başka bir sohbetin ipi çekilir. Sohbetin tadına varmak yeni sohbetleri arar.

Andırın'da sohbetlerin yeri ve zamanı yoktur. Daha doğrusu her yer ve zamana uygun sohbet çeşitleri yani zenginliği meydana gelmiştir. Tespit ettiklerimizi burada sıralıyoruz. Dediğimiz gibi Andırın sohbetleri çeşitli, zengin, verimli geçer. Bu yüzden sohbetlerimiz koyu olur. İşte Andırın sohbetlerinden çeşitlemeler:

- Kışla Bahçesi
- Yol ortası
- Cami avlusu
- Dükkan önü
- Kahvehanelerde
- Evlerde
- Çardaklarda
- Berberde
- Arzuhalçilerde
- Araç içinde
- Mahkeme yolu
- Duldalık
- Kuzu kuzu
- Ocakbaşı sohbetleri
- Tarla komşuluğu
- Yayla havaları
- Damdan dama sohbetler
- Tellal geleneği
- Eskaza
- Masallar
- Pınarbaşı sohbetleri
- Dereden tepeden
- Çamaşır günleri
- Yamaçtan yamaca
- Kuş dili muhabbetleri
- Zamanı savuranlar
- Abdal Ağası
- Avcı mavraları
- Sofa
- Gelin hanım
- Kaynana
- Ak sakallı dededen
- Bilmece - bulmaca
- Çocuk oyunları
- Çocuktan al haberi
- Yıldızlara bakarak
- Çoban sohbetleri

Halil'i üçüncü kere görmek ne güzel. Halil şimdi dört yaşında. Biraz daha apallanmış. Bilinci daha yerine gelmiş. İnsanları tanıyor, ayırıyor. Tanımadıklarına karşı halâ tedirgin.

Halil'i bu defa iki bin yedi yüz rakımında gördük. Babasının kucağında gün batmaya yakın orman kulesine geldi. Önce çadıra uğramış Halil'i sormuştuk. Annesi Babası ile davara gitti deyince göremediğimize üzülmüştük. Akşam Halil yanımıza gelince sevinmiştik.

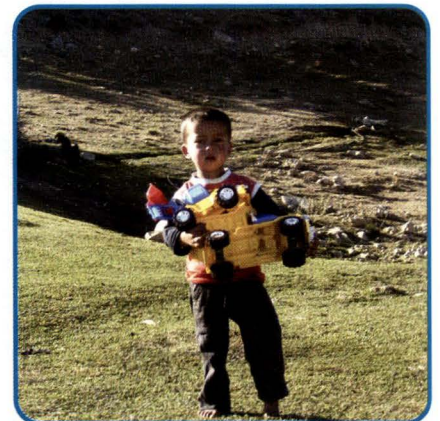
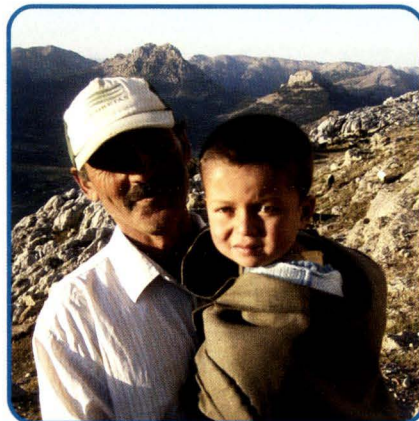
Bir süre yabancılik çektikten sonra Halil'le kaynaştık. Koştuk oynadık. Her halinde

resminin çekildiğini görünce pozlar vermeye başladı. Ertesi gün de çadırda sohbet sürerken Halil'in resimlerini çektik. İstanbul'dan getirdiğimiz plastik oyuncakları Halil'e verdik. Halil ilk defa plastik oyuncakla oynuyordu. İlk defa bu kadar oyuncuğu oluyordu. Önce şaşırdı, sonra onlarla çocuksu dünyasında oyuna daldı.

Halil'in çadırında doğal ürünlerden ikram edildi. Keçi sütü, yoğurdu, keçi peyniri, saç kavurma... Üstüne Toroslar'ın buz gibi kar suyu. Sinek vızıltısını duyabildiğiniz sessizlik... Hafif esen meltem... Yayla havası....

Çadırda Halil'i ilk gördüğümüzde oynadığı babasının kara lastikten tekli ayakkabısı halâ duruyor. Aman kaybetmeyin bu bir sembol oldu diyoruz.

Halil'le Andırın aynı kaderi yaşıyor. Halil büyüyor, Andırın gelişiyor. Halil büyüdükçe hayattan çok ey bekleyecek. Bakalım Andırın Halil'e cevap verebilecek mi? Yoksa dışarıda yaşadığı kaderi mi yaşayacak?

Gelir Getirici Faaliyet

Ahududu- Böğürtlen Yetiştiriciliği

Bahadır BOLAT

Kahramanmaraş Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Projesi, Bakü Tiflis Ceyhan (BTC) Şirketi'nin finans desteği ile Toplumsal Yatırım Programı kapsamında 2007 yılından bu yana Uluslararası Mavi Hilal İnsani yardım ve Kalkınma Vakfı (IBC) tarafından yürütülmektedir.

Kahramanmaraş Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Projesinin başlangıcında, bölgede IBC ekibi tarafından saha analizi yapılmıştır. Bu çalışma çerçevesinde proje köylerinin ürün deseni, ihtiyaçları, insan kaynağı kapasiteleri, pazar ağları, pazarın tarımsal hammadde ihtiyaçları belirlenmiş, elde edilen veriler ilgili tarım il ve ilçe teşkilatları ile yapılan ortak çalışmalarla sonraki dönemlerde hayata geçirilecek olan projelerin alt yapısını oluşturmuştur.

Yapılan anketler ve toplantılar sonucunda, Andırın ilçesinin yukarı kısımlarının kültür böğürtleni ve ahududu yetiştiriciliği için uygun olduğu tespit edilmiştir. Bu tespit,

yörede başlatılacak ahududu ve böğürtlen üretimin aynı zamanda Kahramanmaraş İl merkezinde faaliyet gösteren dondurma sanayinin ihtiyaçları ile örtüşmesi ile değer kazanmıştır. Zira il merkezinde bulunan dondurma yurt dışına Maraş dondurması ihraç eden yapısına güçlü yapısına karşın, ihtiyaç duyduğu üzümü meyve çeşitlerinden ahududu ve böğürtlenin il sınırları içinde son derece az üretildiği görülmüştür. Sektör, ihtiyaç duyduğu üzümü meyveyi ülkenin batı tarafından, özellikle Bursa ve çevresinden temin etmektedir.

Pazarın ihtiyacı, üretim alanlarına olan yakınlığı, bölgenin ürünün yetişmesi için gereken iklim ve toprak yapısına uygunluğu ve proje bölgesinde yaşayan üreticilerin yeni bir ürün fikrine sıcak bakması ve gönüllü katılımı ile alternatif bir ürün olarak ahududu ve böğürtlen üretiminin bölgeye sokulması için gereken hemen tüm unsurlar bir araya gelmiştir.

Uluslararası Mavi Hilal Vakfı tarafından merkeze 90 km uzaklıkta bulunan ve rakımı 800 metreyi geçen Andırın ilçesine bağlı Akifiye, Çokak, Altınboğa, Orhaniye, Alınoluk köyleri ve Geben beldesi ahududu ve böğürtlen üretimi için pilot havza olarak belirlenmiş ve bu doğrultuda bir dizi faaliyet hayata geçirilmiştir.

2007 yılında Akifiye, Çokak, Orhaniye ve Geben beldesindeki çiftçiler ile toplantılar yapılmış ve Andırın ilçesinde ilk kez kültüre alınmış, bölge iklimine uygun türde jumbo çeşit böğürtlen ve Hollanda boduru ahududu yetiştiriciliğine başlanmıştır.

Kırsal kalkınma çalışmalarında örnek uygulamalar olarak nitelenen yeni bahçelerin kurulumu için katılımcı ve sorumluluk paylaşıcı bir yol izlenmiştir. Bu kapsamda ilk önce tamamı kapama ve damla su sistemine sahip bahçelerin kurulması için gereken nakdi ve aynı ihtiyaçlar tespit edilmiştir. Bu tespitten sonra fidelerin temini, gübre, nakliye gibi gereksinimlerin büyük bölümü proje tarafından karşılanmıştır. Yararlanıcı, hayvan gübresi, işçilik gibi ihtiyaç kalemleri için kendi olanaklarını devreye sokmuştur. Bunun dışında yararlanıcıdan küçük bir yüzde de olsa nakdi katkı vermesi beklenmiştir. Böylece sorumluluk paylaşımı ile işin ciddiyeti ve sahiplenme duygusu artırılmıştır.

1. Üretim ve Pazarlama Stratejisi

1.1. Üretimde Verimlik ve Teknik Destek

2007 yılında başlanan çalışmanın hem üretim hem de pazarlama alanlarındaki başarısında kuşkusuz ilk adımın belirleyici rolü vardır. Diğer bir deyişle birim alanda yüksek ve kaliteli verimin elde edilmesi için gerekenlerin yerine getirilmesi. Proje ekibi bu çerçevede yararlanıcı tespitinde oldukça titiz davranmıştır. Proje köylerinde yeni bir tarımsal üretime girecek heveste ve beceride olan aynı zamanda dezavantajlı gruba dahil edilebilecek yararlanıcılar tespit edilmiştir. Bu kişilerin seçimi şeffaf kriterler ve süreçler dahilinde gerçekleşmiştir. Yararlanıcı tespitinden sonra bahçe sahipleri teorik ve pratik eğitimden geçirilmişlerdir. Bahçelerin hazırlanmasından, fide dikimi, sulama, gübreleme, askılama, hasada değin tüm üretim süreçlerinde proje ekibinde yer alan Ziraatçılar yararlanıcılara bahçe başında

uygulamalı eğitim ve teknik destek vermiştir.

2007 yılında toplam 20 dekar alanda 12 ahududu&böğürtlen bahçesi varken bu sayı 2009 yılında 49 dekara çıkmıştır. Böylelikle Andırın İlçesi, Kahramanmaraş ilçeleri arasında ekili ahududu-böğürtlen bahçelerinin büyüklüğü açısından birinci sırada bulunmaktadır.

2009 yılında kayda değer ilk hasatın yapılması ile örnek bahçeler örnek olma işlevini yerine getirmeye başlamışlardır. Eldeki iyi örneklerden etkilenen yoksul köylüler Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı'na ahududu-böğürtlen bahçesi kurmak üzere başvuruda bulunmuşlardır. Bu başvurular sonucunda 9 kişi SYDV'den katkı almaya hak kazanmıştır. Böylece 2010 yılında kurulmak üzere 9 kişiye toplam 27 dönümlük alanda yetiştiricilik yapabilmeleri için kamu desteği sağlanacaktır.

Artan üretim kapasitesi ve yararlanıcı sayısı ile birlikte verilen eğitimler ve teknik desteklerin de önemi artmaktadır.

Hasat 2008	Hasat 2009 (ton)	Hasat 2010 (beklenen)
4	14	35

1.2.Düşük Girdi Temini ve Bölgeye Adaptasyonu

Ahududu-böğürtlen üretimin yaygınlaşmasının temel koşullarından biri kuşkusuz girdi maliyetlerin düşürülmesidir. Bu sorun dikkate alındığında fide maliyetleri ilk sırada yer almaktadır. Zira projenin başladığı dönemde ihtiyaç duyulan fideler zorunlu olarak il dışından, Yalova'dan temin edilmiştir. Nakliye ile birlikte ortaya çıkan maliyet özellikle hedef grup olan yoksul köylülerin bahçe kurmalarını zorlaştırmakta ve proje bütçesi ile daha az sayıda insana ulaşılmasına neden olmaktadır. Fide maliyetini düşürmek amacıyla 2009 yılında proje bölgesinde fide yetiştiriciliğine başlandı. Bu kapsamda bahçe sahiplerine tüpeme ile fide çoğaltma tekniği öğretilmiştir. Böylece 2009 yılında 14.000 fide üretimi bizzat köylüler tarafından yapılmıştır. Bu fideler proje tarafından satın alınmış ve yeni bahçelerin kurulumda kullanılmıştır. Bu sistem fide maliyetlerini düşmesine olanak sağlamanın yanı sıra bölge koşullarına uyum sağlamış fidelerin kullanılmasıyla verim artışını da beraberinde getirmiştir.

1.3.Pazar Ağı

Ahududu-böğürtlen üretimi ve gelir getirici bir araç olarak yerleşmesi ve yaygınlaşma kuşkusuz güçlü Pazar ağlarıyla mümkün olabilir. Kahramanmaraş Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma Projesinin başlangıcında, proje faaliyetlerinin tespit edilmiş sürecinde pazar ağları ve potansiyeli dikkate alınmıştır. Ahududu-böğürtlen Kahramanmaraş ilinde bulunan dondurma endüstrisi için gerekli bir hammaddedir. Dondurma endüstrisinin dışında üzüm meyve alıp ülkenin diğer bölgelerine satan tedarikçi firmalar da mevcuttur. Yine çevre ve yakın illerde meyve suyu firmaları da bol miktarda ahududu ve böğürtlene ihtiyaç duymaktadırlar. Proje yönetimi bahsi geçen kesimlerle görüşmüştür. Ahududu-böğürtlen üretimi bilindiği üzere 3. yıldan sonra Pazar değerine ulaşır bir üretim seyri çizmektedir. Bu nedenle meyve alımına sıcak bakan firmalar için kaliteden sonra bekledikleri şey maliyet merkezli yeterli üretimin yapılıyor olmasıdır. Bu nedenle özellikle 2010 ve özellikle 2011 yılı büyük çaplı satışların gündeme geleceği yıllar olacaktır.

Bu satışların yanı sıra bahçe sahipleri kendi ihtiyaçlarını dışında bölgede yıllara dayanan yayla turizmüne yönelik olarak da ahududu böğürtlen reçeli yapmaya ve satmaya başlamıştır.

Proje yönetimi 2008 ve 2009 yılında ahududu ve böğürtlenin yaygınlaşması, tanınması ve pazar ağlarının güçlenmesi için bir dizi girişimde bulunmuştur. Bu çerçevede 2009 yılında ilki, 2009 yılında da ikincisi düzenlenen Ahududu ve Böğürtlen Hasat Şenliğini, köylülerle birlikte hayata geçirmiştir. Bu şenlikler

başta Kahramanmaraş Valisi Sayın Niyazi Tanılır, Tarım İl Müdürü Mehmet Gündoğdu olmak üzere kamu ve özel sektör temsilcilerinin katılımıyla misyonunu gerçekleştirmiştir.

2010 senesi ve sonrasında ahududu ve böğürtlen üretiminde artış olacak olması, ürünlerin pazarlanabilirliğiyle ilgili çalışmaların yapılmasını zorunlu kılmaktadır. 2009 yılında K.Maraş'taki

11 dondurma üreticisiyle görüşülmüş olmasına karşın; bu firmalar tarafından gösterilen çeşitli nedenlerden ötürü satış gerçekleştirilememiştir. Andırın'da yaylacıların sayıca çok oluşu nedeniyle tüm satış, perakende olarak yaylacılara yapılmıştır. Ancak üretim miktarının giderek artacak olması nedeniyle satış için il ve il dışında pazarlara ulaşabilme kapasitesinin güçlendirilmesine gerek vardır. 2009 yılında Ankara ve İstanbul'a numune ürünler gönderilmiş, ancak ahududu-böğürtlenin hassas niteliklere sahip olması ve ulaşım esnasında çabuk bozulabilmesi nedeniyle büyük miktarlarda ürün gönderebilmek mümkün olamamıştır. Bu sorunun ortadan kaldırılabilmesi, ürünün pazar değerinin arttırılabilmesi, hasat sonrasında daha yüksek satış fiyatıyla pazarlanabilmesinin gerçekleştirilebilmesi için frigofrik araç temin edilmesi, küçük çaplı (10-15 ton) şoklamanın da yapıldığı bir soğuk hava deposunun kurulması gerekmektedir.

1.4.Örgütlenme

Proje yönetiminin üzerinde ağırlıklı durduğu konuların başında ahududu-böğürtlen üreticilerinin ortak hareket eder bir yapıya kavuşmalarıdır. Bu birliktelik özellikle ürün pazarlaması ve ileriki yıllarda ürün işleme açısından hayati önem taşımaktadır. Bu kapsamda tüm üreticilerin Meyveciler Birliği bünyesi altında bir araya gelmesi sağlanacaktır. Amaç, üreticilerin özellikle fide üretimi ve satışı, yeni bahçelerin kurulması, pazarlama gibi konularda ortak irade belirleyebilmeleri ve örgütlü hareket etme davranışını kazanmalarınıdır.

Çokak Köyü

Batısında Akçadağ, kuzeyinde Dibek, doğusunda Höbek, güneyi Dırıl dağına uzanan, düz çukur üzerine kurulan bir köydür. Bir çok tarihsel

olaylara şahitlik eden köy, Akdeniz ve Kara iklimi karakterini taşır. Deniz seviyesinden yüksekliği 1335 metredir. Kışları bol kar yağışı alır. Köyün geçimi,

tarım ve hayvancılık üzerinedir. Yüksek olması nedeniyle yazları yaylacılar tarafından 'yaylak' olarak tercih edilmektedir.

Tohum Deyip Geçmeyin

AGP Araştırma Ekibi

Dikilen her ağaç fidan, ekilen her bitki tohum ile hayata merhaba der. Bunlar toprağa girmedikçe aslına dönmez, büyümedikçe ürün vermez. Buradan anlıyoruz ki, bitki, onu besleyen toprak, yetişeceği özel iklim, tabiat koşulları ister.

Her bitkinin kendi nevine mahsus özellikleri vardır. Her bitki tohum yerinde asildir. Tohum coğrafya ile özdeşir. Coğrafya ile anılır, bilinir.

Andırın bölgesinde de bölgeye coğrafyaya ait tohumlar bulunur. Karasaban, pulluk dönemlerinde yüzyıllardır tohumlar ekildi, biçildi, ürün oldu, yeniden tohuma dönüştü. Motorlu araçlar, traktör döneminde de pazara yönelik ekimler başladı. Bu dönemde de tohumlar bozulmadı. Yetiştirilen ürünlerden tohum elde edildi.

Pazar ekonomisinin kırsal kesime tam

girmesiyle, satmak için ürün yetiştirilmeye başlandı. Bu ürünler suni gübre ile çeşitli zirai ilaçlarla beslenince bol ürün ortaya çıktı. Daha fazla üretim için dışardan genetiği bozulmuş tohumlar üretilerek çiftçiye sunuldu. Gidişat o hale geldi ki bugün artık tarladan yetişen ürünler tohum olamıyor. Yani tarladan üretilenler tarlaya geri atıldığında "ürün vermiyor." Onun yerine dışardan tohum almak gerekiyor.

Bu saydıklarımız buğday, mısır, ayşe fasulye, soya fasulyesi gibi tohumları ilgilendirmiyor. Sebze tohumlarının da kaderleri aynıdır. Domates, salatalık, patlıcan, karpuz, kavun biber gibi tohumlar artık evlerde elde edilmiyor. Dışardan, pazarlardan satın alınıyor. Öyle fasulye şeklinde ekilen sebzeler de dahil.

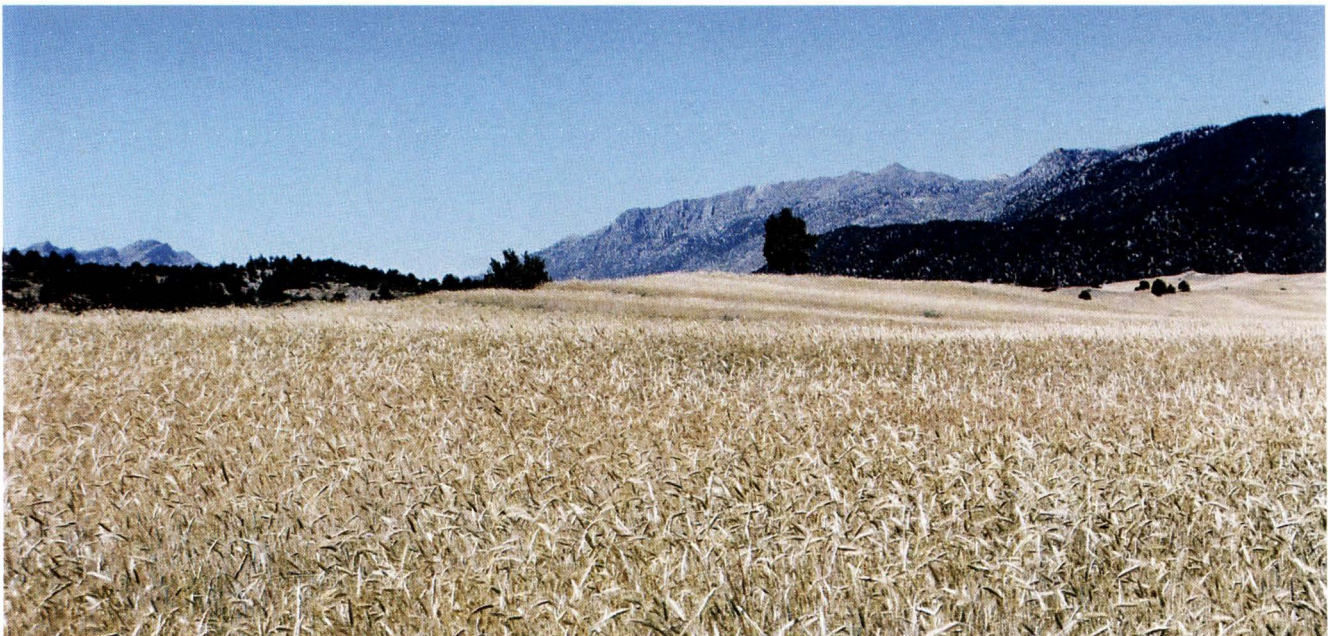
Bazı elde kalan tohumlarımıza sahip çıkmalıyız. Bölgemizde domates, salatalık,

biber patlıcan gibi sebzelerin tohumları hala evlerde üretiliyor. Ama emek, zahmet istiyor. Bunlara geleceğimiz adına sahip çıkalım.

Çukurova'da Andırın bölgesinde karakılıç buğday kaldı mı? Arpa, yulaf, çavdar, gilgil, süpürgelik, gibi tohumlar ekilmez, üretilmez oldu.

Bugün sağlık için en faydalı sayılan ürünler tarlarımızda yetişmiyor. Onun yerine pahalı olarak sofralarımıza giriyor.

Tohum deyip geçmeyelim. Çiftlikle tarımla uğraşanlar yerli tohumlara sahip çıkmalıdır. Yerli tohumlarımızı korumazlarsa vebal altındadırlar. Ülke toprağını korumakla yerli tohumlar korumak aynı derecede kentsel görevidir. Geleceğimiz adına tohumlarımızı yaşatalım, yetiştirelim, üretilim.

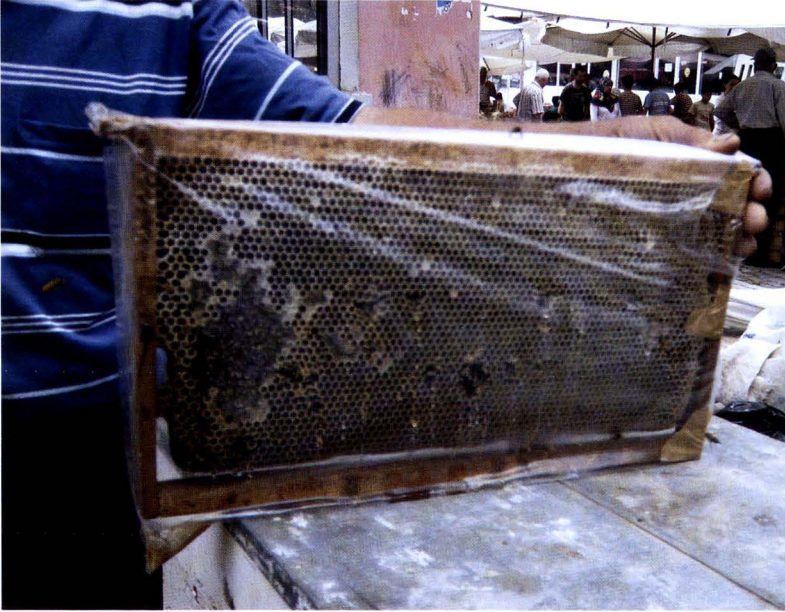
ARICILIK

Tunahan AKDAŞ

Projenin amacı arıcılık faaliyetini küçük toprak sahibi, gelir seviyesi düşük hanelerin sosyo-ekonomik düzeyini yükseltmek, gelir getirici bir istihdam faaliyeti oluşturarak yoksul haneler için sürdürülebilir bir gelir ve kazanç kaynağı oluşturmaktır. Proje arıcılığı Andırın ilçesinde gelir getirici bir işkoluna,

istihdam faaliyetine dönüştürmeyi hedeflemektedir. Projenin uygulanma yönetimi satın alım, kovanların düzenli kontrol ve takiplerinin yapılması, teknik destek verilmesidir. Eğitimler ile kovanların düzenli kontrol ve takipleri Andırın Tarım İlçe Müdürlüğü tarafından yapılacaktır. Her kovan için kovan

başı takip kartı tutturacaktır. Projeye Andırın Tarım İlçe Müdürlüğü danışmanlık yapacak olup 5 yıl süresince Andırın SYDV idaresinde kovanların ve arıcılık malzemelerinin kontrolü yapılacaktır. 5. yılın sonunda projenin idaresi fayda sahibinin kontrolüne bırakılacaktır.

30 kovanlık arıcılık faaliyeti için;
Anlı kovan(petekli) 350 TL x 30: 10.500 TL
Maske (kollu fermuarlı) ve Şalvar 50 TL x 1 : 50 TL
Körük (büyük boy paslanmaz) 15 TL x 1: 15 TL
Eldiven (uzun kollu vinleks) 5 TL x 1: 5 TL
Şurupluk 5 TL x 20: 100 TL
Mahmuz 5 TL x 1: 5 TL
El demiri 5 TL x 1: 5 TL
Sır tarağı 5 TL x 1: 5 TL
Çerçeve delici 3 TL x 1: 3TL
Bal bıçağı 5 TL x 1: 5 TL
Fırça 5 TL x 1: 5 TL
Makara tel (500 gr) 5 TL x 1: 5 TL
Biz delgi 5 TL x 1: 5 TL
Bal süzme makinesi (4'lü krom) 350 TL x 1: 350 TL
Toz şeker 2,3 TL x 100 kg: 230 TL
Kek 6 TL x 5 kg: 30 TL
Varroa ilacı 5 TL x 4: 20 TL
Vitamin 5 TL x 1: 5 TL
Özkaynak katkısı: 500 TL
Toplam: 11.843 TL

TAM KAPASİTE GİDER:

İşçilik+Nakliye+Yer: 500
Besin: 260
İlaç+Vitamin: 25
Toplam: 785 TL

GELİR:

Petek bal 45000 TL
Süzme bal 22500 TL
Toplam 67500 TL
Beş yıllık gelir toplamı=67500TL
Beş yıllık gider toplamı=14983 TL
5 yıllık gelir/gider oranı 4,5
karlı bir projedir.

Doğa Korunmalı

Tahsin SARIBIYIK

Doğa:

Kendi kuralları çerçevesinde sürekli gelişen, değişen canlı ve cansız varlıkların hepsi, tabiat, natür.

İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış, doğal yapısını koruyan çevre, tabiat. Tabiat, çevre, maddesel dünya ya da evren.

Kendini sürekli olarak yenileyen ve değiştiren, canlı ve cansız maddelerden oluşan varlıkların hepsini kapsar. İnsani faktörler etkin değildir. Madde ve enerji unsurlarından oluştuğu kabul edilir. İnsan etkinliğinin dışında kendi kendini sürekli olarak yeniden yaratan ve değiştiren güç; canlı ve cansız maddelerden oluşan varlığın tümü, °tabiat. İnsan eliyle büyük değişikliğe uğramamış doğal güzelliklerini koruyan, genellikle kent dışı kesim. Yaradılış ve yapı özelliklerinin tümü.

Yukarıdaki tanımlara göre doğa canlıların her şeyidir. Her canlının toprağa, suya ve havaya ihtiyacı vardır. Bunlar olmadan yaşam olmaz. Bunların hepsinin genel adı doğadır. Doğa insanlara birçok nimetler sunar. Bu nimetlerin hepsi insan içindir. Doğa zenginliklerimiz her geçen gün azalmaktadır. Sanayileşme ve kentlerdeki nüfus yoğunlukları, çevre sorunlarının artmasına sebep olmuştur. Bütün ülkelerin ortak sorunu haline gelen çevre kirlenmesi, günümüzde insan sağlığını tehdit eder boyutlara ulaşmıştır. Günümüzde küresel ısınma ile iklim farklılıkları meydana gelmeye başlamıştır.

Bu kirlenmeler sonucunda canlı türleri tükeniyor, ormanlar azalıyor, denizler ve akarsular kirleniyor. Çevre kirlenmesini, insanın doğaya verdiği zarar olarak da tanımlayabiliriz. Cam şişenin doğada 4000 yıl, Plastiğin 1000 yıl, kola kutusunun 20-100 yıl, Sigara filtresinin 5 yıl kaldığı

çevreciler tarafından tespit edilmiştir. İnsanlar bu durumda tedirgin olmaya başladılar. Doğanın korunması zorunludur. İşte bu sebeplerle Çevre Koruma Haftası ile çevre bilinci aşılanıyor ve çevreyi koruma adına bir şeyler yapmanın zamanı geldiği anlaşılıyor.

1972 yılında İsveç'in Stockholm kentinde yapılan Birleşmiş Milletler Çevre Konferansında alınan bir kararla, 5 Haziran günü Dünya Çevre Günü olarak kabul edildi.

Gelecek nesillere iyi bir çevre bırakmalıyız. Çevrenin kirlenmesini önlemek için üzerimize düşen görevleri mutlaka yapmalıyız. Sadece bu hafta boyunca değil, her gün çevremizi temiz tutmalıyız.

Yaşamın devam etmesi ve kolaylaşması için doğadan faydalanılması gerekir. İşte bu doğadan faydalanma sürdürülebilir olmalıdır. Doğaya mümkün olduğunca zarar verilmemelidir.

Kuruca ovasındaki Tedaş'ın yerinde sülüklü göl vardı, bu göl yok edilmeden bu inşaat yapılabilirdi. Andırın bölgesinden, Botaş'ın boru hattı geçti. İnşaatını hepimiz takip ettik. Doğaya mümkün olduğunca az zarar vererek inşaat yaptılar. Ama şimdi elektrik santralleri yapılıyor. Bu santral inşaatlarında doğanın korunması için gerekli özenin gösterilmediğini düşünüyorum.

Doğayı korumak için şunları yapmalıyız:

Ambalajında geri dönüşüm işareti olan ürünleri yeğleyin.

Cam ambalajın binlerce yıldır geri döndüğünü ve içindeki ürünün camla hiçbir etkileşimde bulunmadığını bilerek alın.

Plastik poşet ve yiyecek kapları gibi plastik

ürünleri yeniden kullanın.

Plastik traş bıçağı, çakmak, tükenmez kalem, folyo pişirme kapları gibi tek ya da çok az kullanımlık ürünleri kullanmayı en aza indirin.

Az miktardaki alışverişlerinizde plastik poşet kullanmayın.

Büyük boy ürünleri kullanın. Hacmi fazla ürünler hem daha fazla kullanım hem de daha az ambalaj tüketimi demektir.

Şişe ve kavanoz gibi cam saklama ürünlerini tekrar kullanın.

Atmak istediğiniz cam malzemeleri organik çöplerle birlikte atmayın. Biriktirip en yakınınızdaki cam kumbaralarına atın.

Cam şişe ve kavanozları atarken renkleri ve rensizleri ayırın. Metal kapakları çıkartın.

Çok fazla ambalaj malzemesi kullanılmış ürünleri almayın.

Çocuklara oyuncak alırken dayanıklı olmasına dikkat edin. Oyuncaklar bozulduklarında çöpe giderler ve geri dönüşümleri çok zordur.

Hediye olarak sevdiğiniz bir çevre örgütünün üyeliğini verin.

Bölgedeki merkezi yönetim temsilcileri ve yerel yönetimler kişilerin yapamayacakları organizasyonları yapmalıdırlar. Belediyeler çöplerin ayrı, ayrı toplanabileceği alanları belirlemelidirler. Belediyeler önemli ve çevreye zarar veren artıkları özellikle toplamalıdır. Bunlar cam, pil, şarj aletleri, tıbbi malzeme, .. gibi

Herkesin doğayı korumada katkı koyacağı ümidiyle...

Toprak Dam

Toprak dam kalmadı ki demek kolay. Toprak damları ellerimizle, keyfimizce yok ettik. Bugün kırk yaş üzerinde olan herkes toprak damlarda doğdu yaşadı. Buna rağmen kısa sürede toprak evler kaybolup gittiler.

Toprak evler, damlar zenginleştiğimiz için mi terk edildiler. Yoksa hızlı kültür değişiminin kurbanı mı oldular. Sağlıksız, yetersiz oldukları için mi yıkıldılar. Sebebi ne olursa olsun toprak evlerle beraber geçmişimiz, kültürümüz, değerlerimiz yıkıldılar.

Toprak evler kültür üreticimiz, değerlerimizin bir parçası idiler. Bugün betondan evler, damlar toprak evlerin yerini dolduramıyor.

Toprak evler neydi? Nasıldı?

- Toprak evler sıcaktılar
- Her köşesi, her noktası kullanılırdı
- Ambar, kiler, yüklük, mutfak, banyo odaları ile iç içe geçişli olurdu
- Pencereleri küçük, kışın sıcak, yazın serin tutardı
- Doğum, ölüm, sevinç, keder gibi hayata dair ne varsa burada yaşanırdı.

- Dede, nine, amca, hala, dayı, teyze birlikte büyük aile hayatı yazardı
- Gıdalar saklanır, her saklanan şeyler paylaşılır tüketilirdi
- Önlerindeki avlular, güneşi konuk eder, yazın hayat burada geçerdi
- Zemin katlar direk toprağa, bahçeye açılırdı
- Avluda direklerine, duvarlarına kurutulan ürünler asılır, kışın tüketilmeyi beklerdi
- Geniş giriş kapısı her zaman açık olurdu

Toprak damda neler yapılırdı ?

- Yağışta bağlanırdı,
- Yağan karlar kürenirdi
- Eksik topraklar atılırdı
- Gülle oynanırdı
- Dam başında volta atılırdı
- Tarhana serilirdi
- Yünler serilirdi
- Bulgur - döğme, zahra serilirdi
- Meyve ve sebzeler kurutulurdu
- Dam başlarında yatılırdı
- Divanlar kurulur, yataklar serilirdi
- Asmalar uzatılır, hayvanlar kesilirdi
- Damın başında oynayan yaramaz çocuklar ev içine toprak döküyor diye kovalanırlardı

özlemek

- Gülle, misket oynamaları özlemek
- Dam başlarında yıldızlara baka baka uyumayı özlemek
- Bacalardan hidrellez akşamları içeri salınan kovalara konarak sürpriz hediyelerini özlemek
- Damdan dama atılmayı özlemek

Toprak dama dair türküler olurdu. Her dam türküsü mutlaka yâr'e söylenir, kinaye yapılırdı. Maniler, sözler, tekerlemeler dam başları için getirilirdi.

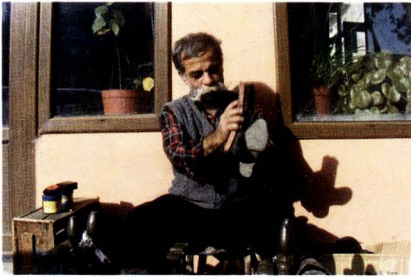
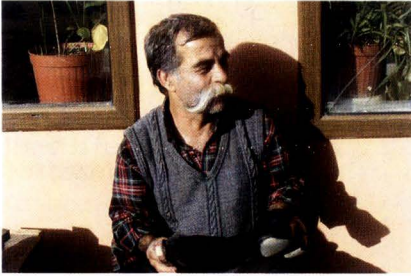
Bugün Anadolu'nun hangi köyüne, mahallelerine obasına gitseniz toprak dam kalmadı. Duvarları kalın, içerisi serin, toprak dam, ahşap bacalı ağaçlarla tavan yapılmış, direkli, mavili, küçük pencereci, sürgülü kocaman kapılı toprak evler kalmadı.

Yanlış anlaşılmanın tarihinden bahsetmiyoruz. Yirmi yıl öncesi toprak evlerden, toprak damlardan bahsediyoruz. Bin yıllık birikimimizi yirmi yılda tüketmemizi hangi komplolara bağlayabiliriz. Toprak damlardan sonra sıra hangi kültür değerlerimizde acaba?

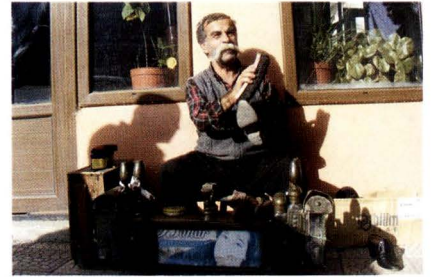
Boyacı Bıyık

Süleyman Demirkesen

Boyacı Süleyman Demirkesen 52 yaşında. 2 çocuk sahibi, geçimini 45 yıldan bu yana ayakkabı boyacılığı ile sürdürüyor. Onun yeri sabit 45 yıldır. Eczane önünde bulunan boya tezgahının başında sabahın ilk ışıkları ile merhaba diyor hayata. İçten ve samimi bir yapısı var. Bıyıklarını soracak olursak galiba bu irsi bir şey olsa gerek. Çünkü akrabası olan Andırın'ın meşhur siması Fazlı Kadir (Kadir Demirkesen)'in bıyıkları ile aynı orantıda.

İşini son derece seven ve özenle yürüten bıyıkları ile de ilgi çeken Boyacı Bıyık, günde ortalama 20 adet ayakkabı boyadığını söylüyor.

Sonbaharın adı Andırın ise...

Mustafa ARSLAN

Kavurucu yaz sıcakları geride kalmış,güz yağmurları bir başka düşmüştü Toroslar'ın eteğine.Bahar yağmurları ile birlikte akın akın gelenler daha ilk güz yağmurlarında hırçın dağ yamaçlarını,uçsuz zirveleri,eşsiz yaylaları yalnızlığın koynuna itip,kaderine terk etlemişlerdi...

Yeşile bezenmiş yaylaların yaz sıcağından kavrulup da sarıya bezenmesinden sonra etraf soluklaşmış daha başka bir hal almıştı sanki... Gök mavisi ile dağ yeşilin göz kamaştırdığı sarı sonbaharın esintileri arasında Toroslar'ın dik yamaçlarında dolaşıp yalnızlığın tadına erişirken,bir yanda da terk edilmişliğin yalnızlığın ve kadersizliğin acısını hissedersiniz için için...

Bedeniniz bir yandan dinginliğin verdiği huzurla tazelenirken,diğer yandan ise Torosların kaderine terk edilmiş olduğunu görünce içinizdeki vefa duygusu git gide kabarır... Oysa o dik yamaçlarda,eşsiz yaylalarda ne aşklara,ne sevdalara kucak açılmıştı... Her bir yürekte aynı bir sevdâ... Ve o sevdalar ulu çınarların ,çamların mezdaların gövdelerine nakış nakış işlenmemiş miydi...

Unutulmamak üzere...
Nakış nakış ,desen desen...
Oysa şimdi Güz yağmurları başladı...
Göçmen kuşlar bile terk-i diyar eyler oldu ya...
Güz yağmurlarına kapılıp gidiyor sarı yapraklar...

Tıpkı nakış nakış,desen desen işlenen sevdaların

da başka baharlara bırakılışı gibi... Oluk oluk akan güz yağmurlarının sel sularına kapılan sarı yapraklar başka baharlarda buluşmak dileğiyle dercesine bir biri ardına kopup gidiyordu toprağın bağrından...

Yağan yağmur sonrası karabulutlar ardından güneş yüzünü yeni yeni göstermişti. Acadağın zirvesi alabildiğine dumanlı...Bir o kadar da tüyler ürpertici ... Islak ağaç dallarına güneş vurdukça yağmur damlları daha bir berraklaşıp,belirginleşiyor adeta göz kamaştırıyor...

Yeşilin her bir tonunda ağır adımlarla ağaçlar arasında dolaşırken suya hasretlanmış toprağın kokusu kaplar havayı... Tıpkı yaz sıcağında kavrulan sarı yaprakların oluk oluk akan suyun koynuna sımsıkı sokuluşu gibi hava da teninize sokuluyor hissedersiniz...

Karşı dağın dik yamacına vuran gün ışığı sonrası gök kuşağı bin bir rengeyle bir uçtan diğerine yarım daire oluşturmuş, ova bir uçtan bir uca yağan yağmur sonrası güneşi görünce ışıl parlayarak göz kırpar sanırsın... Yaz güneşinde kavrulan sonbaharın temsilcisi sarı yapraklar yağmur tanelerini yiyince ıslanmış,sımsıkı sarıldığını sandığı toprağın bağrından oluk oluk akan yağmur sularına karışıp bir biri ardına yok olup gidiyorlardı... Tıpkı nisan yağmurlarının coşkunluğuyla birlikte eşsiz yayların,hırçın yamaçların,,uçsuz zirvelerin tadına doymak için gelen yaylaclar gibi... O yaylaclar da nisan yağmurları ile gelip,ilk güz yağmurları sonrası,nisan yağmurları ile

başlayan bir sevdâyı güz yağmurları ile noktalayıp,kendilerini başka baharların getireceği sevdalara adıyorlardı...Ve kendilerini güz yağmurlarının oluk oluk akan sel sularına teslim ettiklerini var sayarak bir biri ardına terk eyliyorlardı Torosların eteğini... Andırınlılar bilir ki nisan yağmurları ile başlayan sevdalar,güz yağmurları ile son bulacak... O yüzden, Her Andırınlı da nisan yağmurlarının coşkusu gibi Andırının bağrında yetişip, güz yağmurlarına kapılan sarı yapraklar gibi günü geldiğinde kopup gitmiştir... Sizlerde nisan yağmurları misali Andırın sevdalı olup sonrasında ilk güz yağmurlarında Andırını terk edenlerden misiniz ?

Geriyeye dönüp bir bakın.. Belki bir çam,çınar,mezda da sizleri bekleyen bir anı bir aşk bir sevdâ özleminin izleri vardır... Her şeyin başı ilk adım diyoruz... İlk adım... Ahde vefanın başlangıcı... Gönlünüz nisan yağmurları kadar coşkun olsun... Yüreğinizdeki sevgiler ise güz yağmurları gibi bereket dolu ama sağlam temeller üzerine olsun...

Çukurova Yemekleri - 3

Tahsin SARIBIYIK

İçli Köfte

Malzeme:

İçli köfte iç ve dış olmak üzere hazırlanır.

İÇLİ KÖFTE İÇİNİN HAZIRLANMASI:

İç malzemesi,
1 kg kıyma
0.5kg soğan
Karabiber
Pulbiber
Salça
Tuz

Hazırlanması:

Kıyma bir tencere içinde ocakta suyu çekilinceye kadar kavrulur. İstenildiği kadar margarin ve küçük parçalar halinde doğranmış soğan ilave edilerek soğan pişinceye kadar kavurma işine devam edilir. Kavrulma işi tamamlandıktan sonra tuz, karabiber, pulbiber ilave edilerek kavurma işlemi tamamlanmış olur. Hazırlanan iç soğuması için dinlenmeye bırakılır.

İÇLİ KÖFTE DIŞININ HAZIRLANMASI:

Dış malzemesi,
1 kg bulgur
0.5kg ince çekilmiş yağsız et
Karabiber
Pulbiber
Salça (bir tatlı kaşığı)
Tuz

Hazırlanması:

Salçalık bulgur bir leğen içerisinde soğuk su ile hafif ıslatılır. Yağsız et, tuz, baharatlar ve salça ilave edilerek yoğrulur. Yoğurma işlemi dış oyulduğu zaman kendini tutuyorsa yoğurma işi tamamlanmış demektir. Böylece köfte dışı hazırlanmış olur.

ETSİZ DIŞ HAZIRLANMASI

Dış malzemesi,
Özel yapılmış yarma (bulgur ve döğme birlik çektirilerek hazırlanmış bir karışımdır.)
Karabiber
Pulbiber
Salça (bir tatlı kaşığı)
Tuz
Hazırlanması:
Yarma bir leğen içerisinde soğuk su ile hafif ıslatılır. tuz, baharatlar ve salça ilave edilerek yoğrulur. Yoğurma işlemi dış oyulduğu zaman kendini tutuyorsa yoğurma işi tamamlanmış demektir. Böylece köfte dışı hazırlanmış olur.

İÇLİ KÖFTENİN HAZIRLANMASI:

Dıştan bir miktar alınarak yuvarlanır. Bu yuvarlağın ortası oyulur. İçten bir miktar alınarak dışın oyulan kısmına konularak doldurulur üstü dışla kapatılır. Böylece bir adet köfte yapılmış olur. Bu şekilde köfte yapımına devam edilerek istenilen miktarda köfte yapılır.

KÖFTE HAŞLAMA SUYUNUN HAZIRLANMASI

Malzeme:
Su
Limon suyu (bunun yerine limon tuzu veya nar ekşisi olabilir.)
Tuz

Hazırlanışı:

Bu karışım bir tencere içerisinde kaynatılmaya kadar ısıtılır. Kaynamış su içerisinde yeterli kadar köfte ilave edilerek kaynatılmaya devam edilir. Köfteler suyun üstüne doğru yükselmeye başlayınca köfteler kontrol edilir eğer pişmiş ise çıkarılır. Pişmemiş ise pişene kadar kaynatılmaya devam edilir. Kaynatılarak pişirilmiş köfteler servis tabaklarına alınarak yemek üzere sofraya servis yapılır.

Durdu Bey'in Mezarı

Cezmi YURTSEVER

-Andırın Tarihini araştırma çalışmaları esnasında 1895 yılında Zeytun Ermenilerinin kasabayı baskın ve Durdu Bey'i öldürmeleri ile ilgili belge ve yerinde tanık bulma çalışmalarına 1990 yılında başlamıştım.

-Durdu Bey'in torunları Adil ve Hayri Kayran Durdu Bey'in öldürülme olayını aile hatırası olarak anlattılar.

-2003 yılı yaz mevsiminde Ramazan Kürtül'ün yardımı ile durdu Bey'in püskülü fes görüntülü mezar taşını bulmayı başardım.

-2006 yılı yaz ayları içinde yeniden Andırın'a gittiğimde Durdu Beyin mezar taşına elimi koydum. Ve aynı anda dip kısmından küt diye ses çıkararak çatladı ve yere düştü. Güçlükle dip kısmına destek taşı koyarak ayağa kaldırdım.

-Durdu Beyin ailesi ve Andırın'ı seven insanların Durdu Bey ve şehitlerin mezarına sahip çıkması gerekir!

Andırın Tarihini araştırma çalışmalarına başladığımda ilk bilgileri Osmanlı Arşivinden aldım. Ve Andırın'daki Ermeni isyanları hakkındaki Aşık Ferdi mahlaslı Ermeni asıllı bir halk ozanının söylediği Zeytun Destanı adlı mersiye de yer alan Andırın baskını ve Türklerin öldürülmesi ile ilgili sözler bir insan olarak yüreğimi titretti.

Yeni dünya, Nişan, Panos, Çakıryan, Andırın'da oldu cenkleri yaman, Hücum zamanında sarsıldı asuman, Tüfenklerden çıkan renkli dumanı!

Aşık Nişan, Bedros, "GÂVUR" namı, ALACIMANUEL OLDU BİRİNCİ(!!!) Hay fedailerden intikam öcü, ANDIRIN ANDIRIN TÜRKLERİ TATTILAR ACI!

Baron TERSEMEKSYAN GEBEN'İ SARSTI, TUTUP MUHAMMEDİ İLK DEFA KESTİ, ANDIRIN'DA TÜRK'Ü GAYRETLE BASTI, FIGANLARI TUTTU ARŞI RAHMANI!

Fersenli rahip oldu zorbacı, ANDIRIN AĞASI HİSSETTİ ACI(!), Türk kızları teslim oldular bacı, Dediler doğrudur İsa imanı(!) Şu Andırın'daki Ermeni mahpusu,

imdada çağırdı Portogimiyosu, KATLETTİLER DAHI YUSUF ÇAVUŞ'U, Ölümünden kurtuldu, mahpuslar canı!

1896 yılı kasım ayı içinde Zeytun Ermenilerinin Geben ve Andırın'a saldırımları ve Abaza Durdu Bey ile Yusuf Çavuş'un vahşice öldürülmesi olayını "Ermenilerin kahramanlık destanı" olarak açıklıyordu, Ferdi adındaki Ermeni. Bir insan ve de mesleği tarih araştırmacısı olan olarak insanların din ve etnik farklılığını öne alarak kin ve intikam duygularını tahrik etmenin ne kadar yanlış bir iş olduğunu

yakından bilen birisi olarak bu sözler karşısında insan görünümlü canavarların işlediği cinayetleri araştırmaya ve belgelerini insanlığın vicdanına sunmaya karar verdim. Adana Valiliği ile iş birliği yaparak 7 Mart 1990 tarihinde Andırın'a Ermeni olaylarını araştırmak için geldiğimde Adil ve Hayri Kayran'ı buldum. Adil Bey, dedesi olan durdu Bey hakkında bilgiler verdi. Zeytun Ermenilerinin Andırın'ı bastıklarını ve kasabanın yandığını o esnada Durdu beyin tepelik bir yere kaçarak saklanmak istediğini ve o esnada başındaki fesin çalığı takıldığını, Ermenilerin Durdu Bey'i fesinden tanıdıklarını ve vahşice öldürdüklerini anlattı. Hayri Bey de aynı yönde bilgiler verdi. Adil ve Hayri beyler ile birlikte Durdu Bey'in mezarının bulunduğu yere gittik. Andırın'ı doğu tarafından Kurucaovaya bağlayan çevre yolunun kıyısında ve tarihi kervan yolu yakınındaki tarihi mezarlığa vardık. Çalıkların ve ağaçların arasında bulunan tarihi mezarlıkta durdu Bey'in verdiği bilgiler ışığında Durdu Bey için dua ettik ve fotoğraf çektirdik.

Aradan yıllar geçti ve 2002 yılı Temmuz ayı içinde Andırın'a kısa üreli yaylaya gittim. Tarh meraklısı Ramazan Kürtül ile tanıştım. Onunla birlikte yeniden Durdu Bey'in de mezarının bulunduğu tarihi mezarlığa gittik. Ramazan Bey'e 1990 yılında bulduğumuzu söylediğim Durdu Bey'in mezar taşını gösterdim. Yöre tarihini çok iyi bilen Ramazan Bey, "-Hayir hocam Durdu Bey'in mezarı o değil, sana göstereyim. Baş kısmında püskülü fes şekli var" dedi. Mezar taşları ve çalılar arasında yürüyerek hafifçe yana eğilmiş halde Dudu Bey'in mezar taşını bulduk. Mezarın hece taşının üzerinde fes şekli vardı ve sırt kısmında da Omsalica olarak " Andırın eşrafından Abaza zade durdu Bey'in ruhiçun el fatiha, sene-1311" yazısı vardı. 1311 senesinin miladi karşılığı ise 1895 yılına denk geliyordu. Ve o yıl belgelere göre Durdu Bey şehit olmuştu. Andırın tarihinde çok özel bir yeri vardı Durdu Bey'in mezarının. Zeytun Ermenilerinin Andırın'ı basmaları kasabayı yakmaları ve çok sayıda insanı öldürmelerinin geride kalan tanık ve belgesi idi Durdu Bey'in mezarı. Durdu Bey'in mezarının yanında yine aynı olayda şehit düşen diğer Osmanlı subay ve erlerinin de mezarları vardı. Özetle Durdu Beyin mezarı aynı zamanda "Şehitlik" özeliği taşıyordu.

2007 yılı yaz ayı içinde Andırın Tarihi Kitabı'nı yazma çalışmaları esnasında Andırın'a uğradığımda tarihi mezarlığı ziyaret ettim. Durdu Bey'in mezar taşının yanına vardım. Püskülü fes şekilli olan baş kısmına elimi attığımda dip kısmından "küt" diye bir ses geldi. Ve mezar taşı kırıldı. Elimle tutarak ayağa kaldırdım. Dip kısmına destek taşı koyarak ayakta durmasını sağladım. Bu olay karşısında aklımdan geçen "Durdu Beyin soyundan gelen akrabaları veya onu seven birilerinin bu şehit mezarlarına sahip çıkması gerekir" düşüncesi idi. Aradan geçen yıllar sonra Durdu Bey ve Şehitler mezarına sahip çıkılması yönünde duygu ve düşünceleri paylaşan Tırşik dergisi ve saygıdeğer Ahmet Narinoğlu'nun bu yöndeki çalışmaları hayata geçirmeleri çalışmaları için kendilerine başarılar diliyorum.

Andırın Çevre ve Kültür Varlıklarını Koruma Derneği (AÇEK) Açıldı

Ramazan ÖZDEMİR

Geçtiğimiz günlerde kuruluş çalışmalarını tamamlayan ANDIRIN ÇEVRE ve KÜLTÜR

düşünüyorum. Derneğinizi Çevre ve Kültür alanında yapacağı çalışmalara destek

çözüm yollarını araştırarak ortaya koymaktır. Çevreye duyarlı, bilinçli bir toplum oluşturmak için çalışmalar yapmaktır.

VARLIKLARINI KORUMA DERNEĞİ (AÇEK) 10-12-2009 Peşembe günü Andırın Kaymakamı Kürşad Özdemir, Andırın Jandarma komutanı Yüzbaşı Murat Munzur, Andırın Belediye Başkanı Baki Tezcan, Jandarma komutanı Yüzbaşı Murat Munzur, daire müdürleri, çevreye duyarlı esnaf ve çok sayıda vatandaşların katılımıyla açılışını yaptı.

Açılış kurdelesini Andırın ilçe Kaymakamı ve Andırın Belediye Başkanı birlikte kestiler. Açılışta kısa bir konuşma yapan Andırın Kaymakamı Kürşad Özdemir "Andırın gibi güzel Çevreye sahip bir memlekette Çevre derneklerinin olması bizleri sevindiriyor. Çevre Derneklerinin çevre hassasiyetinin oluşması açısından çok önemli olduğunu

olacağımızı belirtmek isterim. Derneğimiz Andırın'a hayırlı olsun "Dedi.

Katılanlara çeşitli ikramların yapıldığı açılışta Dernek geçici başkanı Murat Sarıbiyik, Muhasip Alican Ala ve Kurucu üye Ramazan Özdemir tarafından Derneğin kuruluş aşamasından bu güne kadar yapmış oldukları çalışmalar, bundan sonra öncelikli olarak yapılacak çalışmalar ve uygulamaya geçirmek üzere hazırlanan projeler hakkında bilgiler verdiler. Alican Ala tarafından fotoğraflanan Andırın Doğası ve Andırın'da yetişen bitkiler (çiçek, Ağaç ve mantar) konularında hazırlanan slâyt katılanlara sunuldu.

Açılış merasimi sonrası dernek yöneticileri tarafından basın mensuplarına yönelik bir açıklama yapıldı. Açıklamayı yapan Dernek Kurucu Üyesi Ramazan Özdemir şunları belirtti. "Bu gün Sayın Kaymakamımız, Belediye başkanımız, Jandarma Komutanımız, okul müdürlerimiz, daire müdürlerimiz ve vatandaşlarımızın katılımıyla açılışını yaptığımız derneğimiz tüzüğünde yer aldığı üzere çalışmalar yapacaktır. Genel amaç olarak Doğa, kültür ve tarihsel varlıklar olarak zengin olan Andırın'ımızda yaşanan sorunları analiz ederek toplum yararına yapabileceğimiz faaliyetleri ve sorunların

İlçemizde son yıllarda artarak devam eden çevre katliamları yaşanmaktadır. Çarpık kentleşme, geliş güzel yapılan yaylacılık, enerji üretimi alanında yapımları devam eden HES barajlarının yapımında karşılaşılan ve uzun vadede hesap edilemeyen olumsuzlukların ortaya çıkaracağı sorunların tespit çalışmalarını yapmak, çözüm üretmek.

İlçemizde geliş güzel olarak hızla gelişen yayla turizmiyle artan çevre kirliliğinin önüne geçmek, büyük kısmı unutulmuş olan Andırın'a ait folklorik, edebi, sosyal eserlerin araştırılarak topluma kazandırılmasını sağlamanın yanında bakımsızlık ve ilgisizlikten yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan tarihi kültürel varlıklarımızın korunması ve tarihi mirasımızın tescil edilerek turizme sunulmasını sağlamak, yöremizde yetişen bitkilerin özellikle endemik bitkilerin tespit çalışmalarının yapılmasını sağlamak, kaynak sularımızın kirlenmesi ve yok edilmesine karşı çözümler üretmek, Andırın'ın doğa, tarih ve kültürel varlıklarının tanıtımını yapmak üzere basın yayın organları ile çalışmalar yapmak.

Dernek kurucu üyelerimiz Andırın ve çevresini iyi tanıyan, ilgi alanlarına göre araştırma içinde olan, Andırın değerlerini topluma kazandırmak için çalışmalar yapan kişilerden oluşmaktadır. Derneğimiz gönüllülüğü esas almıştır. Bu sebeple yapılacak çalışmalar bireye değil toplumun bizzatıhi tamamına yönelik olacaktır. Bu doğrultuda Andırın'ı seven, çevre, kültür ve tarih varlıklarına sahip çıkacak bir ortamda çalışmalar yapmak isteyen herkesi yanımızda görmeyi arzu ediyoruz. Katıldığınız ve bizlere destek olduğunuz için hepinize teşekkür ediyoruz.

M.Doğan KARAKUM

Rahmetli anacığım şöyle derdi, Abdülvahap KOCAMAN'ı göstererek;

"İki türlü aşık ozan var: Biri hak âşığı, öteki halk âşığı"

Halk âşığı ozanı tanımlamasına sokardı, Kocaman'ı! Yıl 1950 - 1960 arası... Ben, sarı kağıtlara kt'alar yazılmış bir elinde kağıt demeti diğer eli kulağında şiirler okurken tanıdığım onu! Kıvrık kara saçları, şemsiye gibi kaşları, avurtları ağzından her an mısralar çıkararak geniş nefesli ve kara şakaklı, yoksul giyimli olarak tanıdım onu! "Halk âşığı!"

Andırın Caddesi'nin tozlu yollarında başlardı gün sesiyle şiirlerini okumaya.

"-Vahap destan satıyor! Diye söylenirdi. Konaktaki, buradaki, koyunyağı evlerdeki kadınlar, kadınlarımız, analarımız, bacılarımız.

"-Hak âşığı gadanı alim!
"-He!.. Hele bacım ne de güzel destan!

Destan satıyordu KOCAMAN! Yoksul yiğitleriyle Avluk'tan kalkıp, yel dirip geliyordu. Kadirli'ye Andırın caddesinin tozlarını kaldırarak yürüyor, hükümet konağının önünden geçip Çamlı Kahve'ye giriyor hep söylüyor! Daha sonra uzun çarşının malta taşı döşeli yolunda gür sesiyle yürüyor, destanını satıyordu.

Bir fisilti, sonra hararetle konuşmalar. Ardından ellerinde sazlarda birkaç adam, atları sıra meraklı kalabalık... Kıyıda köşede kalmış, işlek olmayan bir kahvehanede toplaşıp başlardı sazlarını çalmaya. Abdülvahap Kocaman'da da bir saz vardı. Herkes güzel saz çalıp söylerken Kocaman yalnızca tınırtı çıkarırdı. Öyle güzel destan yazan birine saz çalmasını bilmeyi yakıştıramadım doğrusu.

Amma;

"-Usta bir ayak al!" komutundan sonra Kocamanın sesini kimsenin kesemediğini yenilgiyi kabullenip karşısından saygı ile uzaklaştıklarını onlarca kez gördüm.

Daha sonraları mı? Öğrenim yıllarımda "Ayak"ın "Uyak" olduğunu öğrendim. Atılan bu "AYAK"ın yenilmediğini gördüm, duydum, yaşadım. Öğrencilik yıllarımda, 1974 yılı 3 Mayıs günü Konya'da Türk Dil Bayramında Murat ÇOBANOĞLU ile atışmasına tanık oldum. O sırada ben Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü

Abdülvahap Kocaman

Türkçe 1. Sınıftaydım. Kadirli olman nedeniyle, özellikle beni görevlendirmişti okul öğretmenleri iki dev usta... KOCAMAN!... Adı gibi elinde çalmadığı sazı, kartal kanadı kollarıyla ÇOBANOĞLU mu sarıştı...

"Ustam!" diye yırtınıyordu Çobanoğlu Konya kapalı spor salon inliyordu alkıştan.

Ya sonra? Uzun yıllar ayrıldım, Kadirli'den. Hep özlemle yaşadım, diğer gurbetçiler gibi. Kime rastladyısam sordum."

"Kocaman?!"

Abdülvahap Kocaman salt bir insan değildir. Ardında, yüzlerce yıllık bir gelenek ve uzantısı olan bir ulu kişidir. Şiirleri, deyişleri dar alandan evrensele çıkmalıdır.

Dudak büktüler ya da basit sözlerle geçiştirdiler. Bazı TV'lerde gördüm onu. Açtım sesini iyi duyuyum diye.

İşte sayın dostlarım! Benim gözümle, duygumla tanıdığımca Abdülvahap Kocaman bu. Yoksul bir yaşam, çırpınıp, kurtuluş günlerinde çete giysisi giydirilip kürsüye çıkarılan,

"-Vura vura kurtardık.!" Dedirtilen insan. Herhangi biri gibi... Ölüverdi her fani böyle olur. Bir dosta sormuştum.

"-Ohoo!.. Öldü" dedi. Bu kadar basit.

Kafama takıldı bu yaz. Bir uzansam Kadirli'ye, arasam sorsam yakınlarım fotoğraf çeksem, diye düşünürken: Öte yanı geldi. Kocaman'ın.. Yani geleneksel özelliği. Neydi? Atam KORKUT geleneği yani "Hak âşığı" geleneği yapılmıştı. Bu konuda Çukurova Üniversitesi açıklamayla geçiştiriliyor. Ya da ben bilmiyorum daha öte araştırmalarını ya da göremedim bir başka yerde.

"-Ülkücü Ozan!". diye tanımlanıyor, şiirlerinden örnekler veriliyor.

Kadirli Belediyesi ise kitap ya da kitaplarını bastırmış.

Peki... Dede Korkut kim? Abdülvahap Kocaman kim? Neden durduk yere çıkıp şiirler söylerdi. Deli miydi bu adam?

Doğru bir tanımlama ile; "-Dedem korkut" geleneğinin bir uzantısıdır Kocaman. Araştırdım, sordum. Yeteri kadar zaman yok. Evimdeki kaynaklardan baktım, şaşırdım. Ana Britannica 7.cilt 54. sahifesinde şöyle yazıyor.

"-Dede Korkut Kitabı'nın bugüne değin bulunabilen iki nüshası DRESDEN ve VATİKAN'dadır. Dresden yazması kısa bir giriş ile 12 öyküyü içerir... VATİKAN yazmasında 6 öykü vardır.

Buyurun!... Koca "Dedem Korkut..." yabancı kaynaklar... Söz uçtu beyler, belgeye bakalım. Kitaplaştıralım, anılaştıralım. Hani?... Tıs yok. Neden Tıs yok? Neden yaban eller; dili, dini, ırkı, geleneği başka olanlar sahiplensinler belgelere de, biz sahiplenmeyelim. Kişi, olay, öykü, yaşam beden olsun, belge başkasında! Gel de yanma buna.

Diyeceğim o dur ki:

Abdülvahap Kocaman salt bir insan değildir. Ardında, yüzlerce yıllık bir gelenek ve uzantısı olan bir ulu kişidir. Şiirleri, deyişleri dar alandan evrensele çıkmalıdır.

Merhaba "KOCAMAN" adam. Buradan sonra gökyüzü dolusu şiirler, sevgiler, sevda dolusu yürekler sunarım. Biliyorum, sözcükler, kitaplar yetmez sana. Sen, Dedem Korkut geleneğinin son halkasıydın. Ne kahvehaneler, ne de insanlar eskisi gibi değil. Devir değişti.

Hadi bir "AYAK" atıver de ne yapacağımızı öğrenelim.

Kadir YAŞAR

İki İnsan

Mustafa Demirci

Mustafa bildiğimden beri hiç hata yapmadı. Bunu karakteri, aile ortamı, taşıdığı değerler ve etkilendiği çevreye bağlıyorum. Hayat bana öğretti ki, insanda bir ağaç misali ikliminde yetişir. Toprağından beslenir. İnsan eliyle budanır, şekillenir. Dallar meyveye durduğunda pek çok unsurun birleşmesiyle ürün vermektedir. İnsanda öyle.

Mustafa'nın ailesi ile dost bir aile idik. Aşağı Andırın insanı yazın yaylalara göçerdi. Mustafa Bektaşlı köyünden. Bektaşlılar Seğ yaylasına konardı. Seğ yaylası bizim köyün yaylası. Yayla ve göç bizim kültürümüzü besleyen iki kaynak. Şimdi yerine yenilerini koyamadığımız için Andırın Kültürü artık beslenememektedir. Yaylacılık bu kez yeni bir şekil alıyor. Hayvan, mal göçü yerini dinlenme göçüne bırakıyor. Doğaya göç, doğayı tahrip eden, adına yerleşme diyemediğimiz bir şekle dönüşüyor. Üstelik göçenler eski yaylacılıkta olduğu gibi toplu yaşama yerine kabuğuna çekiliyor. Andırında yaylacılık toplumsal olmaktan çıkıyor, bireyselleşiyor. Neticede kültür üreten değil, kültür tüketen, eriten hale geliyor. Andırın yeni yaylacılığına yeniden kültür üretir hale gelsin. Mevcudu yaşatsa da kabulümüzdür.

Mustafa ile de anılarımızı tazeler dururduk. Bu kadarla olur mu? Mustafa ile aynı değerleri duyguları taşıyor olmamız dostluğumuzu ve bağımızı pekiştirmiştir.

Esmir, kara kaşlı, kara gözlü, kara yağız delikanlı, sportmen tipiyle tam bir genç adam profili çiziyordu bir arada olduğumuz Birecik'te. Önce Urfa'nın bir köyüne, oradan Birecik'in bir köyüne, oradan da Merkez yatılı okula geldiler ablası Zehra hoca ile. İkisi de öğretmendi. Mustafa'yı Birecik'te iyice tanıdım.

Mustafa Birecik'te öğretmenliği yanında gırgel yapısıyla kısa sürede Birecik'in sosyal- kültürel faaliyetlerinin vazgeçilmezi oldu. Halk Eğitim Müdür yardımcılığına gelişi ile kendini tamamen bu alana verdi. Çok şey öğrendi. Çok şeylere katkısı oldu. Halk Eğitim Müdürü Mustafa Hoca "benim gençliğim" derdi.

Mustafa Çukurova'ya dönmek istiyordu. Bu zenginliğin içinde yaşamak istiyordu. Torosların her çocuğu Çukurova'ya inmek, yaşamak istemiştir. Torosların mücadelesi Çukurova'ya inen yollar olmuştur. Halada olmaya devam ediyor.

Mustafa Kadirliye öğretmen olarak geldi. Evlendi, çoluk çocuğa karıştı. Mustafa Kadirlide Birecik'te ki performansını devam ettiriyor. Daha olgunlaşmış olarak. Bu defa Kadirli toplumuna hizmet veriyor. Yani, sivil toplum hareketlerine girdi. Pek çok faaliyette öncülük yapıyor.

Mustafa'nın çizgisi bende bir çok tespit yapmama neden oldu.

- Memleketin çocukları okumalı,
- Okuyan gençler kültür ve değer taşıyıcıları olmalı
- Okuyanlar memleketine dönmeli
- Memleketle gençler arasında bağ kopmamalı
- Okuyanlar, memleketin kültür ve değerlerini araştırmalı, yazıya dökmeli
- Okuyanlar, ilerleme gücünü çevresinden aldığı bilmeli.
- Okuyanlar duygularını güçlendirmeli. Duygu yüklü olmalı. Duygularını beslemeli

Ancak Mustafa gücünü yukarıdaki saydığım tespitlerin pek çoğunu taşımasından almaktadır. Bu tespitleri şahsında yaşayanlar çevresinde önder insanlardır. Topluma ışık saçarla, yol gösterirler. Mustafa gibi.

Remzi Hoca

Aslında Remzi Hoca'nın kıpır kıpır olması gerekirdi. Yetiştigi muhitin dereli, tepeli, engebeli oluşu, davar, keçi peşinde koşuşu, orta okula yaya gidiş-gelişi onu böyle yapmalıydı. Öyle olamayacağı çocukluğunda belliydi.

Remzi sakın ağır ve uslu bir çocuktü. Evlerine gittiğimde bunu daha o gün anlamıştım.

Ortaokuldan sonra yollarımız ayrıldı. Remzi öğretmen oldu. Andırın'a döndü. Bizde Anadolu'da Andırın'a her gelişimde arkadaş şimdi Remzi öğretmeni görürüm. Sohbet eder, konuşuruz. Remzi hoca, en verimli yıllarını Halk Eğitimde müdürken sergiledi. Titiz, hassas, kafa yoran biri oldu. Geçmişine, atasına hizmetli oluşu onu Andırın tarihi, kültürünü, insanını araştırmaya itti. Elinde hayli kaynak olduğunu biliyorum. Müdürlük döneminde Andırın çalışması kendinden sonrakilere bir temel oldu. Ama o mütevazı kişiliği eder çıkarmasına mani oldu.

Biz kültürümüz icabı, mütevazılaşırken yalnızlaştık, kendimizi geliştiremedik. Remzi bunun canlı misalidir. Biliyorum ki, memleketimizde Remzi hoca gibi ne mücevherler var. Kendini gizleyen
Su yüzüne çıkamayan
Elinden tutulmayan
Keşfedilmemiş.

Remzi Hoca, Çiçekli köyünden kendisi Anadolu insanında arayan güzel vasıflara haiz. Uzuna yakın boy, zayıf vücuduyla, ağır hareketleriyle efendiliğini duruşundan ilan ediyor. Bir insanın cemiyetteki yerini Andırın çarşısında gezerken tespit edebiliriz.

Selam alış-verişi
Hatır soruşu
Uzaktan merhabalaşısı
Görenlerin yanına gelişi
Ayaküstü sohbetler
Önünde ceket ilikleniş
Oturuşlarını düzeltiş
Çaya davetler
Bakışları üzeri çekiş

Konumunuza dair ipuçları verir. Kişiliğinizle, davranışlarınızla, giyim-kuşamınızla böylesine bir kabul içinde hazır olmalısınız Bu cümleden olarak Remzi Hoca Andırında hep efendi görüntüsü vermiştir.

Mütevazı, iyi aile reisi olmak takdire şayandır. Ama sizde var olan yetenekleri, işleyerek topluma sunmazsanız eksik kalırsınız. Yani borçlu kalırsınız. Remzi Hoca ve benzerleri bunu çağrı kabul etmelidir.

Hocamı selamlıyorum.

Mustafa Rüzgar

Hüsni KARCI

Uzun süredir (28 yıl) Andırın'da 'Esnaf Odası Başkanlığı' yapmış/yapmakta olan; yüreğini Andırın için ortaya koyan; ilerlemiş yaşına rağmen hâlâ 'hizmet aşkıyla' çalışmaktan geri durmayan, değerli esnaflarımızdan Mustafa Rüzgar'ı bilinmeyen yönleriyle tanımak istedik.

Atalarınıza 'kim' derler?

"Müezzın Abdullah Efendi," derlermiş dedeme. Müezzinlik yaparmış Maraş'ta. Oradan (Maraş'tan) Kadirli'ye gelmiş, Mehırlı'ye. Mehırlı'de kalmış, orada vefat etmiş. Babam Mehırlı'den Andırın'a gelmiş. Andırın'a geldiğinde on beş yaşlarında imiş. Burada yetişmiş, dolayısıyla Maraş'la ilişkisi kesilmiş. Ama Maraş'ta ne yapmış? Eskiden 'köşkerlik sanatı' vardı, köşkerlik sanatını öğrenmiş. Buraya da gelince, sanatına devam etmiş. Kadirli/Mehırlı'de iken, kışın Karamanlı'ya, yazın da Yeşilyurt'a çıkmışlar. Göçebe hali böyle devam ederken, bin dokuz yüz kırk iki yılında, ben ilkokul talebesi iken, Andırın Yenimahallesinden bir mülk kaldı, buraya geldik. Benim aklımın erdiği zaman. Andırın'da ortaokul yoktu, Kadirli Ortaokuluna gittim. Kadirli Ortaokulu'ndan mezun olduktan sonra Maraş Lisesi'ne gittim. Orayı bitirmeden geri döndüm. Bin dokuz yüz elli yedi yılından sonra da; asker dönüşü sonrası, gerek politika, gerek kamu, gerekse özel sektörde çalışmalarım oldu. Mesela; 1957 yılında Ortaokul Yaptırma Derneği Başkanlığı yaptım. Okulun teslimine kadar, tam on iki yıl. Dilendik, desirdik, talebeleri okuttuk. Elli yaşın üzerinde, kırk yaşın üzerindekiilerin hepsi bilirler. Hâlâ da çalışıyoruz, şükür.

Emekli olmaya niyetiniz yok gibi?

Biraz çöküntü oluyor tabi.

Sosyal insanlar isteseler de kolay kolay emekli olmazlar.

Herhalde sonumuz geliyor gibi. Yakınlarda seçimimiz var, ya girerim, ya girmem artık.

Allah uzun ömürler versin. Bunca hizmetlerden sonra Andırınluların size karşı alışkanlıkları olsa gerek?

Ben bıraksam da, millet beni bırakmak istemez. Çünkü, bu işlerde oldukça deneyimliyim. Esnafın sigorta işleri, Bağ-kur işleri mevzuatını bilen, çözen biri olduğum için, pek bırakmak istemezler.

"Oda" ne demek? Esnaf kesimine ne gibi katkı sağlar? Mevzuatları nelerdir?

Yasal prosedürler çerçevesinde Esnafın 'ekonomik' - 'sosyal' anlamda iyileşmesine katkı sağlamak. Başkalarına muhtaç etmemek.

Yasal mevzuatın dışında 'özel tüzük' uygulamanız da var mıdır?

Özel tüzük gelse gelse birlik başkanlığından gelir, ona da uyarız. Toplantılarda bunun kararını alır ve hep birlikte uyarız. Oda'nın görevi, esnafa sadece kredi vermek midir?

Gerçi, küçük esnaf odalarının esnafa büyük katkısı olmaz. Bizim görevimiz; esnafın sorunlarını birliğe götürürüz, birlik de federasyona götürür. Federasyon ise sorunları hükümete intikal ettirir. Mesela; şu 'faizsiz kredi' meselesinde bütün birliklerin katkısı olmuştur.

Andırın esnafına neler önermek istersiniz?

İşlerini bırakmamalarını tavsiye ettik ama, maalesef, işlerini bırakanların sayısı yeni işe başlayanların sayısından daha çok oldu. Bu işler sabır gerektirir.

Andırında zanaatkarlar durumu nasıl? Bir takım zanaatkarlarla konuştum. İlçe bazında küçük bir sanayi sitesinin kurulması yönünde isteklerini beyan ettiler.

Deminki sorunuzun cevabı buradan çıktı. Ben sanayi sitesini kurdum. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nda bir Genel Müdür Yardımcısı arkadaşımız vardı, Türkoğlu'ndan. O arkadaştan küçük bir sanayi sitesi kurulması için girişimde bulundum. Tüzüklerini hazırladık, müracaatımızı yaptık amma, yer alamadık. Sene bin dokuz yüz seksen dört. Biz yer temin edemedik. Şimdi esnafa deseniz ki, kooperatife kayıtlı olanlara: "Şuradan elli dönüm yer alcağız, şu kadar katkıda bulunacaksınız," desek; yardım alamazsınız. Yok, gücü yok. Belediyeye yüklendik. "Hazine arazisinden, şuradan burdan yer gösterin," dedik. Gösteremediler. Başkan da akrabamız olduğu halde. Olmadı, yapamadık. Kooperatif yattı. Bir de mahkemeye düştük onun yüzünden. Bel ki de oda başkanlarının içerisinde iyi-kötü bu işi başaracak olanlardan biri olmama rağmen,

yapamadım. Zor, Andırın gibi yerde. Muhit çok dar, halk çok fakir. Ne vergisini ödeyebiliyor, ne Bağ-Kurunu ödeyebiliyor, ne de Oda aidatını ödeyebiliyor. Çok perişan durumu var, Andırın esnafının. Bir bakkal, görüyorsunuz, yirmi yaşında işe başlamış, yetmiş yaşına gelmiş, gene aynı dükkanda oturuyor. İlerleme yok maalesef. Olmuyor. İlla ki devletin katkıda bulunması lazım. Devletin katkısı olabilseydi, bir sanayi sitesi yeri alabilseydik, bizim de sitemiz olurdu. Çin'in büyüme hızına baktığımızda, temelinde, adına "Mikro Ekonomi" denilen bir 'model uygulaması' gözümüze çarpmakta. Yani, bizim, "Ev Modeli" de dediğimiz küçük işletme uygulamaları. Andırın'da böyle bir modelin uygulaması mümkün müdür?

Tabii ki yapılabilir; fakat, AB (Avrupa Birliği) Uyum Yasalarında, bizim "E" projelerimiz var. E Esnaf Projeleri yani.

"E Esnaf Projeleri" ne anlama geliyor? Sizin ifade ettiğiniz gibi işte. Bunu başarabilmek için 'serbestlik' tanımaları lazım. Mesela; bir yere baş vurduğumuz zaman, 'kapasite' belgesi istiyorlar. "Sicil kaydı" istiyor, Şunu istiyor, bunu istiyor... Arkasından, 'Ustalık Belgesi.' Yahu, Ustalık Belgesini ben nereden alayım?

Geçen sene, çok zorladım. Vilayete gittim. Valilikten, şundan bundan; Çıraklık Eğitim Merkezi'nden buraya bir kurs açtırdık. Çünkü, nerde ne iş yapacaksın, önce onu istiyorlar. Dükkan açmak istese dahi, gene o belgeyi istiyorlar. Yüz otuz kişiyi kursa tabi tuttuk. Fakat, yüz otuz kişinin bir çoğu geliyor/gelmiyor. Esnaf bunun anlamını bilmiyor. "Bu neciymiş" diyor. Sıkışınca geliyorlar. Netice itibarıyla dışarıdan alarak, oradan buradan iki yüz kişiyi geçirdik. Takriben üçte ikisi kurs belgelerini aldılar. Bu Ustalık Belgesi, sanayide çok önemli. Mesela; bizim sanatkarın biri kalktı, İstanbul'a gitti. Orada çalışacağı her yerde isterler bu belgeyi. E Esnaf Projesi de bunu içerir zaten. Öyle bir şey ki bu, bize fırsat vermiyorlar. Dün, faizsiz yirmi beş milyar liralık kredi geldi. Esnaf bu krediyi isteyecek. Biz de diyeceğiz ki: "Senin durumuna bir bakalım uygun mu?" Baktık, kredi, esnafın durumuna uygun. Esnaf, sanatkar. Sanatkarlara verilir bu kredi daha çok. Sanayi kollarına verilir. Fakat; adam da 'Kapasite Belgesi' yok. 'Sicil Kaydı' da yok, 'Ustalık Belgesi' de yok. Bu parayı verirken, bunların hepsini isteyecekler. Şaşkınlık!

Esnafı eğitemiyorsun. Ne kadar desen; "Yahu ne yapayım, şimdilik öyle kalsın" diyor. Hal bu ki doğru değil. Esnaf, başkanının sözünü dinlemeli. Bunlar lazım işte. Şimdi, kredi vereceğim esnafı pek çıkaramıyorum. Bir iki tane var. O da fırıncı mıncı. Yani 'Kapasite Belgesi' olan. Kapasite Belgesi istiyorlar evvela.

Küçük Esnaf, görmezlikten mi geliniyor?

Küçük Esnafı bilmiyorlar zaten. Küçük Esnaf, arada ezilip gidiyor. Bari, vergide ayrıcalıklı olsalar. Türkiye'nin bütün gözü KOBİ'lere bakıyor. İki senedir öyleydi. Bu sene biraz gevşedi galiba. Kobiler; isteneni vermedi. Küçük esnafa yeni döndüler daha. Bu sene birazcık lafi oldu. Eğer bunu başarabilirsek. Bunların üstüne düştükleri, TÜSİAD, Ticaret Odaları, KOBİ'ler...Bizler, arada ezildik gittik.

Küçük esnaf ve zanaatkarlar 'hedef büyütme' istiyorlar mı?

Tabandan yetişen bir esnaf, KOBİ'lere yetişebilecek mi? Biz, KOBİ'ler ayarında esnaf ve zanaatkar yaratmaya çalışıyoruz yavaş yavaş. Bir yarış var...Ama maalesef, saydığım sebeplerden dolayı küçük esnaf ve zanaatkarların önü kapalı. Küçük esnaf deyince bankalar boynunda, maliye boynunda, şu/bu her ne ise...En çok vergiyi veren biziz ama, şu küçük Andırın'a bakarsanız, kaç tane büyük esnaf var ki?

Zanaatkarlar 'gelecek kaygısı' güdüyorlar mı? Söz konusu mesleklerin yaşaması için bir çabanız var mı?

Çabamız var. Mesela, şu bu sebeplerden dolayı maliyeye gidiyorsun; ihtisas komisyonuna, takdir komisyonuna vesaire. Semerci, kalaycı, sıcak demirci filan. Bunları yaşatabilmek için müdürlerden, komisyon üyelerinden ricalarda bulunurum. Yaşasın bu meslekler. Bir tane semercimiz var. İki tane yok ki. Bir iki terzi kaldı. Terziler de işlerini bırakıyorlar. Bu meslekleri yaşatmak için kurumlarla iş birliği yaparak biz elimizden gelen çabayı sarf ediyoruz. Hakkını yemeyelim. Ben şurada bir yazı okudum (önündeki gazeteyi işaret ederek). Kredi kullanabilecek esnafın içinde semerci, kalaycı gibi meslekler de var.

Oda, Esnaf ilişkileri nasıl gidiyor?

Ben zamanla esnaf ve zanaatkarlarımızı ziyaret ederim.Dünyanın gidişatına bakınca, Allah kötü günlere düşürmesin. Eskiye dönüş olabilir de... Mazot yok. Benzin yok. Mesela;

oğlumun biri çiftçi, ektiği toprak kurtarmaz oldu. Alınan mahsuller, giderlerini bile kurtarmıyor. Vaziyet; gene at'a, eşeğe döneceğe benziyor.

Geçen gün, söylediklerinizi doğrular mahiyette bir gazete haberi okumuştum. Akaryakıt fiyatları yükselince, 'Eşek fiyatlarının beş kat arttığını' ifade ediyordu.

Doğrudur. Bu benzinden, mazottan kaçmak için çiftçi vatandaşlarımız, kendilerince çözüm üretme yoluna gideceklerdir elbet.

Tüm Sivil Toplum Kuruluşları bir araya gelseler, güç birliği yapsalar, Esnaf ve zanaatkarlarımızın durumuna katkı sağlayabilirler mi?

Neden olmasın. Ortak aklın üstesinden gelemeyeceği hiçbir iş yok. Sizin "Tirşik Dergisi" güzel çalışmalar yapıyor. Kaymakam Ahmet Narinoğlu Bey, geçen, ne güzel konuştu (10 Ağustos 2008 yılı Çınargeçidi Andırın 2. Doğa, Yayla ve Spor Şenliğini kastetmekte)...Yeter ki kurumlar, kuruluşlar, Sivil Toplum örgütleri aynı amaçlar çerçevesinde bir araya gelsinler. Faydalı, güzel işler yaparlar. "Bir elin nesi var, iki elin sesi var" demiş atalarımız. Derneklerimiz var. Köy dernekleri geliyorlar; "şunu nasıl ederiz, bunu nasıl yaparız?" diyorlar. Fakat; bu 'el birliği' değil.

"Çınargeçidi Doğa, Yayla ve Spor Şenlikleri Hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?"

"Oraya baraj yapılmasını" diye, ilk yazıyı yazanlardan biri bendim. İstemedik...Orman Müdürüyle beraber elimizden geleni yaptık. Bütün derneklere imza ettirdik. Milletvekillerinin hepsine yazı gönderdik. İlgili Bakanlığa, Genel Müdürlüğe, şuraya buraya...Maalesef, hiçbir faydası olmadı. Çınargeçidi gibi güzel bir vadiyi, kaldırıp da özel sektöre verilmesine karşıyım. Devlet, kendi yapsın istiyorsa. Ben devletçiyim. Ne olursa olsun, ben o yazıyı yazmadan önce "Acaba devlet mi yapıyor?" diyordum. Sonradan anladık ki, özel bir şirket yapıyormuş!

Biz, bir de, Andırın'da yapılan işlerin şirketler aracılığı ile, müteahhitler aracılığı ile yapılan işlerin tamamında Andırınlıların çalışmasını istiyoruz. Bu topraklarda yaşamış, bu toprakların kahrını çekmiş insanlara fayda sağlasın istiyoruz. Bu ilçeyi yönetenler, Andırın'ın fakirine-fukarasına iş versinler.

Andırın'a yapılan yatırımlar, Andırın'a fayda sağlamıyorsa, ben nedeyim? Yereldeki insanların durumunun iyileşmesi icap ederken, dışarıdan gelenler istifa ediyor.

Son olarak, eklemek istediğiniz bir şeyler var mı?

Andırın'ın kalkınması için, turizmin teşvik edilmesi lazım. İlçemizin "Turizm Bölgesi" olmasını isteriz. Osmaniye'ye bağlanmak için, maksadımız bu idi! Ben, öncüsüyüm. Andırınlıların hepsinin imzasını alıp da Meclise taşıyan da benim. Kamu kuruluşlarının imzasını alan da benim. "İlçemiz, Osmaniye'ye bağlansın" istedik, yapmadılar. Maraş'ın bize bir faydası olmuyor. Doğru dürüst bir yolu bile yok.

Osmaniye, burayı "turistik bir bölge yapar, turistik bir tesis yapar," dedik; "yayla bölgesi yapar," dedik. Çünkü; Osmaniye'nin göçü, Maraş'tan fazla. Toprakkale'den berisi buraya göç ederler. Aydınlı, Bozdoğanlı yerli aşiretleri, hepsi Osmaniye'den, Ceyhan'dan berisi buraya göçer gelirler. Adana, Osmaniye, Kadirli, Mersin'e iner bir ucu.

Yaylacılık iyi, hoş da; adam, ekilebilir tarlayı satın almış, ortasına da evini kondurmuş, dağdaki suyu direk evine çekmiş. Hem görüntü kirliliğine sebep olmakta, hem doğal kaynakların fütursuzca tüketilmesine; üstelik çevreye verdiği zararlar ise, işin bir başka felaket boyutu.

Şu günlerde, yaylalık yer satışlarında bir keşmekeşlik var. Mesela; yol yok, yolak yok; adam gitmiş, arsasına veya tarlasına ev yapmış. Yan yana, önü önüne ev yapıyorlar. Yarın, burası bir köy olduğu zaman, geçecek yer bulamayacaksınız. Bu kadar sıkışık vaziyette yapıyorlar. Yani; 'çarpık' bir durum söz konusu. Hâlâ devam ediyor...Akifiye tarafı öyle.

Bu gidişatlara "dur" denemiyor mu?

Bu gidişatlara "dur" diyecek olan, köylerin muhtarları. Muhtarların büyük yetkileri var. "Arkadaş, sen bu yeri satamazsın" diyebilir. Bir de 'yapı ruhsatı, yapı izni' olmadan taş bile koydurtmazlar. İsteseler, yaparlar yani. Ama, yapmıyorlar!

Muhtarların 'çarpık yapılaşma' ile ilgili suç duyurusunda buldukları oldu mu?

Bulundular. Daha yeni başladılar. Fakat; o değil de, Kaymakam Ahmet Narinoğlu 'yaylacılık' meselesini güzel anlattı...

Şair "Bahattin Karakoç" ile...

Sezi ŞENGÖNÜL

KISA ÖZGEÇMİŞ:

(ELBİSTAN 1930 Doğumlu) Soycağ şair bir ailenin ilk erkek çocuğu olan Bahattin KARAKOÇ, K.Maraş'ın Elbistan ilçesi doğumludur. İlk öğrenimini sonradan Ekinözü adıyla ilçe olan Celâ köyünde, orta öğrenimini ise Adana-Düziçi ve Ankara-Hasanoğlan Köy Enstitülerinde tamamladı.

32 yıl sağlık memurluğu yaptı ve emekli oldu. Şu an Kahramanmaraşta ikamet etmektedir.

Yayınlanmış Kitapları:

Seyran (1973), Sevgi Turnaları (1975), Ay Şafağı Çok Çiçek (1983), Kar Sesi (1983), Zaman Bir Beyaz Türküdür (1984), İlk yazda (1984), Bir Çift Beyaz Kartal (1986), Menzil (1991), Uzaklara Türkü (1991), Güneşe Uçmak İstiyorum (1993), Şiir Burcunda Çocuk (Antoloji-H. ÖZBAY ve M. TATÇI ile beraber-1993), Beyaz Dilekçe (1995), Güneşten Öte (1995), Dolunay Şiir Güldestesi (1996), Leyl ü Nehar Aşk (1997), Aşk Mektupları (1999), İhlamlar Çiçek Açtığı Zaman Ay Işığında Serenatlar (2001), Sürgün Vezirin Aşk Neşideleri (2004), Sürgün Vezirin Aşk Neşideleri (2004), Ben senin Yusufun olmuşum (2006), Gündemde Yine aşk var (2008)

Aldığı Ödüller ve sunumları:

- *1986 Türkiye Yazarlar Birliği tarafından yılın şairi seçildi.
- *1989 yılında ülkemizi temsilen kültür bakanlığı tarafından "Strugua uluslararası şiir akşamları" festivaline katıldı ve bir tebliğ sundu.
- *1991 yılında Türkiye Diyanet vakfınca düzenlenen Münacaat yarışmasında "Beyaz Dilekçe" isimli şiiri birincilik kazandı.
- *1986 -2006 yılları arasında bir çok şiiri bestelendi.

"ALFABETİK MÜLAKAT:

"A" Her şey Allahla başlar ve her şey Allah'la biter. Adaletten hiç şaşmayan bir tek Allah vardır.
 "B" Babamı hatırlar, sanat güneşimdir, mürşidimdir 78 yıllık ömrümün bilançosudur, bir hocaydı yüzlerce hafız yetiştirmiştir, Latin

alfabesini kendi kendine öğrenmiştir. Bazı camilere hat yapmıştır, anamın ninnisini hatırlamayı, ama babamın okuduğu hamasi şiirlerin tadını biliriz.

"C" Harfi büyüklerin hepsinden daha büyük olan Cenab-ı Allah'ı hatırlar.

"Ç" Harfi bana; çiçek çıkarmış bu yüzden çopurlaşmış yüzleri hatırlar. İkinci çengel müsbet bir işin yönünü kesmek için yapılan siyasi entrikaları tuzakları hatırlar. Toplumun üzerindeki baskılar her gün yaşadığımız atraksiyonlar başka bir alana ufuklara bakmamızı engellediği için beni de etkiler.

"D" Dünya anlamında bir anıt gibi dikili ve etrafa bakmakta yolunu keser, buna rağmen güzel bir dervişlik, sağlam bir dayanışma aydınlık bir düşünce olgusuna kazandırır.

"E" Dudağı büzerek ağızdan çıkan bu harf bir ismin ilk harfi olduğu zaman "Elbistan" gibi "Elazığ" "Erzurum" ve "Erzincan" gibi kutsal saydığım mekanları hatırlar.

"F" Yeniler erdem diyorlar ben birazda eski olduğum için iki kelimeyi de kullanırım fakat fazileti erdemden daha zengin bir ifade aracı olarak vurgularım.

"G" Gani gönüllü olmak gülümsemek ve nerede olursa olsun helal güzellikleri helal ölçüde damıtmak anlamında yansır.

"Ğ" Ğ'yi joker olarak saklayalım adaletin yüksekliğin somut bir göstergesi olan dağın ortasında olan sağlığın ifadesi olan "ğ" harfi ve eskilerin tabiat yenilerin doğa dedikleri cenab-ı Allah'ın yaratmış olduğu güzel nimetlerden, hatta birincisi olan doğa kelimesinin ortasında bulunan harf gibidir.

"H" Eger bir hastalıkla ilgili durumun başında geliyorsa "habis" gibi burgucu bir anlam çağırır. Hadise gibi haberciliğini yapar, hayır gibi mübarek bir kelimenin aydınlığıyla üzerime abanır ve hak kelimesinde başına geldiği zaman mesele çözümlenmiş demektir. hürriyet ve haysiyet gibi şeyleri de hatırlar. Hamılığında tabi.

"I" Kelimesinin ilk çağırıldığı ülke olarak Irak'ı olan bitenlere karşı soğuk davranırken ılımlı bir tavır sergilemeyi ısmarlıktan ziyade, ısmarlananları karşılamak yeteneğinin

çağını, sonsuzluğa açılmak içinde benim mitim olan ırmaklara karşımayı, bir ırmak olmayı yahut düşüncelerimle bir ırmak olmayı.

"İ" Her Müslüman Türk çocuğuna annesinin ninnileriyle birlikte sık sık, yan yana söylenen ilahiler de ruhu ve beyni şekillendirir, bir ilahımız olduğunu bu ilahın şu veya bu kavim şu ve veya bu kişinin ilahisi olduğu gibi canlı ve cansız bütün cemaatin ilahı olduğunu hatırlar.

her harf üzerinde bir kitap yazacak kadar zengindir ama böyle sınırlı bir mülakatta açıklamayı gerek görmüyorum bir defa bir şehir olarak "İstanbul" bir Peygamber olarak ve ilk defa putları kıran bir peygamber olarak oğlu "İsmaili" kurban etmekten çekinmeyen hazreti İbrahim'i yeryüzüne kazandırdığı için onu hatırlattığı için ayrı bir yeri vardır.

"J" "Jan jak Russonun" dışındaj harfiyle başlayan "jandarma" deyimine de, uydurma jan dark hikayelerine de karşıyım pek müsbet bir tarafı yok.

"K" Sözümler kaymak gibisini severim yüzün kaya gibisini sevmem. Sazın kıvrak çalınmasını, özün kepek gibi olanını sevmem.

"L" Bilirsin kelimeler bir kelime olduğu kadar bir ilim dalıdır, dolayısıyla kelimeler lafzı hatırlar bana lafz geniş boyutuyla ele alındığı zaman kutsal olan kelimelerden bir kelimedir, insanlar türlü türlü türüdür; tirani dervişleri aşık olan vardır, garibanları vardır, yitikleri vardır, bütün bunları da bir şığınak düşündüğümüz zaman L bir limandır Lehv-i kalemdeki teslimimiz ilm-ü ledünden içimize esen ilham kaynağıdır.

"M" Maksudumuzu merakımızı muhasebemizi mükellefiyetimizi nirengi noktaları halinde işaretleyen bir anahtar harftir.

"N" Nobran gibi Nadan gibi kelimelerin başına geldiği zaman hoş karşılanmaz ama nail olmak gibi bir sebep ve sonuç bildirgesi olan kelimenin başına geldiği zaman insanın içi çiçeklenir helede tazeliği civanlığı vurgulamak için kullandığımız nevcivan ve nevbahar gibi kelimelerin başına geldiği zaman gecemizde gündüzümüz de şenlikli olur eşit olur. Mühim olan bunları yerinde ve zamanında yaşayabilmektir.

"O" Tek başına kullanıldığı zaman bir üçüncü şahıs zamiridir, onunla dediğimiz zaman bir birlikteliği çağırır. Olmak dediğimiz zaman kararlılığımızı ve somut karanımızı ortaya koymak anlamındadır. Mesela ortadadır dediğimiz zaman ne tam bana ne tam sana ne tam şuna yakın mesafededir, ortadadır anlamına gelir, şimdiki hayatımızda gelecekteki hayatımızda bir ucundan çekiştiriyor demektir. Oymağı oyağı oynağı hatırlar.

"Ö" Motorize olmadan önce kara sabanla sürer eker biçerdik, bu oluşumun öznesi cefakar öküzlerdir, öküz aslında cefakar hayvandır boyunduruğa koşulu, nodullarla dürtüklenir canları yanar genede itirazda bulunmazlar, bununla kalınsa oda yeterlidir ama hakaret amaçlı bazı insanlar bazı insanlara öküz diye hitab eder, sanırım bu ince ironiye öküzler haklı olarak sabır gösteremezler. Ömür dediğimiz zaman insan hayat sürecini genişletemiyor sınırlı görüyor bitişlidir başlangıçlı olduğu için halbu ki. Öpüş kelimesinin başlangıcında kullanıldığı zaman çıkar için korkudan "el etek öpenleri"

çağırıştırdığı gibi bunun aksine sevdiğinin yüreklerinden aşkla öpmekte gelir, ve bütün eylemlerin sonunda sınıra vardığında karşına ölüm dür diye bir tabela asar, o zaman gerçek hayatta birbirine selam vermeden geçenler birbirini aşağılayanlar ne servetiyle ne rütbesiyle ne makamıyla sadece sırtlarındaki kefenleriyle aynı toprakta yan yana uzanırlar, sanırım en büyük ibret alacağımız husus budur.

“P” Harfinin bende hatırlattığı ilk şey “Pezevenk” tir, ve bu beni ürpertir. Bunu insanlığa yakışır bir kelime ya da kavram olarak kabul etmek tihniyet meselesidir. Böyle olmasına rağmen bu kelime ve kavram günümüzde çok gündemdedir. En sevdiğim P harfi ile başlayan kelime “Padişah” bu kelime de bir çok beyinsizi rahatsız edecek, ve alerji oluşturacak bir yapıya sahiptir. Pek’i severim pak’ı severim piç’i sevmem, bir zaman Pakistani’da seviyordum onlarda Amerikalılara yamadım veya yamadılar sevmem oldum.

“R” Rahim olan, Rezzak olan Rahman olan yüce rabbimizin güzel adlarını çağırıştırdığı için R yi özellikle severim.

“S” Sevgiden sevgiliden söz açılırken “S” yi yüreğiyle öpmeyen yola çıkanlara ne aşık derim ne sevgiyi özümseyen biri olarak görürüm. Sabrında ana kapısıdır, selametin habercisidir, sözün motorudur, kaçak olarak aralara sızsa da, sığılı da bünyesinde barındırarak kadar sabırlıdır. Bu harfin bir çengel gibi olması korkudan fazla güven vericidir.

“Ş” Şer gibi bir kelimenin baş harfi olmasına rağmen şükür gibi, sabır gibi muhtevası zengin iki kutsal kelimeyi de kanatları altına aldığı için “Ş” harfini selamlamayı bir borç bilirim. Cenab-ı Allah Şerlerden cümlemizi saklasın, En önemlisi Kuran-ı Kerim’de adlarından daha çok olumsuz olarak bahsedilen şair ve şiir konusuna gelince yine Allah’a hamdedirim ki açık kapıda bırakıyor, şiirinde şarinde hasını işaret ediyor. Cahiliye döneminde bile şekil olarak çok güzel şiirler yazılmıştır, yedi askı şairlerinin zamanında yazdıkları ve kabenin duvarına askıları şiirler gibi modern şiirin habercisi şairler ve şiirler vardır. Kuran nazil olduktan sonra ayetlerdeki o ses uyumu arap şairlerini ve toplumunu sarstı, bunu şiir olarak Peygamberimizi de şair olarak nitelermeye başladılar, peygamberimiz Kuran’ın Cenab-ı Allah tarafından indirildiğini kendisinde Cenab-ı Allah’ın Peygamberi olarak görevlendirdiğini, söylediğinin şiir olmadığını açıkladı. Daha sonra Peygamberimizi öven düşmanları yeren şairleri çevresinde topladı ve onlardan biri olan “Ka’b Bin Zühayr”e hırkasını vererek ödüllendirdi.

“T” Önce tövbeyi, ardından talim etmeyi onun ardından teslim olmayı çağırıştırır. Tecelliyata rızamı düğümler. Çukurlara inat teleri gösterir. “U” uykuyla uyanklığı birbirine bağlayan, uykuyla merkez olan güneşi birbirine aşık eden ufukla rüyaları kaynaştırır. Umurla umutla hayatı zenginleştirir. Ucuzla pahalıya karşılaştırır. “Ü” Üzümün tadına, üzüntüyle sevinci test eden, ürpertiyle yürek kıpırtısını kırılarak aksettiren, üçleri yedileri kırkları aynı çizgide değerlendiren anahtar bir harftir.

“V” Sık sık kullandığımız bir bağlacın ilk harfi, bir şehrin isminin başına geldiği zaman “Van” olur bir oyunun başına geldiği zaman vals olur, bir su tesisatının başına geldiğinde vana olur, olur da olur, özet olarak gayk içinde bir vav olur, ve siz bu vavla istediğiniz sularla istediğiniz ufuklara istediğiniz yere kadar açabilirsiniz.

“Y” Ya Allah deyip başlayalım, ya sabır deyip her zahmete Allah rızası için katlanalım, rızık veren Allah olduğu için verdiği rızıklardan helal olanı yiyelim ve sırat-ı müstakim üzerine yaşayalım.

Haram kılınları yadsıyalım gücümüz yetiyorsa darda kalanların yardımına yetişelim, yerilecek birileri varsa Allah rızası için yermekten çekinmeyelim. Amellerimizle yeşillenelim, sevgilerimizle yeşillenelim, orman orman çoğalalım, yağmur yağmur besleyelim. Yetkinlik ilk hedefimiz olsun.

“Z” Zalimlere, haram kazanımları ile astrarına zulmeden, zoruyla kendisini yahut kendi inanç sistemini siyasi kanaatlarını dikte ettirmeye çalışanları sevmek mümkün değildir. Zor zalim zulüm bunun üçünü birbirinden ayırmak mümkün değildir, birbirini tamamlayan şeylerdir.

Zehirde bu sınıfa dahildir. Bize en yakın görünen “Zevk” kelimesinin bile damarlarında cerahat doludur. Bu harf en olumlu biçimde “Zuhurat” Suresi ile tescillenmiştir.

Şiirsel Sorular...

Hece ve Serbest vezinli şiir hakkında söyleyeceğiniziz. ?

Her Milletin bir şiir formatı vardır. Mesela batıda balatlar’dır, Türk Şiirinin asıl formatı da hece’dir. Ne zamana kadar islamı kabul edene kadar, ondan sonra aruz’u kabul ettik. Tanzimatla birlikte batı ülkelerinin şiir görüşünü ve kalıbını şablonunu Türkiye’ye adapte etmeye çalıştık, Divan şiirinin etik ve estetik konumunun DNA’sıyla oynamaya kalktık ortaya kuru didaktik bir şiir kalıbı çıktı, özeni ve zevk aşlamaya kalktık. Bugün bunlar ancak üniversitelerde bazı bölümlerde okutuluyor, öğretiliyor, ama günümüzde bunların kullanılması mümkün değildir. Modern şiir olarak dünyada en büyük şiir sıçramasını “Mevlana” yapmıştır, teorijî pratiğe dökererek bunu göstermiştir, ama kimsenin Mevlana’nın şiir tarifini okuduğunu bir yerlerde bahsettiğini ben görmedim. Bu garibdir. Eskiden beri bizim halk tarzı , hece tarzıyla, divan tarzıyla yazılan şiirimizin kaynağı tekkelerdir. Yunus, Mevlana, Gazali ve Yesevi’de de bu vardır. Özellikle Şamanlardan kalan hece vezni şiirlerimiz bektâşi çevrelerinde sazla söylenerek devam edip gelmektedir ve sadece olaş bir şeyler öğretmek duyurmaktır. Şiir ise sadece şu bu tarikat adına yola çıkıldığı zaman bir kesimin manevi ihtiyaçlarına cevap vermiş olur, aslında bütün insanlar şiirin albenisine, ses zenginliğine, imaj yeniliğine açık olmalıdır, şiir böyle bir sanat dalıdır ve şiir diğer edebiyat türleri arasında en zor olanıdır, ben de şiirlerimi bir dua yerine koyar ve dua eder gibi yazırım ama bu, herhangi bir tarikatın sınırlı dualarıyla ne çelişir nede onları küçük görür, ben evrensel olarak hepsini kucaklamaya çalışırım. Mühim olan sayılarla oynamak değil, bütünlüğü kavrayıp bütünlükle bölüşmektir.

Şiirin hece olması, serbest olması, aruz olması şiirin soyuna zül getirmez, şiirin şeklini ses belirler hece yazacağım diye otursun şiir bitmez sancısı devam eder, en son şeklini dediği gibi ses belirler ve şekil ortaya çıkar yazarsın yazarsın hep yarım hissedersin. Yatağını bulması önemlidir . Şu an bir “Karacoğlan ” yetiştirmek mümkün değil.Arada bir yıldızların parladığı oluyor tabi; Mesela “Aşık Veysel” gibi aşıkların tarzında yazılan şiirlerin en çarpıcı örneğini “Abdurrahim Karakoç” yazmıştır. Türk edebiyatının ilk serbest örnekleri Dede Korkut’da vardır, en güzel şeklini “Arif Nihat Asya” ortaya koymuştur tabi bunu söylerken fikralar gibi anlatmak değildir serbest vezinli şiir yazmak. Onunda kendi içinde kırılma yoğunlaşma, kaynaşma, iç ve dış ahenk tamamlayıcı bütünlük vb... kaideleri vardır ve bu şarttır.

Sevdiğiniz şairler?

Dede korkut, Bakı, Nabi, Taşlıcalı Yahya, Mevlana, Şeyh Galib, Ahmet Haşim, Mehmet Akif Ersoy, Yahya Kemal Beyatlı, Necip Fazıl Kısakürek, Sezaî Karakoç, Arif Nihat Asya , Nazım Hikmet, Ahmet Muhip Dranas, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Ziya Osman Saba, Ahmet Kutsi Tecer, Bedri Rahmi Eyüpoğlu, Atilla İlhan, A.Erdem Beyazit, Vadi Çiçekli, Tacettin Şimşek, Şahin Taş, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Abdurrahim Karakoç, Aşık Veysel, Karacaoğlan, Dadaloğlu, tabi bunların bir kısmı kişilikleriyle değil şiirleriyle beğendiklerim, gençlerde takibimde, hangi kesimden olursa olsun okuyorum, takip ediyorum. Fransız da, Rus şair de bilsam okurum güzelse güzel derim kötüyse kötü derim. Bir de koşuya ne kadar çok cins at çıkarsa bu o kadar güzel olur, çünkü, yarışma heyecanınız, şevkiniz çoğalır, haz alırsınız...

Türkiye’de şiirin içinde bulunduğu hal?

Türk şiiri olduğunu nasıl anlayacağız, millet olarak bunun ne kadarına sahip çıkıyoruz ne kadarını reddediyoruz gördüğüm kadarıyla herkes şiir yazıyor, niye yazıyorsun deme hakkınada sahip değiliz ama özeleştirir olmalı, iyi kötü denilebilmeli yoksa sokak şiiri derim ben o şiire, yazıyorus bityör yamadıklarımız edebiyattır aslında, özgün bir şey yapılamıyor, “taklit” genelde ve neden kabul ediliyor, neden reddeliyor kimse izahta etmiyor... körü körüne kabul var bu hiç şık değil. Ben evvela hayalini kuran hayata geçiren yani yaşayan bityörim, başkaları yaşıyor mu bilmiyorum şiiri veya şiirlerini...Yemeği bile üst üste 3-4 gün yiyemessiniz kabızlık yapar, sanatı da bir şablon üzerine inşa etmek aynı şeydir.

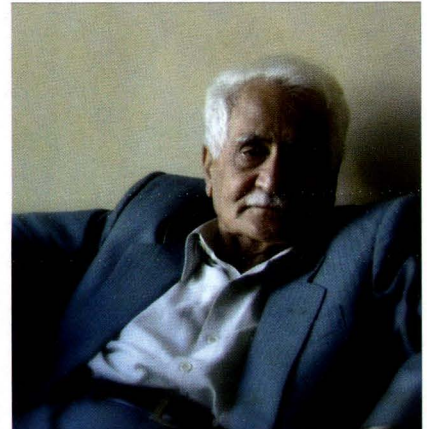
5.Türkçe Olimpiyatlarında “İhlamurlar Çiçek açınca” şiirinizi vietnamlı “Hanhnuguyen Hua Dieu” çok güzel yorumladı ve ödül aldınız nasıl bir duygu idi?

Müthiş duygulandım, kelimeleri tam telaffuz edemiyordum ama, yürekte okuyuşu beni çok etkiledi.

77 yaşında idim hayatımın en güzel anlarından birini o şiiri o çocuğun ağzından duyduğumda yaşadım, hayatımda bir çok ödül aldım ama o yaşma kadar beni en çok mutlu eden nadide bir ödüldü o. Açıkçası bir Vietnamlının bu şiirimi bu kadar güzel yorumlayacağını düşünmemiştim...

Vakit Ayırdığınız için teşekkür ederim Bahettin Bey, sağlıcakla kalın.

Hepimiz sağlıcakla kalalım inşaallah, beni unutmduğunuz için teşekkür ederim.

İkinci Yazıları Projeye Sığmaz

Duran DOĞAN

Projenin Türü	Kültür
Projenin Süresi	12 ay
Projenin amaçları	Genel Hedefler: Son dönem Türk Edebiyatı dergi yayıncılığı hakkında bilgilendirme; • Toplumsal hayatın belirleyicilerinden olan gerçek edebiyatın hayattan uzaklaşması, • Dergi yahut mecmua kültürünün zayıflaması, • Edebiyat okurlarının nitelik sorunsalıyla karşı karşıya olması, • Nitelikçe örneklik olabilecek, önceki dönem eserlerinin unutulmaya yüz tutması,
	Sebebiyle, nitelikli okurlarca tescillenmiş bir dergi olan İkinci Yazıları'nı tekrar okur gündemine taşıyarak, hem örneklik oluşturmak hem de arşivlenmesini sağlamak.
	Özel Amaçlar: Bu proje kapsamında; Kahramanmaraş ve Andırın odaklı bir çalışma başlatılarak, İkinci Yazıları'nın bugün Andırın Sanat Matbaası'nda bulunan 131 (yüzotuzbir) sayı ve 500 (yaklaşık) sayfa nüshası, tıpkıbasım şeklinde çoğaltılarak, ülke genelinde il ve üniversite kütüphanelerine dağıtımı sağlanacaktır. İkinci Yazıları'yla ilgili sempozyum ve belgesel çalışması yapılacak, ayrıca Nedim Ali Zengin'in şiirleri kitaplaştırılarak bu çalışmalarla İkinci Yazıları'yla bu derginin editörü merhum Nedim Ali Zengin'in Türk dergiciliğine hizmetlerinin tanıtılması amaçlanmaktadır.
Ortaklar ve Yasal Statüleri	• Andırın Kaymakamlığı • Andırın Belediyesi • Eğitim Bir-Sen Kahramanmaraş Şube Başkanlığı • Kahramanmaraş Belediyesi • Andırın Gelişim Platformu
Hedef gruplar	Kahramanmaraş ve Andırın'da yaşayan okurlar başta olmak üzere Türkiye genelinde İkinci Yazılara ilgi duyan bütün okurlar proje hedefleri arasında yer almaktadır.
Nihai Faydalanıcılar	Kahramanmaraş, Andırın ve Türkiye'de yaşayıp İkinci Yazıları'nı tanıyan, adını duyan bütün okurlar.
Beklenen Sonuçlar	İkinci Yazıları'nın elde kalan son birkaç nüshasının arşivlenip çoğaltılarak hem kaybolmasının önlenmesi hem de okurlara ulaştırılması. Kahramanmaraş, Andırın ve Türkiye'de yaşayıp İkinci Yazıları'nı tanıyan, adını duyan bütün okurların dergi hakkında hafızalarını yenilemeleri. Günümüz edebiyatının birçok ustasının yetişme serüvenine tanıklık edilmesinin sağlanması. 1980 sonrası edebiyat ortamı ve İkinci Yazıları'yla ilgili bilgi sahibi olmak ve İkinci Yazıları çevresinde araştırma ve inceleme yapmak isteyen çok sayıda edebiyatçı, araştırmacı ve akademisyenin rahatlıkla ulaşip, üzerinde çalışma yapabileceği tıpkıbasıma ve bir kitaba sahip olunması.
Temel Faaliyetler	• Proje ekibinin kurulması • Proje ekibi arasında iş bölümü yapılması • 14 Aylık faaliyet planının ayrıntılarının oluşturulması • Tıpkıbasımla ilgili teknik sözleşmenin yayıneviyle imzalanmak üzere hazırlanması • Tıpkıbasımı yapılacak İkinci Yazıları'nın bulunduğu Andırın Sanat Matbaası'ndaki nüshaların derlenip baskının yapılacağı yayınevine teslim edilmesi • Sempozyumu organize edecek ekibin kurulması • Sempozyuma davet edilecek konuşmacıların belirlenmesi • Nedim Ali Zengin'in şiirlerini kitaplaştıracak ekibin oluşturulup, editörün seçilmesi • İkinci Yazıları belgeselini hazırlayacak kurum ya da ekibin belirlenmesi • İkinci Yazıları'nı tanıtıcı çalışmaların il ve ilçe düzeyinde yapılması ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü ve Kahramanmaraş Belediyesinin tanıtıcı çalışmalardaki rollerinin neler olacağına tespit edilmesi • İkinci Yazıları'nı tanıtım amaçlı broşürler hazırlanması, tanıtıcı afişlerin bilboardlarda sergilenmesi, İl ve İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okul ve diğer kurumlarda çalışmalar yapılması ve böylelikle ilginin artırılması Faaliyet Detayı: • 2010 yılı Nisan ayı içinde yapılacak olan İkinci Yazıları tıpkıbasımı • İstanbul'da "Taşradan Merkeze Bir Köprü: İKİNDİ YAZILARI" sempozyumu • Andırın'da "Bir Dost, Bir Şair, Bir Kucaklayıcı, Bir Editör Olarak Nedim Ali Zengin" sempozyumu, • İstanbul'da İkinci yazıları halkasında yer alanlar buluşması • 2010 yılı Haziran ayı içinde Nedim Ali Zengin'in şiirlerinin yayımlanması. • İkinci yazıları sergisi (Değişik Kentlerde)
Projenin Kapsadığı Bölge	Andırın ilçesi, Kahramanmaraş ve ülke genelinde ulaşılabilen diğer iller

Göç Yolunda Kültür - 1

Bariş KABALCI

Kaynağını gerçek yaşamdan alan anlatıya sazın ezginin eşlik ettiği ses ve mimiklerin kullanıldığı uzun soluklu anlatım türüdür halk hikayelerimiz.

Boyutları açısından ikiye ayrılırlar : Efsaneden masaldan ya da gerçek yaşamdan alınmış bir tek olay çevresinde geçen yapısı basit kısa hikayelerdir. Türküleriyle birlikte en çok iki saatlik anlatma süresi vardır. Daha çok kalabalık kişileri birbiri ardından gelen beklenmedik durumları ve bunun sonucu olarak da az çok çarpıklaşan olayları birbirine ekleyerek anlatıya uzun bir süre cevap sağlayan hikayeler. Bu hikayeler 1-7 gece devam edebilir.

Bu kitapta hikaye anlatma geleneğimizde her zaman yer etmiş bulunan hikayelerden bir bölümüne yer verdik. Hikayeler kaleme alınırken her hikaye ile bütünleşen ve bilinen temalara sadık kalmaya çalıştık. Bilinmesi gereken bir konu var ki hikaye ve masallardaki konular zaman zaman anlatıcılar tarafından değiştirilebilmektedir. Dolayısıyla pek çok varyantlara rastlanması mümkündür. Biz de bunu bilerek hem orta bir yol tutalım istedik hem de bazı hikaye ve masalları verirken anlatıcı ağızını hiç değiştirmemeyi uygun gördük. Çalışmamızın başarıya ulaşması dileklerimizle saygılar sunarız.

Dadaloğlu Hikayesi

1865 yılında Derviş Paşa Çukura'da Derviş Baba iskanı başlar. Bu iskan sırasında bütün Çukura'daki beylikleri patişa biyat etme için bu Derviş Paşanın Fırka-i İslahiye

diyen ordusu yerleşir Çukura'ya. Bütün beylikleri zorlalar. Bu zorlama da Dadalolu'nu da zorlalar. Dadalolu bir türlü biyat etme padişah'a uymıye vergi vermiye ikna olmiye kabul etmez. Çünkü sekiz yüz çadırı olan aşiret be. Tabi gendisine patişan fermanı gelir. İllaki iskan edeceksin. Ya yaylıya iskan edeceksin. Şurasını söylemedim : bu aşiret yazın binboa uzun yaylıya göç ederler. Gışında Çukura'ya gışlak olmag üzere inleridi. Şindi orda bu çok zor."ya Çukura'da galacanız. Yahut yaylalarda iskan edeceniz. Bu iskanı da patişaa biyat ileteceniz. Zorlanıllar. Bu şekilde ferman gönderiler. Ferman böleyiken Dadalolu tabi çok dertli bir gün Avşar aşırata göçmiye başlalar. Yaz gününe şöle göç başladında bir duygulanır. Sazını eline alır. Sölimeye başlar.

**Kalkdı göç eyledi Avşar elleri
Ağır ağır geden eller bizimdir
Arab atları yakın eder yırağı
Yüce dağdan aşan yollar bizimdir**

**Kiremeni de gılcımız belimizde
kırmeni
Daşı deler mızramın ucundaki termeni
Hakkımızda patişah vermiş fermanı
Ferman padişahın dağlar bizimdir**

(yani dağlara gaçarık demek istiyor)

**Dadalolum davlumbazlar vurulur
Cümle aşiret hep başıma derilir
Döş olur nice yiğitler yere serilir
Ölen ölür galan sağlar bizimdir der**

Ve tabi aşiret göçer. Kendi de barabar gider. Fakat uzun sürmez. Dadalolu patişan gönderdiği Derviş Paşa'nın askeri tarafından yakalanır. Payas Galesi'ne Hatay'ın sınırları içindeki Payas Galesine

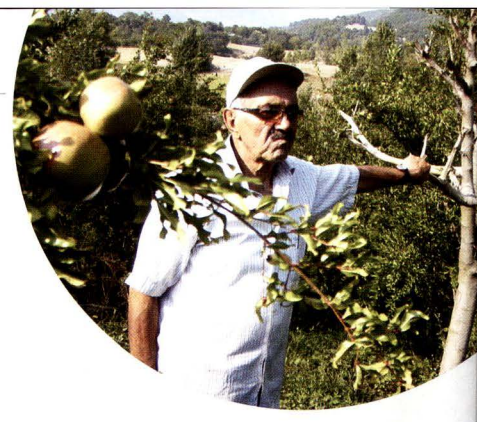
hapsedilmeg üzere götürülmiye başlanır. Dadalolu gederkennek; Gocanarlı diyen Avşar Aşırata'nın gene bir gendisinin dayısının olu olan birisine der ki: "Aşırata'n başına geç sen idare ed "der Şindi Dadalolu Payas Galesi'ne hapis edilir. Bir kaç sene Payas Galesi'nde kalır. Fakat bu arada Gırım savaşıdan Anadolu'ya iskan eden Çerkezler Abdülaziz tarafından Anadolu'nun çok giymatlı yerlerine yerleştirmek istenir. O sırada dadalolunun dedesinin yurdu olan Uzun Yaylı'ye Çerkezleri getirirler. Derviş Paşa getirib oriye yerleştirmeye başlar. O zamanlar bu Avşarların ireli gelenleri toplanıllar. Dadaloluna bir megdup yazalar : "Dadalolu Gocanarlı bizim başımızdan çekildi. Avşarlığı inkar eddi. Ve uzun Yaylı'ye de Çerkez işgal eddi. Ne yap yap gel bizim başımıza geç. Yetiş biz darmadan oluyok yosa"der. Megdup Dadalolu'na yetişir. Dadalolu zaten gece gündüz rüyadan yatamaz. Gündüz gasefetli megdubu alır ki durum çok kötü. O zamannar söylüyor.

Nerde galdın Pınarbaşı
Aceb garın kakdım ola
Usul boylu tor sunalar
Su yoluna çıktım ola?

Bugün ben bir rüya gördüm
Dünkünden de beter derdim
Uzun yayla dede yurdum
Çerkez gazzık çaktım ola?

Topak daşdı benim köyüm
Nadirşah'dan geldi soyum
Gocanarlı büyük dayım
Avşarlığından bıktım ola?

Dadalolu'm oldum yetim
Nerde galdın gö gıratım
Beğsiz galan aşiretim
Avşarlığından çıktım ola?

İş Adamı Mehmet Dal

Hüsnü KARCI

Çok kazanarak zenginliği elde edip te idealleri, hedefleri, hayata dair felsefeleri olmayan zenginler; Yaradan'ın verdiği nimetleri doğru amaçlar çerçevesinde harcamasını bilmeden zenginliği; bu dünyanın tüm nimetlerini olabildiğince, gücünün yetebildiğince elde edebilmek; aburcuburlarla zevk-ü sefalara dalarak yemek-içmek-eglenmek; "altta kalanların(veli nimetlerinin) canı çıksın" hesabı üzerlerine yapışan gurur-kibir gibi marazi ruh halleriyle de, etraflarında olan bitenleri fark etmeden; gösteriş ve kompleks gibi hastalıklara kapılarak, hayatın gerçek hazzından bi haber olarak yaşamaktadırlar. İş Adamı Mehmet Dal, yukarıda belirttiğim iş adamı profiline tezat insana, insanlığa dair bir çok gerçeği kavramış bilgeliliği ile bizlere, yaşama dair önemli ipuçları vermektedir...

Mustafa Dal'ı tanyabilir miyiz?

Andırın kazasının "Boğazören köyünde doğdum. Babama Hacı Bayram" derler. Babamın himayesinde yetiştim. Netice itibarıyla on-on iki yaşından itibaren ticarete atıldım.

Küçük yaşta ticarete atıldınız. Ne alıp - sattınız?

İlk yaptığım iş, ceviz ticareti idi. Ceviz alır, kırarın, Adana'ya götürüp satardım. Adana'da da Maraş'lı bir hemşehri vardı. Allah rahmet eylesin. O da bana yardımcı olurdu. Ticareti ceviz satarak öğrendim.

Baba mesleği miydi?

Hayır. Baba mesleği değildi. Babam, sonradan ceviz kerestesi yaptı - sattı. O ayrı... 1953 senesinde yeterli servete sahip olmuştum. Daha sonra, Ceyhan Irmağından 'sal' yürüterek, ticari faaliyetlerimi sürdürdüm.

Bir şekilde taşımaya meylettiniz?

Hayır. Al-sat yapıyorduk. Kerestecilik yaptık. İhaleye giriyorduk, ihaleden mal alıyorduk, satıyorduk. Sonra elli dokuz yılında iki yüz metre küp tomruğumu sel aldı götürdü... Orman İşletme Müdürü, Jandarma ırmak kenarında tomrukları toplamaya başladı.

Ceyhan'ın "Hürüuşağı köyüne vardık. Hürüuşağı köyünde ırmaktan çikanları alıyorduk. Kadın'ın biri dedi ki: "Allah yedirmesin, benim çocuğum onu ne şartlanın tuttu" dedi.

Ben de dedim ki yardıma gelenlere: "Beyler... Jandarma Komutanı var, Savcı var, ormanlar var... "Hepinize teşekkür ederim. Minnettarım. Ama ben bu işten vaz geçtim; varsın, Çukurova zengin olsun" dedim! Bir çöp almadan, döndüm geriye.

Neticede isim fena değildi. Bir ara, sendeledik. Ceyhan'a bir arkadaşın vastasıyla "hızır" kurduk. Bir parti mal alacak kadar param oldu. Andırın'a ihaleye gittim. Teminatımı yatırdım; fakat kerestecilerle bir anlaşmazlığa düştük. Kendimi kaybettim. Büyük keresteciler vardı; " "birak" dediler. "daha dün dirildin, gene geri başlama" dediler.

Vurdular, bıraktılar!..Vurdular, bıraktılar... Beş bin metre küpe yakın mal vardı. Üç bin metre küpten fazlasını aldım. Benim gücüm teminat olarak ancak, yüz metre küpe yeterdi. Teminatı da, Andırın'dan üçer beşer milyon topladım, öyle yatırdım. Bir de İşletme Müdürü var, o da beni hiç sevmeyiz! Yeni gelmiş.

Bir gün, işletme müdürü çağırıldı. Yanına vardım. Baktım, bana yakın! Boynuma sarıldı filan. "Seni bana yanlış tanıttılar!" dedi. "Senin teminatın yanmayacak, ben burada olduğum müddetçe" dedi. Altı-yedi ay sonra tomruk bir fırladı...

Sen geliyorsun, kerestecisin. Bedelinin yarısı kadar kâr veriyor ve nihayetinde alıp götürüyor... Öyle güzel parâ kazandım ki...

Ben sinirden zengin oldum! Yalnız özün dürüst olsun,

sözün dürüst olsun; bir insan için bu yeterli. Takla atarsan, herkese tavrı takınırsan, olmaz. Ticarete dosdoğru olacaksın.

Ticarete küslük olur mu?

Yerine göre...Küseceğin durumlar vardır, küsmeyeceğin durumlar vardır. İnsan dostuna küsmez. Hayatta ben şuna inandım ki 'Kötü Adam' yok. Her adam bir yerde iyidir. Her insanın saati belli olmaz! Bugün böyleyse, bir hafta sonra ne olacağı bilinmez...Bir yerde kötü olursun, on yerde iyi olursun. Ben hayatta hiç insan ayırmadım. Tecrübeme dayanarak...

Bir gün Andırın'da bir "Fevzi Efendi" vardı. Bir de "Uzun Ağa" lakaplı "Mehmet Ağa" vardı. Fevzi Efendi bana: Köye kamyonu ben götürüceğim" dedi. "Zahmet etme," dedim. Arabaya bindim idi, Fevzi Efendi'nin ortağı geldi. "Bu araba, bir adım gidemez" dedi. "Çıkışacağız" dedi. Fevzi Efendi sanki öldü! Dedim: "Uzun Ağa, bu kamyonu ortak mısın?" Dedi: "ortağız" "Nasıl ortakınız?" "Yan yanına." "Borcu var mı Uzun Ağa'nın size" dedim. "yok" dediler. "Öyleyse, arabayı çıkışacağız" dedim. "Siz alırsanız, bir ay sonra ödersiniz." "Biz alırsak," dedim; "pazartesi saat dokuz buçuk da alırsın paranı" dedim. Elimi öptüler, yüzümü öptüler, kucakladılar, geri arabaya bindirdiler, götürdüler...

Ben kendi kendime, "hayatta bunlarla bir daha merhaba etmem!" dedim. O kararda gidiyordum...

Bir gün, Ceyhan'da "Mercimek köyü" var, orada kaza geçirdik, Hacılar'ın orada. Bizi sağlık ocağına getirdiler. Bizim Durdu var, o da baygın yatıyor doktorun yanında, yerde betonun üzerine. Doktor ilgilenmiyor, lak lak ediyor bir hastayı muayene ederken... Doktoru dedim ki "gömmüyor musun bu hastayı...Bilmem ne" dedim amma...Doktor'un üzerine yürüdüm! Doktor kaçtı...

Bir dakika sürmedi amma, bir at arabası durdu yanımda. Üzerine döşek atmış. Arabaya bindik bizi eve götürüyordu...Baktım, bir toz dumanı geliyor. O zamanlar asfalt yok. Araba, o kava ettiğimiz adamın arabası! Kava ettiğimiz adam da içinde. Ondan sonra dedim ki, "insanın yaramaz yok. Bu önemli bir şey. Tabi, kimseyle kava etmeyeceksin, küsmeyeceksin!

İşinizi nasıl geliştirdiniz? Sadece kereste ticareti ile mi iştigal oldunuz; yoksa, başka işler de yaptınız mı?

Yapmadığım iş yok gibi... Şurada "Düldül Dağı" var. Maraş'ın beri yanı. Keresteciler, oradan kereste almışlar. Orman İşletmesi yapmış. İrmak boyunda. Kimse ne alıyor, ne götürüyor; çıkmaz sokak. Bana dediler ki: "Sen bunu Ceyhan'a indir; kirasını da biz ödeyelim, üçte biri senin olsun," dediler. Ve o malları indirdim, paranın üçte birini ben aldım. Şimdi oradan bir ağaç dahi indiremezsin! O insanların gittiği yeri şimdi gördüğüm zaman tuhaflaşıyorum! Adamlar bir yerden giriyor, bir hafta sonra bir başka yerden iniyor, 'kaplıca'nın oraya. Hayat o kadar zor ki!...

Çok şükür. Yalnız, babamın eli boldu...Ben de babamdan gördüm...Parayı sevmedim! Ne yaparı sevdim ne de taparı sevdim! Cebimde para biterse daha rahat ediyorum. Para durdurmaz beni...Taşıyamam...Kim isterse ona veririm. Ama, hiçbir zaman da sıkılmadım! Allaha şükür. Hayat bu yahu...Para bir yerde, her zaman lazım ama, kendi kendini geçindirecek kadar olsun, fazlasına gerek yok. Dünya senin olsa ne olur; yarın gideceksin yahu! Yaşamasını bilelim ewela.

İskenderun Demir Çelik Fabrikası ve Sanayi Bölgesi'nin kuruluşuna katkınız oldu mu?

Demir Çelik Fabrikası'nın temel atma işini ben hazırladım. Ondan sonra depo inşaatları yaptım. Zannediyorum, Demir Çelik Fabrikası'nın üçte bir kerestesini ben verdim. Adana'nın Ankara'nın çok kerestecisi bana çalışıyordu. Çalıştık, yaptık... Yalnız orada bir hata yapıldı: Rus makineleri kullanılmıyordu, fabrika daha verimli olabilirdi...

İşte, başkaca 'İnşaat' yaptım, 'İhracat-İthalat' yaptım. Genelde kereste işi yaptım. Dünya da otuz beş ülkeyi defa defa gezdim..Tabi ki 'ticaret' maksadıyla gezdim.

Diğer ülkelere dair başkaca merakınız oldu mu?

Şu an gezmem icap etse, ben yurt dışına gitmeyi tercih etmem.

Bundan neyi çıkarmalısınız?

Ülkem, hepkinden güzeldi! Hiç olmazsa 'güneş' var. Avrupa'ya gidiyorsun, bir ay güneş göremiyorsun. Fabrika bacaları her yeri sarmış, şehirler 'duman' altında.

Ticaret hayatı, sosyal ve kültürel anlamda size ne kattı? Hayata bakışınızı nasıl anlamlandırdı?

Banım, "insana" dair görüşlerimi-düşüncelerimi hiç değiştirmedim...Paranın azlığıyla, çokluğuyla varlığıyla hiç değişmedim. Varlık ile yokluk arası, aynı oldu. İnsanlara karşı 'değer yarım' hiçbir zaman değişmedi. Mesela, misafirlerim gelirdi. Diyelim biri; kravat takar-pantolon giyer-çeket giyer. Takımla gelirdi. Biri de şalvarla gelir; ben gider şalvarlını yanına oturdum! Çünkü ben oradan geldim. Şalvarlıların arasından geldim.

Bir gün kapı çaldı, iki tane şalvarlı misafir geldi. Oturdular. Hanım: "Bu nedir böyle?" dedi. Dedim ki: "Hanım, bu gördüğün şalvarlılar benim en kıymetli misafirlerim. Onlara, hiç kimsenin yatmadığı yataklar varsa, onu sereceksin." Dedim.

Ama bir pintilik var. 'Yok' olur; o ayrı. 'Var' olur; giymesini bilmezsin; ben ona değer vermem. Benim gücüm bu. Obürüsün ki de o...Bir şey yoktan var edemezsin. Öyle adamların ruhu da yapısı da o. Maalesef devrimizde 'birinci rağbet para, ikinci rağbet kıyafet... "Paran varsa herkes kulun" diye bir laf var. Maalesef böyle olduk. Ağlanacak halimiz var.

Geçmişle, şimdiki ticaret anlayışı ve ahlaki hakkındaki düşünceleriniz nedir?

Rakamlarla ifade edilemeyecek kadar değişti... Eskiye göre on kat, yirmi kat değil; benim ifade edemeyeceğim şekilde değişti! Ne söz var, ne sebat var, ne saygı var... Şimdilerde 'paran var, her şeyin var.' 'Paran yok, hiçbir şeyin yok,' anlayış hakim. Bu çünkü ortamda haysiyette para, şerefte para, itibarda para oldu. Allaha şükürler olsun, bu özellikler bende olmadı, bundan sonra da olmaz inşallah.

Parayla pek aranız yok galiba?

Ben sevmiyorum. Bahçemdeki suyun satılması gerekir; ama ben satmıyorum. Çocuklar yüze de çıkmıyorlar. Ben de: "Bu dünyadan gittiğim vakit, ne haliniz varsa görün" diyorum. Çünkü; para da bana çok sıkıntı verdi! Ben para yüzünden çok sıkıntı çektim...Neredeyse birkaç kişiyi öldürecektim! Neler geldi, neler geçti... Onun için, Allah ne veriyorsa, hayırlısını versin. Önemli olan 'insan' olabilmek. Ne olursan ol, önce insan ol. Hiçbir şeyinin olmaması önemli değil. Benim nazarımda insan ol. Ama kimilerine de bakıyorsun, eline üç kuruş geçti mi huyu da, suyu da, insanlığı da değişiyor...

Maalesef, bir 'Ahlak Yozaşması'dır aldı başını gidiyor!.. Bunun örneğini mesela köylerde görüyoruz: Devlet 'tarla parası' veriyor, 'ekim parası' veriyor. Bu uygulamanın yüzde doksan dokuzu değilse de, yüzde almıştı yanlış! Olmaz öyle şey.

Su istimal edildiğinden mi; yoksa verimsiz kullanımdan dolayı mı?

Mesela şimdi, bir yeşil kart var. Ya herkes alacak bunu, ya da ihtiyacı olana ver kardeşim. Güzel bir şey aslında. Çok güzel bir şey. İçabında adamın cebinde içecek çay parası dahi yok, ona yardım et. Yeşil kartta ver, kırmızı kartta ver, her şeyi ver...

Benim cebimde en az üç yüz kadar yeşil art var. Bana ısrar ediyorlar; "İlle muhtar olacaksın" diye.

"Olman" dedim. Babam da muhtarlığı sevmezdi. Ama "muhtar olursam bir şartım var" dedim, köyde misal, ne kadar yeşil kartı olan varsa; diyelim üç yüz-üç yüz elli. "Ben Muhtar olduğumun haftasında," dedim, "bunun en fazla yüzde imesini talep ederim," hemen.

Ben devletimi-milletimi severim. Senin kamyonun var, minibüsün var; bir de yeşil kartın var! Ben o köyden değilim. O köyü taşıyamam. Yazık olur. Al ama, ihtiyacı varsa al. İhtiyacı olana devletin verdiği imkanlar güzeldir elbet. Hayatında cebinde beş kuruşu olmayan bir alienin cebi para görüyor... Bir yere gidemeyen, o parayı alıyor bir yere gidiyor. İşini görüyor. Ama bazı arkadaşlarımız diyorlar ki: "Devlet bize para veriyor, iş yapmıyoruz."

O zaman başkası yapсын kardeşim. Maalesef böyle bir durum. İnşallah iyi olur diyoruz amma, gidışat iyiyeye gitmiyor...

Şu an Boğazören Köyü, Bey Pınarı Mevki'nde bulunuyorsunuz. Sürekli burada mı yaşıyorsunuz? Burada yaşıyorsunuz.

İçinde bulunduğumuz ve size ait olan bahçe kaç dönüm üzerindedir?

Burası otuz dört dönümlük bahçe. On bir dönüm de ayrıca var. Toplam kırk beş dönüm meyve bahçem var. İki yüz metre yakınında ev yok. Olmasını da istemiyorum. Allah ömür verirse hayatımı burada tamamlayacağım.

Sağlıklı mısınız?

Ben dört sene yattım! Bir tarafım felç oldu, doktor doktor gezdim... En sonunda Hacettepe Üniversitesi'nde Hasan Karaman isminde bir doktora gittim. Hayat Hastanesi'nde 'anjyio' oldum. Üç damarım tıkalı idi.

Neticede Dr. Hasan Karaman bir şeylerden şüphelendi! "Felç" geçirmişsin dedi. Felçten mütevellit, sol tarafımdan iki kere kafa taraması filmi çekti. İkisi de aynı neticeyi verince, bana gün verdi: "Senin doktorla işin yok. Ama şansın varmış ki bana düşün, git nerde yaşarsan yaşa, kaç gün yaşarsan yaşa" dedi, yolladı. Ondan bir sene sonra Allah 'şifayı' bana burada verdi.

Bir gün vakit geçirmek için buraya geldim ama, iki elimde iki değnekle geldim. Hava birkaç gün güzeldi. Buradaki evde kaldım. Sabah tarhana çorbası içtim galiba, arkasından durmadan su içtim... Her halde öğleye kadar on bardak su içtim. (bahçesinde çıkan kaynak sudan).

Ertesi günün sabahında kalktığımda, kalp çarpıntısında bir haffifleme olduğunu fark ettim! Burada on üç gün kaldım. Sekizinci günde çarpıntı geçti, on üç gün sonra doktora gittim. Doktor beni yeniden muayene etti: "Senin kapalı damarın yok" diye bana rapor verdi.

Anladığım kadarıyla bahçenizdeki kaynak sudan şifa buldunuz?

Evet, evet; 'şifa' bulan çok!..Her gün üç-beş-on kişi gelirler. En çok da Konya Ereğlisi'nden gelirler.

Onlar bu suyu nasıl keşfettiler?

Ben bir gün oraya gitmişim, orda lafi geçti. Bir Kamyoncuyla rastlaştık; "Ağabey sen hastaydın, n'oldu?" filan dedi. Ben de durumu anlattım. Orada bulunduğumuz mağazanın sahibi de dinler imiş. Adamla ahbab olduk. Hâlâ gelir gelir gider. Buradan su almak için çocuklarına bile güvenmez. Arabasıyla gelir, her seferinde bir ton su götürür. Ayda

veya bir buçuk ayda gelir-götürür. Sonra bu suyu dolaba koyma, kapta kalsın, altı ay bir şey olmaz.

Anladığım kadarıyla, ticaretten elinizi eteğinizi çektiniz, ömrünüzün kalan kısmını burada geçirmek istiyorsunuz? İnsan belli bir yaşa geldikten sonra, bazı şeyleri çekemiyor. Ben devlet dairesinde hiç çalışmam. Çünkü benim alışmadığım bir şey usule geldi.

Bir devlet memuru, yanına gelen vatandaşta bir yakınlık göstermeli. Güler yüz göstermeli. Sert olmamalı. Bu sebeplerden dolayı her şeyden nefret eder oldum.

İnsani ilişkilerinizi zayıf/yetersiz mi buluyorsunuz?

Maalesef öyle... Memurluğu büyük oranda bayanlara vermeliyiz. Onlar daha 'nazik' davranırlar. Memur olmak için can atarız, işe girdikten sonra da 'kral' kesiliriz. İnsan, yediği ekmeğin hakkını vermeli. 'Türk Memuru' olarak gurur duymalısın.

Hatta bir zaman, Maraş valisi Orhan Akbay vardı; öldüyse Allah rahmet eylesin. İyi dostumdum. On üç saat makamında oturduğumuz bilirim. Öğleyin geldik, on üç saat sonra çıktık.

Bir gün dedim ki: "Sayın Valim, bir şey soracağım" dedim. "Sor" dedi. "Siyasetin yıkmadığı vicdan, paranın açmadığı kapı tanıdın mı" dedim.

Cevap vermedi, ben de ısrar etmedim. Müslüman çocuğuyuz ama, nelerle karşılaşıyoruz azizim. Ewela insan ol, sonra da Müslüman ol. "Müslüman" anlam olarak: Doğru, dürüst, güvenilir, erin kişidir. İnsan değilse, Müslüman olsan neye yarar. Maalesef, günümüzde Müslümanlığı sabote edenin haddi hesabı yok.

Birikimli bir müteşebbis olarak 'ekonomik anlamda' şimdiki ve ilerleyen zamanlarla ilgili öngörünüz nelerdir?

Aslında dün ne idik, bu gün neyiz; yarının ne olacağı belli değil... Çünkü; bizim köyümüzde en varlıklı insan babamdı. Babama 'zengin' derlerdi. Babamın neyi vardı: İki çift öküzü vardı, iki çift beygiri vardı. Yetmiş-seksen tane keçisi vardı. Bununla zengin derlerdi. Et eve ayda bir kere, veyahut yirmi günde bir girerdi. Tarhana çorbası, bulgur çorbası, dövme çorbasıydı yediğimiz. 'Pirinç' bile lüsküdü o zaman. Ama şimdi, Allah'a şükürler olsun. En fakirinin evine gitsen, her şey var... Millet artık üretmeye alıştı.

Esikden neden üretmiyorsunuz?

Bilgi yoktu.

Biz ne zaman üretmeye başladık?

Daha ziyada, elliden sonra başladık... Ben bu bahçeyi de kendim için yapmadım... Buranın halkı görsün, örnek alsın, fidanlığa ben de yardımcı olayım diye... Binlerce fidan verdim köylüme, çevreme. Ama yüzde doksanını ihya etmedi. Diktiler; olduysa oldu, olmadıysa olmadı. Bizde öyle... Dikerler bakmazlar. Zor gelir onlara. Aslında yazık ediyorlar. Arazinin değerini bilmemiz lazım. Ne ekilirse verim alınır, bilmemiz lazım. Daha benim bile bilmediğim çok şey var. 'Her şeyi ben biliyorum' demiyorum. Ben buraya kadar geldim, birileri de gıcsın bundan sonrasını daha iyi yapсын, ben de onlara imrenemim. Maalesef... Var bir kırmılda ama... Çalışırlarsa...

Tamam. Ürettik...Ama nasıl satacağız?

Bugünkü ortamda az mal değil, çok üretmelisin... İstersen dağın başında ol, müşteriler ayağına gelir. Önemli olan; malın kalitesi ve miktarıdır.

Bir iş adamı olarak Andırın'ın kalkınmasına yönelik düşünce ve/veya projeniz var mıdır?

Bir zamanlar meyvecilik iyiydi. Düz arazin olur, suyun olur, yap. Meyvecilik kötü değil; çünkü devamlı akardır. Biz şuraya (bahçe işaret ederek) ekin ekedik, iki ton buğday alamazdık. Masrafı da aşağı-yukarı o kadar. Ancak geçinirdik. Şimdi meyve yetiştiriyorum. Hiçbir emek sarf etmemsem dahi on beş-yirmi bin-yirmi beş bin lira gelir getirir. Ben bahçemde yetişen meyvelerimin yarısını satıyorum. Kalanını gelen yer, giden yer. Yemek serbest...

Bahçenizde 'tür' olarak kaç adet meyve ağacı bulunmakta?

En çok nar var. Bin üç yüz kök kadar. Yüz kırk kök bodur ceviz, kiraz, badem dahil bir çok çeşit meyve ağacı mevcut. Kırızın dört-beş çeşidi var. Normal ve kızılalık. Kızılalığın da çeşitleri var.

Bin dokuz yüz elli altı yılında Andırın'a merhum Ziraat Bakanı Nedim Ökmen geldi. Fidan gönderecek oldu, gönderdi. Bana on yedi adet meyve ağacı düştü. Sonra, bin dokuz yüz elli dokuz yılında elmanın bir tanesi mahsul verdi. Ben de ilk mahsulden Andırın'a gelen Baş Müdür'e hediye götürdüm. "Nerden bu" dedi. Ben de: "Sayın Bakan'ın verdiği Elma Fidanları'nın ilk mahsulü" dedim. "Bunu Bakan'a göndereyim" dedi. Bir hediye paketi yaptık. Bir de not düşerek: "Sayın Bakanım, filan tarihte bize vermiş olduğunuz elma fidanlarının ilk mahsulünü size gönderiyorum, hürmetlerimle" diye gönderdim. Ondan sonra, Bakan bana beş yüz adet 'elma fidanı' tahsis etti.

Esikden ne istersen yapıldı. 'Haklı ol' yeter ki.

Bir gün; bu civarda hiç okul yoktu. Rahmetli Menderes'e bir mektup yazdım: "Sayın Başbakanım" dedim.

"Civanımızda bulunan on iki köyde ilkokulu bitiren tek ben varım" dedim. Keşke bende bitirmeseydim. Okulu olan köylere gidiyorum, çocuklar bir insan geçerken, selama duruyor, ne mutlu şey. Benim köyümdeki talebeler-çocuklar ise insana ve vasitalara 'baykuş' gibi bakıyorlar, ne acı şey" diye, buna benzer sözlerle bir sayfa mektup yazdım gönderdim.

Ondan sonra, Andırın kaymakamı beni çağırdı: "Başbakan, okul yapılmak üzere ödenek göndermiş, Maraş'a git," dedi Kaymakam. Maraş'a gittim. Vali Bey: "Hemen ihaleye koyun, okul yapılısın" dedi ve bizim köy'e o zaman okul yapıldı.

Bahçenizdeki şelâlenin önceleri bir işlevi var mıydı?

Daha önceleri değirmenimiz vardı yerinde. Yalnız, toprakta bir aşınma var. Burası benim bildiğim, dört metre kadar aşağı indi. Şu dağda da aşınma var. Toprak gidiyor, taş kalıyor; toprak gidiyor, taş kalıyor...

Benim düşünceme göre, orman köylerindeki arazilerin elden çıkması lazım. "niye?" dersen: Daha önce 'saban'la çift sürerlerdi. Sürülen toprağın aralarında otlar kalırdı. Şimdilerde 'kötlen'le sürdüklerinden, o aradaki otlar kalmıyor. Yağmur hızlı yağdığında toprağı alıp götürüyor...

Kara Saban'a bir şekilde 'çevreci' diyebilir miyiz?

Diğeri verim bakımından iyi ama, tarlanın aşınmaması bakımından da kara saban daha iyi.

Biraz da aile hayatınızdan bahsedebilir misiniz?

On çocuk sahibiyim. Altısı kız, dördü oğlan. On bir düğün yaptım.

On çocuğunuzun olduğunu söylediniz. On birinci düğün nasıl oldu?

Birin, iki kere evlendirdim. Norveç'ten bir hanım aldı, geçinemediler. Oğlunda haklıydı. Aralarında 'kültür' farkı, 'yaşam' farkı vardı. O diskoda misko da büyümüş. Biz onlara ruhen alışık değiliz. Ne kadar şehirli olsak, biz onlara alışık değiliz.

Çocuklarınızın iş durumu nedir?

Herkesin bir mesleği var. Boşta olan yok. Sosyetenin içinde de bulundum ama, sosyeteyle hiçbir zaman samimi olmadım. Kıyafetleri benim hiçbir zaman hoşuma gitmedi. Benimseyemedim.

Mesela; ben gezmeye gittiğim zamanlar derlerdi: "Filan adamın bir kıızı var, nasıldı?" diye. "Görmedim ki" derim.

Ben hiç bir kadının yüzüne gözüne bakmadım, bakmam da. Mesela caddede yürürken, hiçbir pencereye bakmam. Baksam da görmem. Böyle alışmışım. Başkasının namusunu iyi niyetle görürsen, kendi namusunu da iyi niyetle görürsün.

Eski Andırın Lokantaları

Hüsnü KARCI

Toplumlarda döngüler, rabita ile hayatın akışkanlığını sağlarlar. Alışveriş kültürü de tekrarı olan döngülerden biridir. Hayatımızı idame ettirmek adına, yaşamsal anlamda, yaşamımızın kolaylaşması anlamında üreten-satan-tüketen döngüsü içerisinde vücut bulur...

Esnaf dediğimiz kesimler de yaşamımız boyu karşılaştığımız, içinde olduğumuz döngünün bir parçasını teşkil ederler. Türklerde esnaflık geleneği, 1300'lü yıllar itibarıyla Ah-i Evran'la olgunlaştı. Ahlakî değerler çerçevesinde bir takım esaslarla ete-kemiğe bürünerek bütünlük kazandı. Kayda geçen, yürürlükte olan esaslar; halkı aldatmayan, malın kalitesinde ve tartımında hile yapmayan, müşterisini güler yüze karşılayan, doğruluktan şaşmayan, yalan söylemeyen, işinde ehil; eline, beline, diline hakim olan kişilerden seçilir ve bu kişiler esnaflık kültürünün duayenlerinin icazet alarak kendi müesseselerini açmaya ve esnaflık yapmayı hak kazandırırlardı.

Esnaf olmak yolunda istek duyanlar, ustalarının, komşu esnafın, ahalinin sıkı gözetim ve denetimi süzgecinden geçerlerdi. Hal böyle olunca ahali de ihtiyaçları için güvenle, aldatılma kaygısına düşmeden, gönül rahatlığı ile alışverişlerini yaparlardı. Çalmanın-çırpmanın-hile yapmanın-aldatmanın kol gezdiği, alışkanlık haline gelerek çoğaldı günümüzde, anılan dönemlerdeki geleneksel esnaflık kültürünü yaşatmak kolay olmasa gerek.

Bir ülkenin esnaf kesimi anılan nitelikleri taşıyor, yaşıyor, yaşatıyorsa; alani-satani-tüketeni; kısacası bütün kesimleri alışverişlerden kazançlı çıkıyor demektir. Gençlik/öğrencilik yıllarımda, yukarıdaki tanımlarla özdeşleşen bir esnaf kültürü vardı. Bunların en bariz olanı, göze çarpanı lokantacılık esnafı idi. Andırın, küçük bir ilçe olmasına rağmen, lokantacı esnafının geleneksel yemekleri üretme ve sergilemedeki maharetleri, yerel yemek çeşitliliği; varsa yöreye has özellikli yemeklerin devamlılığının sağlanması, yemeklerini güzel hitap, eda, güler yüzle o günün menüsünü yoldan geçenlere duyurması, davette bulunması gibi özellikler beni hep etkilemiştir.

Kadirli yolu'ndaki Durmuş Çingil lokantası, esnafın olduğu kadar, öğrencilerin de çokça uğrak yeriydi. Çingil, lokantasının önüne çıkar, günün yemek çeşitlerini seri ve edalı söyleyişle yoldan geçenlere duyururdu. Çingil'in lokantasında kuru fasulye ve pirinç pilavı yemenin tadı başkaydı. O zamanlar ürünlerin hammaddeleri ne geni değişmiş, ne ilaç yemiş, ne de fenni gübreyle büyütülmüş ürünlerdi. Her şey tabii olduğundan yemeklerin, ekmeklerin kokusu on metrelerce uzaklarda duyulurdu.

Andırın'da, bu kültürü/geleneği yaşatan birkaç esnaf vardı. Çağlayan lokantası (Hacı Hasan Durmuş), Kanaat lokantası (Ahmet Gök), Durmuş Çetin, Nadir Çetin, Durmuş Çingil,

Celil Dalkıran gibi esnafın işletmeciliğini yaptıkları lokantalarıyla karakter olarak bütünleşmişlerdi adeta. Esnaf yönleri bir tarafa, kişilikleriyle de kendilerini sevdirmişlerdi. Eski işletmecilerden Celil Dalkıran hala sevilen-sayılan bir esnaf olarak geleneksel lokanta işletmeciliğini sürdürmekte. Müşterilerine karşı hep güler yüzlü, mütevazi ve cömert. Andırın; küçük bir ilçe olmasına rağmen, büyük şehirdeki lokanta işletmeciliğini aratmayacak nitelikte işletmecilik anlayışına sahipti. İşletmecisi, ustası, garsonu büyük şehirlerde çalışarak işi ve işleyişi öğrenmiş, öğrendiklerini her bakımdan kendi işletmelerinde tatbik etmenin gayrete içerisindeydiler.

İşletmecilik dedimse, sadece yemek üretimi anlamında değil, esnafın müşteriye karşı olan güler yüzle karşılaşmasından tutun da organizasyon anlamındaki becerileri; patronun ustalarına, garsonlarına, mutfağa doğru melodik hoş seslenişleri ile de bir âlemidi. Patronun yanında veya görünür-hakim bir yükseklikte duran Radyodan yayılan müzik yayını ile de, (çokça Türk Halk Müziği ve Klasik Türk Sanat Müziği yayınları idi) yenen yemeklerin tadı mekan ve insan duygusu ile birleşerek damaklarda kalırdı. Öyle ki, lokantada yenen yemeğin tadı, hanımlara nazire olsun diye eşler tarafından ballandıra ballandıra anlatılırdı...O günlerde, lokantada yemek yemek, sosyal statünün bir parçası gibi de algılanırdı. Mahkemede işi olanlar, alışveriş için şehre inenler, tarla takım satanlar, bankadan para çekenler, ay başlarında maaşlarını alan memur taifesi, paralarını ceplerine indirirken ilk iş olarak lokantaya uğrak yerir, lezzetli yemek yemenin doyumuna varırlardı.

Eskiden motorlu ulaşım araçlarının fazla olmadığı zamanlar, yaya ve/veya binek hayvanlarıyla ilçeye gelenlerin bazıları, işlerinden dolayı köylerine dönmekte geç kaldıklarında akşam yemeklerini lokantada yerlerdi. Lokanta işletmecisi de hatırlı müşterilerini yemek sonrasında evine davet eder, ev ortamında yadslık olarak adlandırılan çerez, meyve gibi yiyecekler yenir, çaylar içilir, hal ve ahval üzerine gecenin geç saatlerine kadar uzun -koyu sohbetler yapılırdı.

Geçmiş dönemlerdeki lokanta isimleri belleğimizde hoş çağrışımlar yapardı. Mesela; Bol Keççe Lokantası, Şehir Lokantası, Merkez Lokantası, ya da bilmem ne ustanın yeri gibi.

Lokantacı esnafı, karşılıklı olarak ayda bir birbirlerinin mekanlarını ziyaret eder, dostça, samimi bir şekilde ağır lanarak kadirşinaslık örneğini gösterirdi. Birbirlerinin yemeklerini yerler, sonrasında sohbet ederek mesleki açıklıklarını da gidermiş olurlardı.

Paça çorbası, hâlâ sabahları içilen çorbaların en hasıdır. Sağ olsunlar, Celil Dalkıran ve

Nuri Çingil(41 yılı geride bıraktı) gibi esnafın paça çorbası geleneğini sürdürmekte. Andırınlılar, bu ustaları kaybettiklerinde çorbamızın akıbeti ne olur, orasını tahmin etmek zor gerek..

Yakın zamanımıza kadar süren geleneksel bu kültürü bir lonca geleneğinin yansıması olarak adlandırmak mümkün.

Lokanta esnafı hoş edaları, güler yüzlülüğü, pratikliği, dinginliği ve ahlakları gereği toplumun hayranlığına mazhar olmuş kimselerdi. Herkes tarafından bilinir / sevilirlerdi.

Lokantalarda bir de şark köşesi olurdu. Şark köşesi; özel misafirlerin ağırlandığı, sohbetlerin yapıldığı köşelerdi. Şark köşesinde kelim, heybe, hızman, çakar almaz tüfek, geyik boynuzu ve hayvan postu gibi aksesuar bulunurdu.

Kimi lokantaların kendine münhasır özellikleri de vardı. Örneğin; lokanta sahibi av ve avcılığı meraklı ise, avcılarla şark köşesine oturur, hep 'av'dan konuşurlardı... Çokça keklilik ve turaç avından bahsederdiler.. Kimi lokantalar, ilçenin ileri gelen sivil ve memurların (hakim, savcı, kaymakam ve diğer daire amirlerinin) müdavimi oldukları yerlerdi. Kimi lokantalar, köylü vatandaşların damak tadına ve bütçesine uygun lokantalardı. Kimi lokantalar, palavracıların uğrak verdiği yerlerdi. Palavracının geldiğini duyanlar, damak tadının üstüne bir de mizahın doyumsuz tadına varırlardı.

Lokanta sahibinin kasa işlevini gören dar masaları olurdu. Masa ustaya iletişim kurmak adına yönü mutfağa dönük olurdu. Masanın arka duvarında lokanta sahibinin ya da ilk sahibinin (aileden biri) siyah/beyaz resmi asılı olurdu. Mutfak bölümü yarı görünür baklava dilimli ahash perdelenmeli olurdu. Lokanta duvarları artist resimleri, doğa ve/veya hayvan figürlü dokumalarla süslenirdi ya da soluk bir keklilik resmi dikkat çekerdi.

Keklik dedim de, Durmuş Çingil'in dükkanının önünde kafes içerisinde sürekli bir keklilik olurdu. Kekliğin ötüşü, müşterilerin dikkatini çekerdi. Kekliğin olmadığı zamanlarda ise Çingil kağıttan boru yaparak, keklilik sesini taklit ederek müşterilerinin dikkatini çekerdi.

Ne güzel hasletlerdi bunlar, değil mi? Şimdilerde böylesi esnaf ahlakına-kültürüne ve işletmeciliğini arar olduk. Belki, bu anlattıklarım, 30 yaş altı için pek algılanmayabilir ama, 30 yaş üstü hemşerilerimiz hatırlayacaklarını tahmin ediyorum.

Gerçekten Andırın'a yaraşır böylesi lokantalara gereksinim duyulmakta. Ailece yemek yenebilecek, misafirlerinizi övünçle ağırlayabileceğiniz temiz- nezih ortamlara yeniden hayata geçirilmeli. Geleneksel-yöresel sulu yemek kültürünü yaşatacak esnaf nitelikli müteşebbislere ihtiyaç duyulmakta. Kim ya da kimler böylesi bir işletmecilik anlayışıyla kolları sıvayıp yola çıkarsa, kazançlı çıkacaklarından eminim.

Eski güzellikleri hatırlayarak, güzel düşler kurmak ne güzel!

Andırın Hafıza Merkezi Kurulmalı

Celil ASLAN

Bir milletin bugününi sağlıklı bir şekilde anlayabilmesi, geleceğini akıllı olarak planlayabilmesi, geçmişinden bugüne yazılı olarak aktarabildiği iyi ve kötü tecrübelerini değerlendirebilmesiyle mümkün olabilmektedir. Söz konusu yazılı kültürel ve tarihi tecrübe, diğer bir ifadeyle yazılı kültürel birikim, toplumların görünüş itibarıyla toplumsal hafızasını, nitelik itibarıyla ise kültürel kimliğini oluşturmaktadır. Dolayısıyla toplumların ve toplumsal alış-verişin hayat alanını oluşturan kentlerin varlığını devam ettirebilmesinin vazgeçilmezlerinden birisi, kentlerin sahip olduğu hafıza ve o hafızanın yüklü olduğu kültürel kimliktir. Kültürel kimliğin mahsulü olan kültür birikimi, o toplumun en önemli yaratıcılık kaynaklarından birisidir.

Kentlerin sosyal, kültürel ve ekonomik açılarından gelişerek yaşayabilmeleri için kendi özelliklerini ve geçmişini tanıması, bilmesi ve kültürel dinamiklerinin farkında olması gerekir. Ancak bu bilinç sayesinde kent kendini sürekli yenileyerek varlığını devam ettirebilir. Aksi takdirde küreselleşmenin ve iletişim-ulaşım teknolojilerinin yarattığı açık toplumun yok edici etkileri karşısında, savunmasız ve kimliğini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıya kalacaktır.

Bu bağlamda kültür birikiminin sağlanarak kentsel kimliğin korunabilmesinde dokümantasyon, arşiv ve kütüphane gibi bilgi-belge merkezlerinin ve müzelerin işlevleri hayati bir önem taşımaktadır.

Andırın, tarihi süreç içerisinde kültürel, ekonomik ve siyasi açılardan önemli işlevler yüklenmiş zengin kültürel birikime sahip bir kent özelliğini sürekli taşımıştır.

Andırın, bugün sahip olduğu birikimleri, yetiştirdiği insan kaynağı ile tarihi misyonunu koruyarak devam ettiren bir şehirdir. Ancak, Andırın sözü edilen gücünün üzerinde sahip olduğu potansiyelini harekete henüz geçirebilmiş değildir, çünkü Andırın'da bilimsel ve kültürel yaşama, düşün bugüne ve yarına bağlanmasında katkı sağlayacak; araştırma ve incelemelerin veri temelini oluşturacak kente özgü bilgi, belge ve kitapların toplandığı, muhafaza edildiği ve sürekli geliştirildiği bir kent hafıza merkezi mevcut değildir.

Andırın'daki belli başlı eğitim-öğretim kurumlarında, yerel yönetimlerde ve resmi kurumlarda yeterli kütüphane ve kitap kaynağı olmadığı görülmektedir. Andırın'ın belli başlı kurumlarının kütüphanelerinin Andırın hakkında sahip oldukları kitap sayısını tespit etmek üzere herhangi bir çalışma yapmadım. Ancak Andırın hakkında kitapların çok sınırlı sayıda olduğunu biliyorum.

İşte sözü edilen kurumsal boşluğun doldurulmasına yönelik düşün koruyarak ve anlayarak yaratmak, bugünü değerlendirerek değer katmak ve geleceği planlayarak umut sunmak misyonuna hizmet etmek üzere arşivcilik, kütüphanecilik ve bibliyografik danışma hizmetleri sunmak için; Andırın Meslek Yüksekokulu, Andırın Belediyesi ve Andırın ile ilgili çalışmalar yürüten Vakıfların-Derneklerin işbirliği ve sorumluluğunda Andırın Hafıza Merkezi'nin kurulmasını Andırın'daki tarih bilincinin gelişmesi açısından son derece faydalı olacağı kanaatini taşıyoruz. Bu merkez; Üniversiteye bağlı bir merkez olarak da oluşturulabilir.

Andırın Hafıza Merkezi, Andırın hakkında bugüne kadar yazılmış ve bugünden itibaren yazılacak eserleri, bir merkezde toplamalıdır. Bu amaçla yönelik olarak dokümantasyon, kütüphanecilik ve istatistik bilgi hizmetleri sunulmalıdır. Andırın Hafıza Merkezinin amaç, faaliyetleri ve yönetim yapısı itibarıyla, Belediye; Meslek Yüksekokulu (Üniversite), Vakıflar Genel

Müdürlüğü (VGM), Türkiye Bilimler Akademisi (TUBA), Türk Tarih Kurumu (TTK), Kültür ve Turizm Bakanlığı ile kişi ve kurumların işbirliği esasına dayanmalı ve bilgi sistemi altyapısının kurulmasına hizmet etmelidir. Arşiv, bilgi bankası ve kütüphane nitelikli işlevleri yürütecek olan Andırın Hafıza Merkezinin faaliyetleri kapsamında, Andırın'ın mevcut ve tarihi-ekonomik ve kültürel dinamikleri hakkında, araştırmacıların ve işadamlarının bilgi ve uzmanlık kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik ihtiyaç duyacakları sürekli ve düzenli veri tabanı oluşturulacak ve ilgililerin hizmetine sunulacaktır.

Andırın Hafıza Merkezi, sanayinin sektörel ve müşterek temel verilerini takip etmeli, depolamalı, sistemleşmeli ve işletmelelerin, araştırmacıların hizmetine sunarak AR-GE faaliyetlerinin bilgi sistemi altyapısına katkı sağlamalıdır.

Merkezin amacı; Andırın ilçesinin yazılı, görsel ve işitsel hafızasını oluşturarak Andırın ilçesinin tarihi kimliğinin korunmasına katkı sağlamak ve Andırın ilçesinin sosyal, kültürel, tarihi, demografik, ekonomik ve sağlık konusunda bilgi bankasını kurarak yapılacak araştırmalar için istatistik bilgi (veri tabanı) hizmeti sunmaktır.

Faaliyet alanları:

- Veri tabanı ve kütüphane sistemlerini kurmak, araştırmacıların ve kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektörün hizmetine sunmak,
- Andırın hakkında yazılı tüm eserleri toplamak,
- Andırın hakkında yapılacak araştırmaları tedarik etmek üzere üniversiteler, araştırma kurumları ve yaynevleri ile düzenli iletişim kurmak,
- Andırın ilçesinde üretilen malların pazarlandığı ulusal ve uluslararası piyasalar hakkında düzenli olarak elektronik ortamda araştırma yapmak, ilgili bilgileri ve istatistikleri düzenli olarak toplamak, bunlardan yeni bilgiler ortaya çıkarmak ve hizmete sunmak,
- Merkezin amaçlarına uygun konularda bilimsel toplantılar düzenlemek ve düzenlenen toplantılara katılmak, düzenlenen bilimsel toplantı metinlerini kitap ve yayına dönüştürmek,
- Her yıl, Andırın ilçesinin sosyal ve ekonomik durum raporu konulu çalışma yapılmasını teşvik etmek,
- Andırın ilçesini ilgilendiren yerel, ulusal ve uluslararası haberleri yazılı ve elektronik basından tedarik etmek; belirli zamanlarda web sayfasından duyurmak,
- Andırın ilçesinin sosyal, kültürel, demografik, ekonomik ve sağlık konulu istatistiklerini her yıl ve düzenli olarak toplamak, depolamak, işletmele ve araştırmacıların hizmetine sunmak,
- Andırın ve bulunduğu bölgenin kalkınması ile ilgili devlet yatırım teşvik politikaları hakkındaki bilgileri düzenli olarak tedarik etmek ve hizmete sunmak,
- Andırın ile ilgili yapılan araştırmaları yerel, ulusal ve uluslararası seviyede takip etmek, tespit etmek, tedarik etmek ve hizmete sunmak,
- Andırın hakkında yakın tarihin yazılmasını teşvik etmek,
- Üniversitelerde yapılacak olan yüksek lisans, doktora tezleri ve diğer bilimsel araştırmalardan, Merkezin amaçlarına uygun olanlarının yayınlanmasını teşvik etmek ve bu amaçla diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak,
- Faaliyet alanları kapsamında, yurt içinde ve yurt dışında bulunan bilgi merkezleri ve araştırmacı kuruluşlarla iş birliği yapmak.
- Andırın ile ilgili yapılan araştırmaları yerel, ulusal ve uluslararası seviyede takip etmek, tespit etmek, tedarik etmek ve hizmete sunmak.
- Andırın'daki canlı tarihlerle (tecrübeli ve bilgili kişilerle) mülakat esaslı yakın tarihin yazılmasını teşvik etmek.

p) Andırın'a ait şer'iyce sicilleri başta olmak arşiv kayıtlarını tedarik etmek; mikrofilm, fotokopi, bilgisayar ortamında, CD'lerde ve DVD'lerde korumak.

r) Yukarıda sıralanan faaliyet alanları kapsamında, yurt içinde ve yurt dışında bulunan bilgi merkezleri ve araştırmacı kuruluşlarla iş birliği yapmak.

s) Kurumsal kimlik oluşturmak ve ilgili kişi ve kurumların Andırın Hafıza Merkezinden haberdar olmalarını sağlamak.

t) Andırın'ın potansiyel yatırım alanları üzerine araştırma projesi hazırlanmasına öneriler yapmak, sanayi ve hizmet işletmelerinin geçmiş raporlama ve geleceği öngörme çalışma yapmaları yönünde bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunmak.

u) Netice olarak Andırın'ın sahip olduğu maddi ve manevi değerlerini, ticari ekonomik ve sosyal yönlerini (TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARI, HALK OYUNLARI, HALK TÜRKÜLERİ, HALK MUTFAĞI, YEMEKLERİN YAPILIŞI, HALK HEKİMLİĞİ, HAYVANCILIK, HALK HEKİMLİĞİ, HALK BAYTARLIĞI, HALK TAKVİMİ, HAYVANCILIK, HALK HUKUKU, HALK MİMARISI, EVLENME ADETLERİ, DOĞUM ADETLERİ, ÖLÜM ADETLERİ, TAŞ İŞÇİLİĞİ, DOKUMA-ÇEVİZ, KIYAFET, BASTON YAPIMCILIĞI, KADIN-ERKEK KIYAFETLERİ, DOKUMA-HALI, KILIM (YER, NAMAZLIK, YASTIK) ERKEK KIYAFETİ, CEKET, AHLAT TARİHİ, AHLAT VE ÇEVRESİ TARİHİ YERLERLE İLGİLİ EFSANE VE MENKİBELER, HALK HİKAYESİ, HALK EDEBİYATI, ATASÖZLERİ, DEYİM, BİLMECE, ANDIRIN YÖRESİ TÜRKÜLERİ VE HİKAYELERİ, ÇOCUK OYUNLARI, SERACILIK, MEYVECİLİK vb. alanları) bütünüyle bünyesinde toplayabilecek donanıma sahip bir Hafıza Merkezi olmalıdır.

Sonuç olarak; Bu merkez, Andırın konulu araştırma yapacaklara, İstatistik Veri Tabanı ile Endüstride, dokümantasyon, kütüphanecilik ve istatistik veri tabanı hizmetleri ile Akademik anlamda hizmet veren bir bilgi merkezi olmalıdır.

Bu amaçla; bilgi bankası ve kütüphanecilik faaliyetleri kapsamında Andırın hakkında bugüne kadar yazılmış eserler Andırın Hafıza Merkezinde toplanarak bir Andırın İhtisas Kütüphanesi oluşturulmalıdır.

Proje ile ilgili resmi devlet politikasını gösterir dayanaklar (referanslar):

A. Türkiye'nin Bilim ve Teknoloji Politikası, Bilim ve Teknoloji Stratejisi ve Politika Çalışmaları, TÜBİTAK BTP 97/04, Ağustos 1997, isimli eserin Yasal ve Kurumsal Düzenlemelere Yönelik Öneriler bölümünden doğrudan alıntı:

- ARGE'nin özendirilmesine ilişkin politikalar;
- Sosyal bilimler alanındaki araştırmaların da desteklenmesine ilişkin politikalar;
- Bilgi bankalarının, arşivlerin, kütüphanelerin oluşmasına; verecekleri hizmete; bilgiye erişim olanaklarının yaygınlaşmasına; bilgiye erişim ve edinme hakkının, iletişim hakkının genişletilerek tanınmasına ilişkin politikalar
- Üniversite-sanayi işbirliğinin desteklenmesine ve kurumsallaşmasına ilişkin politikalar;
- Teknoloji envanterinin çıkarılmasına ve envanterdeki değişimin sürekli izlenerek güncel hale getirilmesine ilişkin politikalar."

B. İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan Yönetmelikler:

- 03 Ocak 1983 tarih ve 17917 sayılı resmi gazetede yayınlanan Kitaplık ve Dokümantasyon Merkezleri Yönetmeliği,
- İçişleri Bakanlığı tarafından 9 Haziran 1995 tarih ve 22308 sayılı resmi gazetede yayınlanan Merkez ve Taşra Teşkilatı Arşiv Hizmetleri Yönetmeliği

Kenan ERZURUM'dan...

YOLLAR SOKAKLAR

Merhaba dostlarım; yollar, sokaklar
Ölürsem ardından ağlar mısınız?
Geçitler, köprüler, yoldaki taklar
Ölürsem yolcuyla eğler misiniz?

Soranlara deyin bu yolcu bizden,
Ayrıldı burdaki, sohbetten, sözden
Benim yokluğumda üzüntünüzden;
Ölürsem kalpleri dağlar mısınız?

Yoldaki dostlarım; siz yassı taşlar
Her sela sesinde bir matem başlar,
Her sabah gördüğüm dot , arkadaşlar
Ölürsem gözlerden çağlar mısınız?

Sokağım, mahallem, semtim ve yörem
Hoşça kalın hepiniz birem, birem
Siz! gönül dostlarım; kapım, pencerem
Ölürsem camları buğlar mısınız?

Emmi, dayı, komşu ve yarelere,
Ak sakallı yaşlılar; erenlere
Namaz için bana söz verenlere,
Kenan öldü diye söyler misiniz!!!

BAŞKA

Nasıl da severim ben kır atları,
Yağızı, dorusu, alı da başka.
Sürü çevresinde gezen itleri,
Düşmanı korkutan halı da başka.

Baharla tükenir boranlar, kışlar
Yaylanın göçleri o zaman başlar,
Bir yanda çiçekler, bir yanda kuşlar
Nergisi, sünbülü, gülü de başka.

Vadiler derindir, güneş geç doğar
Sürü çobanıyle kırlara açar,
Köpekler dağlarda canavar boğar,
Koyunu, davarı, malı da başka.

Yücelerde nice kurt, kuş barınır
Duman çöker dağlar sise bürünür,
Biri biter belin, biri görünür,
Aşıp aşıp giden yolu da başka.

Yollar üç beş günde gelir yarıya,
Koçlar yol gösterir koca sürüye
Göç uzanır gider ta Kayseri'ye,
Dağları, taşları, eli de başka.

Ağca Mehmet

Ramazan KETEN

Kargaçayırı köyünde yaşayan Mehmet AKÇA (Ağca Mehmet) ilerleyen yaşına rağmen seksenlik delikanlı gibi fiziği, duruşu, sağlığı yerinde. Yüzünden gülme eksik olmuyor. Hafızası sağlam. İnsanları biliyor, tanıyor, olayları dün gibi hatırlıyor.

Köyde ziyaretinde uğradığımızda birbirimize sarıldık. Konu hemen geçmiş günlere dayandı. Sohbet koyulaştı. Sohbet muhabbete dönüştü.

Ayak üstü de olsa.

Ağca Mehmet hayatında birden fazla evlilik yapmış, geniş bir aileye sahip olmuş bir insan.

Eşi, dostu, akrabaları komşuları ile bir çınara benziyor. Kapısı açık, cömert, misafirperver, her Anadolu insanı gibi.

Ağca Mehmet'in en tanınan yanı hayata direniyor olması. Yaşadığı olaylar,

atlattığı badireler bunu anlatıyor. O azimli, kararlı, dik duruşuyla kaybede kaybede kazanan olmuştur. Bugün gür sesiyle, övüne övüne anlattığı hayat onun kazancıdır.

Anadolu'nun her beldesinde, köyünde, mahallesinde nice Ağca Mehmetler var onun gibi yaşayan, yaşlanan. Hepsi bugün milletimizin yakılmaz gücü, sarsılmaz iradesi oluyorlar. Sessiz, sedasız. Uyuyan dev gibi.

KAHRAMANMARAŞ - GAZİANTEP ŞAHİNBEY DESTANI

Mahmut HOCAOĞLU

İskeleden çıktı pevurun ucu
Bağrı deliyor kurşunu, turcu
Çeteler içinde mullam birinci
Vurun Maraşlılar şeref günüdür

Anama söyleyin damda yatmasın
Çuha şalvarıma uçpur takmasın
Oğlum pelir diye yola bakmasın
Vurun! Maraşlılar şeref günüdür

Ufacık taşınan bina yıpılmaz
Allah'tan başkasına tapılmaz
Bin yiğit ölmeyinen Maraş yıkılmaz
Vurun! Maraşlılar şeref günüdür

Vuruldu anam vuruldu çıkmıyor canım,
Kapı altına gitsin kara haberim
Karalar bağlasın Zekiye Hanım
Vurun! Maraşlılar şeref günüdür

Ünlendi de Cebecioğlu Hasan'a ünlendi
Zeytun kazası da al kanlara bulandı
Çuhadar ölünce Maraş sallandı
Vurun Maraşlılar şeref günüdür

Ali Kılıç da der ki harbe oturak
Maraş'tan Antep'e çete dizilek
Fransız adını birden kaldıracak
Vurun Maraşlılar şeref günüdür

Sabahtan kaldırdım kınalı tavşan,
Alı Kılıç derler attılar baştan
Vakit ikindide olmuyor akşam
Vurun! Maraşlılar şeref günüdür

Antep'in harbine on bir ay oldu
Kanımız kurudu benzimiz soldu
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgilin Antep'e düşmanlar doldu
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Antep'in üstünü duman bürüdü
Karayılan da çeteyi aldı yürüdü
Çeteler içinde Arslan biridi
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Atına binmiş de elinde dizgin,
Gavgaya girince hiç vermez bozgun
Çeteler içinde yılanım azgın
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Sürerim sürerim gitmez Gadana
Fransız kurşunu değmiş adama
Kara haber vermen benim babama
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Şahini sorarsan otuz yaşında
Süngüyle vurmuşlar köprü başında
Ağlaşır çeteleri başında
Vurun Antep'liler namus günüdür

Sarımsak tepede harbin ediyor
Otomatik kurulmuş geri dönmüyor
Bakın postalara acep ne diyor
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Şahin bey vuruldu yollar açıldı
Antep'in üstüne matem saçıldı
Fransız askeri Antep'e doldu
Vurun Antep'liler namus günüdür

Getirin Şahini bir kez göreyim
Üç kızım var birisini vereyim
Gelsin yanıma da alnından öpeyim
Vurun Antep'liler namus günüdür

Antep'in taşları ağılı karalı
Anamdan doğdum doğalı bahtım karalı
Kara Mehmet sol böğründen yaralı
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Antep'in etrafı gölünen diken
Ayrılıktır gardaş belimi büken
Sineni sineme sararım derken
Felek bir başımı zara getirdi
Vurun! Antep'liler namus günüdür

Antepten çıktım da düştüm yazıya
Yaş yerlerde yattım kaldım sızıya
Analar dayanmaz körpe kuzuya
Vurun! Antep'liler namus günüdür

ANDIRIN Kültüründen Çeşitlemeler (9)

Remzi ÇINGİL

Ormana Ağıt

Alanlı köyünde orman işletme müdürlüğünün ağaç kesimi (traşlama) çalışması gereği ağaçların tamamen kesildiğini gözlemleyen ilgili vatandaşın üzüntülerini duygularını belirten ağıt

Yüksekleri pare pare kar idi
Geçit vermez dağlar geçmek zor idi
Balta geçmez ormanları var idi
Meşesi kalmamış mazisi kalmamış

Yüce dağ başına duman inerdi
Göçerleri bölük bölük konardı
Yaylanın üstünde şahin dönerdi
Şahini kalmamış bazı kalmamış

Seher vakti keklükleri öterdi
Her çalı dibinde tavşan yatarı
Avcıları avcılığına giderdi
Avcısı kalmamış tazı kalmamış

Aşıkların türküsüne sazına
Otururduk çimenine düzüne
Doyulmazdı sohbetine sözüne
Sohbeti kalmamış sözü kalmamış

İlkbaharda çiçekleri otları
Sürümüzün kaymakları sütleri
Koyun kuzu şen ederdi yurtları k
Koyunu kalmamış kuzu kalmamış

Ezeli de deli gönül ezeli
Güz gelmiş de dağlar gökmüş gazeli
Nazlı olurdu bu yaylanın güzeli
Güzeli kalmamış nazı kalmamış

Yayla garip kalmış bize küsüyor
O günün yerinde yerler esiyor
Aşık Halil buna destan yazıyor
Aşığı kalmamış sazı kalmamış

Askerin Ağıdı

Adam askerde imiş çok sevdiği nişanlısı ile olan ayrılığa dayanamamış nişanlısını görmek için asker ocağından firar etmiş ancak yakalanmış ve askeri mahkemece vatana ihanet suçundan yargılanarak idam edilmesine karar verilmiş. İdam sehпасına götürülür. İdam edilmeden önce aşağıdaki sözleri söyler.

Şeytana uydum da kaçtım efendim
Oğlunu öldürdüm koluna düştüm
Öldürürsen öldür ben bu candan vazgeçtim
Nolur Tahsin Beyim kıyma canıma

Karşıma gelende Feke Dağları
Açılmışta bahçeleri bağları
Minnetçim olsunda Antep dağları
Nolur Tahsin Beyim kıyma canıma

Kendri görünce kırıldı dizleri
Minnetim olsun da gelinler kızlar
Sılada nişanım yolumu gözler
Nolur Tahsin Beyim kıyma canıma

Kırata binipte meydan olmadım
Şu fani dünyada bir dem görmedim
Nişanım var efendim düğün kurmadım
Nolur Tahsin Beyim kıyma canıma

Katipler oturmuş künyem yazıyor
Bir çalıda da bir cücük gizliyor
Nişanım sılada yolum gözlüyor
Nolur Tahsin Beyim kıyma canıma

Karacaoğlan

Bir yiğit silasına giderken
Sen yiğidi eylemiye gör
Kötülük edene de sen öyle bir eylik
Sen onun ettiğini eylemiye gör

Allah deyince yüklendi kater
Hak deyince haka verenler yeter
Şu dünyada iş kalmaz hepisi biter
Muhanet sözünü söylemiye gör

Şu yüce dağda gönül kurgusu
Deryayı geçiyor aşkın gemisi
Muhanetin kanadının kölgesi
Oda karlı dağ ise de yaylamıya gör

Der karaca ağlarda kırklar yediler
Edebi erkeni onlar kodular
Mıksın cennette yeri yok dediler
Camardin elini başlamıya gör

ALİ'nin Evliliği

Ali 25 yaşlarında yakışıklı bir delikanlıdır.

Ailesi ve yakın arkadaşları Ali'yi evlendirmek isterler. Yakın ve uzak çevreden tespit ettikleri ve Ali'nin beğeneceğini umdukları kızları Ali'ye gösterirler. Ali çeşitli bahanelerle gördüğü kızları beğenmez. Yıllar birbirini kovalar.

Ali 45-50 yaşlarına varmıştır. Kendi kendine karar verir ve der ki: "Karşıma çıkacak ilk kıza evleneceğim". Ve Ali karşısına çıkan ilk kıza evlenir. Ali'nin evliliğinin üzerinden iki yıl geçmiştir. Yakın arkadaşları ile köyedeki kahvede bir araya geldiklerinde sohbet sırasında arkadaşlarından birisi Ali'ye dönerek gençliğinde sana gösterdiğimiz güzel kızların hiç birini beğenmemiştin şu anda evlisin bu evliliğe nasıl karar verdin diye sorar. Ali soruyu yönelten arkadaşına der ki: "Hiç sorma sıkışırın karşıma çıkan ilk kıza da evlenirsin." der.

Olsa Diyom

Ali günlerdir yüksek ateşli olarak hasta yatmaktadır. Hastalığından dolayı da yemek yemeye karşı iştahı yoktur. Ana ve babası bundan dolayı çok üzülmetedir. Günlerden bir gün babası Ali'ye evde bulunan birçok yiyecekleri sayar Ali kendisine açıklanan bu yiyeceklerin hiç birini yemek istemez. Baba son defa Ali'ye der ki: "Oğlum Ali yumurta mıklası pişirilse onu da mı yemezsin" diye sorar. Ali babasına bakar ve der ki: "Var mı?" diye sorar. Babası da Ali'ye dönerek; "Olsa diyom" der.

Turp

Hacı ustadan aldım turpun yerini
Çok korkarak verdi sırrını
Dün dövmüşler Avlıklının birini
Garez Omar halakada dönüyor

Keramet mi var bunun soyunda
Hanedanlık vardır onun soyunda
Koca Veli Ağa olmasa Nurfet köyünde
Köylü bütün turpa hasret kalıyor

Çok söyle yolcu dilin yorulur
Geniş ağanın ellerim sorulur
Hocam duyar bu sözüm darılır
Ah neyleyim söz katerin buluyor

İbrahim ERGÜN

ANDIRIN'IN YAZILMAMIŞ TARİHİ (9)

İlbeyoğlu Kim ve Nasıl Bir Olayla Karşılaşmıştır?

İlbeyoğlu Ahmet Bey. Türkmen aşiretlerinden İlbey aşiretine bağlı ve Kahramanmaraş'a 20 km. mesafede bulunan (Beyoğlu) kasabasının bulunduğu yere yerleşmiş babası Aşiret Beyi iken babasının yaşlanmış olması nedeniyle beyliği oğlu Ahmet Beyin kabiliyet ve mazbut bir yeteneğe sahip odluğuna güvenerek aşiretinde muafiyeti alarak Ahmet Beye beylik tacını giydiren ve teslim eder. Aşiret iftiharla Ahmet Beye biat ederler. Durum böyle devam ederken Ahmet Beyi gerek İlbeyli aşireti ve gerekse diğer çevre aşiretler çok sevip ilgi göstermeye başlarlar. Durum böyle iken her zamanki gibi Maraş Beyi Ömer Bey bir şölen düzenler çevredeki tüm aşiret beylerini şölene davet eder. İlbeyoğlu Ahmet Bey de bu davetin içindedir. Şölende yenilip içildikten sonra Maraş Derebeyi Ömer Bey bir konuşma yapar. Ondan sonra sıra ile diğer aşiret beylerine söz verilir. Herkes konuşur. Sıra Ahmet Beye gelince İlbeyoğlu Ahmet Bey bir uzun konuşma yapar ve arkasından da Ozan olduğunda bildirmek için bir şiir okur. Bu durum oradaki aşiret beylerini çok duygulandırmış olsa gerek ki Ahmet Beyin konuşmasını ayakta uzun süre alkışlıyorlar. Bu durum Maraş Beyi Ömer Beyi rahatsız eder ve duyduğu kuşku üzerine zamanın padişahına bir mektup yazarak der ki. Padişahım şimdi burada genç bir aşiret beyi meydana geldi. Hiç kimseyi tanımıyor. Hatta sizi dahi tanımıyor. Sözüne gören padişah çok kızar ve Ahmet Beyi yakalayıp getirmek üzere dört asker görevlendirir. Bu sırada Gündeşli Aşireti Beyinin kızı Hasibe Hatunla Nişanlı olan Ahmet Bey çok hazırlıklı bir düğün kurar düğün çok şavşatalı bir hafta devam etmekte iken padişahın gönderdiği askerler gelirler. Bu düğün kimin diye sorduklarında aşiretten birisi beyimizin der. Beyiniz kim derler. Onlarda İlbeyoğlu Ahmet Bey derler. Düğünde misafir gibi oturup

kalkarlar. Düğün bitip gelin geldikten sonra üç gün müsaade ederek fermanı vermiyorlar. Üç gün sonra veriyorlar ve padişah sizi huzuruna davet etti diyorlar. Durumu anlayan Ahmet Bey onlara siz gidin ben gelirim padişah emri başım üstüne deyince Askerler çekip gidiyorlar. İlbeyoğlu Ahmet Bey aşirete eki deyimle haber salar. Aşiret toplanıp gelir ve sarayın etrafını tıklım tıklım sararlar. Hep bir sestem gitme Elbeyoğlu derler. Ahmet Bey toplanan aşirete sazı ile şöyle söyler.

Gider oldum aşiret başıma derildi
Gitme deyup dost boynuma sarıldı
Bizim kısmet gurbetten verildi
Ben gidiyorum aşiretim kal kalan

Evimizin önü incir ağacı
Aşirete teslim ettim sazı tacı
Benden kesmeyin ümidi güvenci
Ben gidiyorum aşiretim kal kalan

Bu durumu gören taze gelin Gündeşli Beyin kızı atının üstüne binen İlbeyoğlu Ahmet Beyin atının dizginine ağılayarak sarılıp vıcansız ben üç günlük gelinim beni bırakıp nasıl gidiyorsun deyince çok duygulanan Ahmet Bey. Gündeşli kızına şöyle söyler. Ağlayı ağlayı çıktı yolun üstene
Bak şu feleğin karezine kastine
Nasıl dayanayım ela gözlü dostuma
Ben gidiyorum kal kalen nazlı dostum

İlbeylinin önü bir ufak yazı
Karışmış koyuna yayılır kuzu
Ah ben sana ne diyeyim Gündeşli kızı
Ben gidiyorum kalkalan

Bunu da söyledikten sonra devam edip İstanbul'a gider ve varınca zindana atarlar. Zindanda yedi sene yatar. Yedi sene sonra gelip aşiretin başına geçer.

Yeşil Başlı Telli Turna

Bahar aylarında uzaktan gelen
Yeşil başlı telli turnam
Geldiğin yerden ne haber var
Yeşil başlı telli turnam

Gökyüzünde katar katar uçar
Baharda yayla yolunu tutar
Ayrı güzelliğe sahip bunlar
Yeşil başlı telli turnam

Gider uzaklara ulaşırsınız
Şahin kokusuyla dolaşırsınız
Aşıkların hep dilinde adınız
Yeşil başlı telli turnam

Türkmen beyler otağına varın
Eğlenip orada bir gün kalın
Dağlarında misafir olun
Yeşil başlı telli turnam

Bir zaman Akgümüş köyünde yüzdün
Eşin vurulunca köye düşüp gezdin
Herhalde kendinde çok acı sezdin
Yeşil başlı telli turnam

İbrahim Turna efsanesini yazdın
Turnanın hareketini haber aldın
Bu durumdan çok acı duydun
Yeşil başlı telli turnam

Akgümüş köyünde vurulan Turna'nın eşine yazılmıştır.
Bu şiiri efsane acısı ve geleneklerimiz duygusu gereği olarak kaleme aldım.

Andırın Yöresinde Lakaplar

Ömer ARSLANTAŞ

Lakap kelime anlamı olarak; bir kimseye ya da bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan, o kimsenin ya da o ailenin bir özelliğinden kaynaklanan addır. Lakaplar, Ailelerin ve kişilerin diğerlerinden ayırt edilebilmesi için çevresi tarafından bir tanımlama olarak yüzyıllarca kullanılmıştır.

Cumhuriyet öncesi Türk toplumunda soyadı kullanılmadığı için ailelerin dinî, sosyal, ailevî ve asalet kaynaklı lakaplar taşımaları, gerek insanlar arasında ayırma yol açmakta, gerekse toplumsal ilişkilerde (nüfus işlemleri, askerlik, tapu alım-satım ve miras konularında vb.) karışıklıklara neden olmaktadır. Yani resmi işlemlerde büyük sıkıntılar yaşanmaktaydı. Bu durum, Cumhuriyetin millî sınırlar içinde tüm insanları eşit kabul etme mantığıyla bağdaşmıyordu. Dolayısıyla hızla modernleşen Türk toplumunda böyle bir bölünmüşlüğe yer verilmemeliydi. Bu gaye ile 21. Haziran 1934'te "Soyadı Kanunu" kabul edilmiştir. Bu kanuna göre, her Türk kendi adından başka ailesinin ortak olarak kullanacağı bir soyadı alacaktı. Ayrıcalık belirten unvanlar 'ağa', 'hacı', 'hafız', 'molla', 'hoca', 'efendi', 'bey', 'beyefendi', 'hanım', 'hanımefendi', 'paşa', 'hazret' gibi unvan ve lakapların soyadı olarak alınması yasaklanmıştı. Soyadı Kanunu'nun kabul edilmesi ile toplum hayatında yeni bir düzen ve disiplin sağlanırken, aile ve fertlerin de tam olarak tanınması mümkün olmuştu. Ancak ülkenin diğer kırsal kesimlerinde olduğu gibi Andırın yöresinde de aileler ve bireyler için lakap kullanma eskisi kadar olmasa da, geleneksel yapısıyla devam etmiştir. Bir kişi nüfus cüzdanındaki bilgilerle tanıtılsa bile "Kimlerdensin? Size kim derler?" gibi sorularla karşılaşabilir.

Andırın yöresinde halen kişi ve aileler için kullanılan lakaplardan özellikle bireyler için herhangi bir durum, bir olay, bir gözlem, farklı bir görünüş ve ya davranış sonucu takılan lakaplardan ilginç olanları söylendiği şekliyle, olduğu gibi hiçbir ekleme -çıkarma yapmadan aktaracağım. Birkaç örnek verecek olursak; Mehmet, Memmet olarak, Ömer, Omar olarak, Koca, Goca olarak.... söylenmekte. Bazı lakaplar ise değiştirilerek söylenirse kim kastedildiği anlaşılmaz. Habaranamaz yerine Haber Anlamaz, Eşgi Sülemen yerine, Ekşi Süleyman deildiğinde ve ya Garafil yerine Karafil-Karanfil, İrahan yerine Reyhan, Gahrimen yerine Kahraman denilirse kesinlikle bahsedilen kişinin kim olduğu anlaşılmaz. Bu nedenle Lakaplar yörede söylendiği gibi yazılmıştır. Yanında (*) işareti olanlarla bire bir sohbetim olmuştur. Tanıdığım bu kişilerin kendine özgü saygın birer kişilik sahibi olduklarını öncelikle söylemeliyim. Bire bir anılarım, sohbetlerim oldu.

Abalı Hüseyin*
Abbak Ahmet*
Abbas Osman*
Aciz Mustafa*
Alo(o)mar*
Ameçer Omar*
Asıl Veli*
Avlamaz Ali*
Aynı (Kadın)

Bay Memmet*
Beloğlu Bekir
Bılız Ali*
Bib(i)oğlu*
Bicon Ali*
Bıyıkl(ı)Ali Ağa
Boz Ali*
Bunsuz Ahmet*
Buruk Ahmet*
(Bu-rah-met)
Buzağ(ı)Kadir

Camızcı*
Cedelle Mustafa*
Cıbıdak Ali
Cop Fakı*
Copcalar
Copca Cuma*

ÇaldaSülemenA
(Çal'daki Süleyman
Ağa)
Çakalcılar*
Çaygan Goca*
Çebişci*
Çiççali*
Çinkilim Anşa*
Çon Ali*
Çortmuk Hacı
Çöllo*
Çömnden Goca*
Çörtül Memmet*

Delikli Osman*
Dımık Halil
Dımır Halil*
Dibek Durdu
Domates Ahmet*
Dombalak Hacı
Danacı Mahmut*
Durna*
Duran Yusuf*
Dürt(a)ali*
Ebelik Garı

Ecik Bayram*
Emik Gelin*
Emiş Ali*
Enikçi Rüstem*

Eşgi Sülemen*
Fadık Sülemen*
Fas Döndü
Fan Fan Emine
Fatili Karı*
Faydayok (Hacı)*

Gabilız Mustafa*
Gadı Kee (Kâhya)*
Gahrimen*
Garafil*
Gardaban Mustafa
Gasır-Gusur
Memmet
Gıcık Veli*
Giddil Memmet*
Gıdılık Kazım*
Gırcık Kemal*
Goñç Omar*
Gondal Mustafa
Goyun (Koyun)Ali
Gö(ğ)kabak*
Gö(ğ)duran*
Göbelek Veli
Guduruk Kazım*
Güçük Memmet
Güççükağa*
(Küçük Ağa)
Güden Emine
Gümr(ü)Abdullah*

Halloğlu*
Habaranamaz*
Habı Duran*
Hamet Duran*
Hançer Omar*
Hanta Memmet*
Hasanca Fakı
Haşeri Hüseyin*
Hayval(ı)oğlu*
Hızır Koca*
Hobilik Durdu*
Holgu Memmet*
Höçülü*
Höçük Mememt*
Hökeç Koca
Huşum*
Hürü Mustuk*

İrahan*

İdaatoğlu
İncikli Hacı*
İrebe Memmet
İyicirbehem*
İyic(i) İbrahim

Kambur Felek*
Kapçık İsmet*
Kara Döl Mustafa*
Kazan Ali Mevlüt*
Kebeli Omar
Kel Apılık
Kepenek Musa*
Keriz Omar*
Kesir*

Kesme Burun Ali
Kel Osman Ali*
Kepir Hacı*
Kiroğlan Kenan*
Kirpi Duran*
Körez Ali
Kum Hasan*
Kumarlı Ali Hoca*
Kurum Ali*
Kuzu Beğ* (Bey)
Kürtçe Mustuk

Livlik Memmet*

Ninno Hasan
Malak Mustafa
Maraguzlu Ali*
Masali
Mayal Memmet
Metli Sülü*
Men-ne-mi-ne*
Minik Garı
Mitil Ali*
Moru Hasan
Mucuk Mustafa*
Muhacir Memmet
Munnoğlu*
Munnuk Mustafa*

Ölümsek Mustafa*
Ördek Memmet
Pat Emine
Patac(ı)ali*
Pavraz Ökkeş*
Parlak Kamil
Perişan Hoca*
Pepe

Pingit Omar
Pınık Bekir
Pompara*

Sabın Ali*
Sağır Durdu*
Sarı Beğ
Ser-p(ek)a-rap*
Serpek Durdu*
Sert Hüseyin*
Sömelek Ahmet
Sül-lağ*
(Süllü Ağa)

Şişe Selim
Şişek Haçca

Uluk Osman*
Urukça*
Uruplağ Yusuf*
Ustahallı Durmuş*
Uyduran Hacı*

Tekoğlan*
Tihni Cuma*
Tıkı Mahmut*
Tiryaki Ahmet*
Tokaç Ali
Tokuş Memmet*
Tolsak Bekir*
Topalak
Memmet*
Tosloğlu*
Toybuk Memmet
Tusbağ Goca
(Tosbağa)*
Üvez Ali
Ümmet Ali*

Vicili Kee (Kâhya)*
Vezir*

Yabanc(ı)ali*
Yarım Ağa*
Yarım Dünya*
Yanaz Ahmet*
Yanık Ali*
Yannık Hasan*
Yel Durdu
Yılışık Goca
Yirik Durdu*
Yun-lo-mar(Yünlü)*
Yoscu*
Yosun Ali*
Yoz Ali

Ahmet Faruk SİNANOĞLU...

Memleket Özlemi

Memleketimin evleri topraktı,
Yağmurda damları hep akardı.
Dedelerin ellerinde ağaçtan kürek,
Kürürlerdi damları hep terleyerek.
Bacalardan dumanlar göğe yükselirdi,
Ağlayan çocuğun sesi gülmeye dönerdi.
Baharla sokaklar bir başka olurdu,
Mahallemin tüm çocukları orda olurdu.
Oynanırdı bazen misket, bazen beş taş,
Gülen, oynayan, masum gamsız baş.
Ulucami çeşmesinden sular akardı,
Ezanla camimiz beş vakit dolar taşardı.
Kurşunlu kubbesinde bir çift aşına,
Uzun gagasıyla ederdi bizi temaşa.
Zamanla geçti çocukluk ve gençlik çağları,
Acep değişti mi memleketin bahçesi bağı?
Şimdi memleket ne halde bilmem ki,
Hala ebabiller, leylekler konup göçer mi ki?

Kurtuluş Mevki

Gizliden bir el sokulur yüreğime,
Akar kanım rengarenk gül olur yerde,
Gönlüm yükselir açılır sırlı perde
Bir kurtuluş mevki bulurum ulvi.

Yücelerden bir his sokulur da ruhuma,
Acılar koç olur öyle vuruşurum.
Sufli emeller yıkılır bir ahıma,
Sonra da döner döner de vuruşurum.

Nefis tükenir hercümerç olur yerde,
Can yükselir geçer beni perde perde.
Ulaşınca semalarda güzel bir yerde,
Başımı bin secde eder de yürürüm.

Mustafa ÇINKIR...

Bir Sevda Türküsü

Bir sevda türküsü söyledim
O kara kömür gözlerine
Kaşlara duyurdum ama
Kirpiklerine duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
O ince selvi boyuna
Dallara duyurdum ama
Konan kuşlara duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
O güzel şirin gülüşüne
Dudağına duyurdum ama
İnci beyaz dişlerine duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
O güzel kara saçlarına
Tellere duyurdum ama
O tokana duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
Hep ıssız yollarda
Yıldızlara duyurdum ama
Tek sana duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
O ceylan bakışına
Gözlerin duydu ama
Yaşına duyuramadım

Bir sevda türküsü söyledim
O edalı yürüyüşüne
Ayakların duydu ama
Çoraplarına duyuramadım

Varoşların Çocuğu

Seni gördüm gecenin karanlığında
Dudakların mor benzin sarı
Ümitsizdin ölümü beklercesine
Sen varoşların sefil çocuğu

Örtüyordu yüzünü uzamış saçın
Ellerinde petrol yağlı boyat simitler
Dillerin de çok iri ve sapsarı
Sen varoşların yalnız çocuğu

Korkular vardı kara gözünde
Ürkektin avcıdan kaçan ceylan gibi
Sanki kurşun yemiştin sol böğründen
Sen varoşların yoksul çocuğu

Çok üşüdün soğuk kış gecelerinde
Direndin yaşama ulu bir çınar gibi
Gecenin acımasız amansız karanlığında
Sen varoşların yetim çocuğu

Çokta baktın kızarmış ekmeklere
Ama onurluydun uzanmadı ellerin
Manav tezgahlarına çok baktı gözlerin
Sen varoşların bahtsız çocuğu

Yumak oldunuz üçünüz beşiniz
O buzlu ve karlı gecelerde
Hep sabahları iple çektiniz
Sizler varoşların sefil çocukları

Mustafa ZENGİN...

Andırın

Bir söz söyleyim de yâdikâr olsun
Dostların mâzini bilsin Andırın
Mânevî alemde hatıra kalsın
Yarenin dostların görsün Andırın

Yaylaların meşhur koyun kuzulu
Erlerin bahadır şehit gazili
Maraş sancağında ismin yazılı
Karıştın cihada varsın Andırın

Alevi Sünniler hep birlik oldu
Darbeler kılıçla çok insan öldü
Hazreti Ökkeş'e Maraş'a eldi
Sahabe devrinde varsın Andırın

Sana bağlı idi göksün ve geben
Üç mahiyen vardı yedi yüz oban
Ateşin ormandan geçimin saban
Görmedi bu nesil bilsin Andırın

Yağmurun bulanık sürer bir hafta
Kaşığın ağaçtan yabası tahta
Karaçam kamalak biçilr lata
Her ilden tüccarın gelsin Andırın

Gidip orta Asya'dan sorsam aslını
Evliya Çelebi yazmış ismini
Bir asır öncesi gördüm resmini
Fî tarihinde mi varsın Andırın

Yer yer ilim adamların eğlenir
Aşıkâr derinden methin eylenir
Eyâlet Haleb de ismin söylenir
Bilinmez şu mâzin sırsın Andırın

Meşhur köse mühtü Nebioğlu Hoca
Küçük yaştan okur dilinde hece
Kayserili hafız yürümüş hac'a
İlim de irfan da birsın Andırın

Meşhurdu Nüfretli Mehmet Efendi
Ne güzel vaazlar irşad ederdi
Hacımahmudoğlu Ahmet Efendi
Nice âlimlerin vardır Andırın

Kara hoca mühtü emekli oldu
Vaaz Celil hoca yerine geldi
Güzel vaaz eyler bir zaman kaldı
Devri alem devam sürsün Andırın

Hep göçtü âlimler oldular turab
Mekanların cennet eylesin ya Rab
Dâvûd hoca geldi lisanı Arap
Her ilim dalında varsın Andırın

Kul Mustafa'm böyle bu ne sevdadır
Hayvanlara sığınak kuşa yuvadır
Otların çiçeğin derde devâdır
Merham olup yaren sarsın Andırın

Kuzgunlu Cin Mehmet...

Gideceksin

Her halinden belli sen de gideceksin
Bir hevesti geldi geçti diyeceksin
Yalancılar kervanına yalnız katılıp
Sen de habersizce çekip gideceksin

Bundan böyle telefonlarıma bakmayacaksın
Yazdığım mesajlara cevap yazmayacaksın
Sen çok iyisin diyen sözlerin yalan olup
Sen de diğerleri gibi çekip gideceksin

İnanmıştım ben senin her bir sözüne
Kanmıştım huzur veren ela gözlerine
Sen başkalarından farklısın sanmıştım
Senin de farkın yokmuş çekip gideceksin

Gidiyorsun beni can evimden vurup da
Sonu olmayan acıların içine atıp da
Alışmışım zaten ben kötü kaderime
Sen de yalan olup çekip gideceksin

Yine çileli hayatım en başa döndü
Gülmeyen kaderim dertlerle doldu
Cin Mehmet'ime yaşamak haram oldu
Sen de yaralı bırakıp çekip gideceksin

Karamsar

Tuttuğum dallar hep kırılıyor
Umut bağladığım canlar üzüyor
Aşkım diyen diller yalan oluyor
Ben karamsar olmayım da kimler olsun

Hayata küsme diyorlar
Sevmekten korkma diyorlar
Böyle içine kapanma diyorlar
Ben karamsar olmayım da kimler olsun

Güvendiklerim hep kırıp üzüyorsa
Sevdiklerim hayırsız çıkıyorsa
Gönül verdiklerim merhametsizse
Ben karamsar olmayım da kimler olsun

Beden yorgun düşmüşse bu hayatta
Can bıkmışsa yaşam denen oyunda
Gücü kalmamışsa böyle yaşamaya
Ben karamsar olmayım da kimler olsun

Tahamülüm kalmadı kötü kaderime
Sabret demeyin sabır kalmadı bende
Yeter artık zalim felek bana ettiklerin
Ben karamsar olmayım da kimler olsun

Döneceğin Yok Senin

Beklemekten döndüm bir Mecnun'a
Umudum tükendi geleceğin yok senin
Bu gün son kez dönmeni bekleyeceğim
Umudum kalmadı döneceğin yok senin

Gözlerim yollarına bakmaktan yoruldu
Dilim ismini söylemekten kahroldu
Senin için yaşayan bu can heder oldu
Umudum kalmadı döneceğin yok senin

Seneler geçti senin bu inadın geçmedi
Yalan dünya bir gün olsun bana gülmedi
Hayalini kurup yaşamak hayatımı bitirdi
Umudum kalmadı döneceğin yok senin

Bu sana son feryadım son haykırışım
İnan gelmezsen senden vazgeçeceğim
Yaşattığın bu acıya bir son vereceğim
Umudum kalmadı döneceğin yok senin

ANI HATIRA YAZMAK

Kadir YAŞAR

Anı yazmak kendini yazmak anlamına gelmez. Çoğu insanlar kendilerini ele verecek diye anı (hatıra) yazmaktan çekinirler. Öyleyse anı nedir, nasıl yazılmalıdır.

Hatıra hayatımızda yaşadıklarımızdan geri kalanlar diye biliriz. Bugüne veya geleceğe ışık tutsun diye anılarımızı tazeleriz.

Geleceğimizi anılarımızın ışığında aydınlatmak isteriz. Anılarımız karanlık yolumuzu aydınlatan ışık fenerler gibidir. Anılarımızın sayesinde yanlışlar bir daha yenilemeyiz. Daha iyi hayat için onlardan güç alırız. Köklerimizden güçlenmesi için anılara sarılırız.

Aynı şöyle tarif ederler. Yazar yaşamış olduğu olaylarla ilgili gözlemlerini, bilgilerini, tespitlerini ebedi dille hikâye ederek anlatmansa anı denir. Anı bir yazı şeklidir. Hikâyeye yakındır. Ama daha serbest, daha içten yazılır.

Anı yazmak için önce yaşamak gerekir. Nice yaşayanlar var ki yazacak anı bulamazlar. Böylece anının iki boyutu ortaya çıkar. 1-Anı yazmak için yaşanmış olaylar olmalıdır. 2-Anı yazılacak olaylar gözlemlenmeli ve derlenmelidir.

Anı yazan kişinin diğer yazım şekillerinde olduğu gibi dil bilgisi, edebiyat bilgisi, yazım kabiliyeti, birikimi ve hazırlığı olmalıdır. Anı yaşadıklarımızı bölük pörçük hatırlayarak yazılmaz. Anı yazmadan önce mutlaka hazırlık yapmalıyız. Hatırladıklarımızı not ederek biriktirmeliyiz. Hatırlayamadığımız yerlerde yaşadıklarımızın görgü tanıkları varsa onlardan yararlanmalıyız. Bilgilerimizi birleştirerek doğru olanı yazmalıyız. Böyle yapmazsak hatamız ortaya çıkabilir. Olayda geçen birini incitebiliriz. Onun için anı yazanlar yorum yapmamalıdır. Olayları, yaşananları anlatmalı, yorumu mesajları okuyucuya bırakmalıdır.

Anı yazmak cesaret ister. Anı korkmamalıyız. En iyi anı birini anlatıyor gibi yazılır. Konuşma dili daha sonra düzeltilir. Anıya eklemeler yapılmamalı, anlam yüklenmemelidir. Anı aslında kişinin kendi penceresinden dünyaya, hayata bakıştır. Geçmişte yaşanır geleceğe ışık tutar.

Anılar yazılırken yer, zaman, ortam aranmamalı. Akla gelen, iyi hatırlanan olaylar hemen yazılmalı. Yazılmıyorsa da detaylı notlar alınmalı. Çünkü insan hafızası geleceği zor öğrenir, geçmişini kolay unutur. Anılar daha çok birine anlatılırken, sohbet edilirken akla gelir. Bu durumda kâğıt ve kalemle notlar alınmalı. Defter tutuluyorsa ipuçları ve hatırlanacak noktaları kaydedilmelidir. Anı yazıla yazıla olgunlaşır, güzelleşir. Anı yazmada hikâye kurallarına uyulur. Yer, zaman, olay, kişi belirtilir. Yaşamdan bir kesit anlatılır. Yazarın kendisi kendini anlattığından birinci şahıs dili ile yazılır. Anılarda tasvirler, kısa tanımlamalara yer verilir. Unutulmamalı anı ne hikaye, ne tasvir, ne masal diliyle de yazılmaz. Anılarda masalsi tasvirler yer verilmez. Sade, olan anlatı. Yaşamış olay nasıl başlıyor ve bitiyorsa anıda öyle başlar biter. Anı geçmişten kesitler olduğu için yazım şeklide kesitler şeklinde olmalıdır.

Anı yazmak isteyenlerin merak ettiği soruyu soralım. Her anı yazmak isteyeninin dili, ebedi yönü olması gerekir mi? Bu yönü olmayanlar anı yazamazlar mı? Böylesi kişilerin çok güzel, etkili, yol gösterici anı eserleri yayınlamaktır. Anı sahibi kişi, anı yazma usul ve yolunu bilen biri yazara anlatarak birinci veya ikinci ağız diliyle anısını yazdırabilir. Yani, kendisi söyler yanındaki yazar. Bu durumda yazar anı sahibine yardımcı olmalıdır. Eksik hususlar varsa tamamlamalıdır. Yazılan anıyı okutup düzeltmesine fırsat vermelidir. Yazar söyleneni anında yazamıyorsa ses kaydına almalı, sonradan yazıya geçirmelidir. Anı yazmak günlük yazmak değildir. Anı ile günlük birbirinden ayrılır. Genellikle günlük yazmak daha kolay, yaşanan olayı sıcaklığına not etmeye dayanır. Anı ise yaşanmış geçmiş, iz bırakan olayı yazmaya dayanır. Anıda olay, kişi, yer zaman belirtilerek olay yeniden kurgulanır ve hikaye edilirken günlük duygularla karışık kurgusu olmayan kısa yazı türleridir. Günlükte yorum ve düşünce yer alırken anı nesnel bir anlatımı ihtiva eder. Günlük daha içerden bakış daha özel daha tepkisel iken anı olanı tespit ettiğinden daha somuttur. Günlükler kişisel kalırken anılar yaşandığı ve paylaştığı için toplumsaldır.

Kültür-sanat-edebiyat sayfalarında yazı yazmak isteyen gençlere bazı tavsiyeler

Yazı Dersleri - 11

Anı yazarken aşağıdaki hususlara uymalıyız.

- Anı yaşanmış olmalıdır. Bir konu hayal edilerek anı diye yazılmaz.
- Anı hikâyeye diliyle, birinci ağızdan yazılır.
- Anıda dili geçmiş zaman kullanılır.
- Anının kişide iz bırakması gerekir.
- Anının kendisi insanlara, çevreye mesaj verir nitelikte olmalıdır. Mesela, geçmişte lokantada yemek yeme anısı sıradan iken, yemeği aç biriyle paylaşması mesajla yüklüdür.
- Anılarda verilen yargı ve yorumlar gerçekçi, tutarlı tarafsız olmalı.
- Anılar anılar iyi hatırlandıktan, yaşanmış olay bütün yönleriyle açığa çıktıktan sonra yazılmalıdır. Gerekirse katılanlara teyit ettirilmelidir.
- Anı tarihsel bir olayı, bilme topluma ışık tutuyorsa mutlaka özenle yazılmalı.
- Anılar sade dille, hikaye anlatımıyla yazılmalı.
- Anı, yazıldıktan sonra gözden geçirilmeli
- Anılarda aşırıktan kaçınılmalı, aşırı anlam yüklenmemelidir.
- Anı içinde veya sonunda değerlendirme yapılmamalı mesaj verilmemeli
- Anılar sessiz, sakın ortamda yazılmalı, ortam hatırlatmaya yardımcı olmalı
- Anılar sohbet, karşılıklı konuşmalarda akla geldiğinden, her durumlarda sık sık not tutulmalı, sonra yazıya dönüştürülmeli.
- Anı, paylaşılmalı, biriktirilerek esere dönüştürülmeli
- Anı metinlerde mutlaka başlık olmalı. Anılamlı metinle paragraf halinde yazılmalı.
- Anı kişinin bıraktığı iz olduğuna göre diliyle, anlatımıyla, olaylarla kişiye yansıtılmalı. İnsanlar anılarını yazarken çekinirler. Hayatının, kişiliğinin çözüleceğinden korkarlar. Oysa anı insanın yaşayan yanısıdır. Anı yapılan iyiliğe benzer. Hele iyi anılmak hem iyilik yapmak, hem iz bırakacak şekilde yaşamak demektir.
- Korkmayalım anılarımızı yazalım. Paylaşalım. Paylaştıkça yaşar anılarımız. Yani biz, kendimiz. İnsan anıları ile de ders verir, faydalı olur, etkiler, yol gösterir. Hele anı yazmak bunca kolayken neden yazmayalım. Yazamıyorsak birine yazdıralım.

Buyurun anı yazmaya. Anılacak ne anılarımız hatıralarımız vardır biliyorum.

Çukurova'da Çocuk Oyunları

Doğan KARAKUŞ

HAMAM KIZDI

Ocak başı söylenceleri olurdu tüm evlerde. Minderler konur, aile efradı ya da gelen konuklar yer minderlerine otururlar, evin hanımı kurutulmuş meyve çıkarır sandıktan. Çay geleneği yoktu, eskiden. Bastık, çir, elma ve armut kaka dolardı önümüzdeki kalaylı kaplara. Bir taraftan yer, bir taraftan dinlerdik anlatılanları. Cin, hortlak anlatıları korkmamıza neden olsa da merakla beklerdik sonunu.

Evin ve konukların çocukları göz göze gelir, oyun oynamak için ısmarlaşırdık. Bunun için de dışarı çıkmak gerekirdi. Ne oynayacaktık, neler yapacaktık, dışarıda tartışırdık gayri.

Dikkatimi çeken en önemli olgu, her yer ve olayda mutlaka bir BAŞ olması gerekliliğidir. Geriye dönüp de araştırıverince, APA sözcüğüne takıldım. Bugünkü kullandığımız dilde "BAŞ", "BABA", "EBE" anlamına geldiğini gösterir veriler. Oynadığımız her oyunda bir ebe mutlaka var ve ebenin her işareti, söylemi komut olarak algılanır. Ebenin sağlam karakterli, dirençli ve bir o kadar da güçlü fiziği olması gerektir. Her oyunda olduğu gibi, HAMAM KIZDI oyunu da iki kümeden oluşur. Saldıran ve koruyan kümeler, Koruyan küme, bir ipi daire biçimi oluşturmak suretiyle tutar, ucunu da ebeye verir. Başları birleştirip, kollarını da birbirlerinin omuzlarına uzatarak kubbemsi bir şekil alırlar. Ebe tuttuğu iple birlikte bu insan kubbenin çevresinde dönerek diğer küme elemanlarının sıçrayarak üste çıkmasını engellemeye çalışır.

Ebe, kubbenin tam ve sağlam olduğunu kontrol eder. İpin iyi tutulup tutulmadığından kolların sağlam kavranılması ve kubbenin sık olup olmadığına kadar bakar ve bağıtır; 'Hamam kızdı!..'

Kubbenin çevresinde döne döne koşular başlar. Şaşırtmacalı, kurnaz ve hisim gibi. Kubbeyi

bekleyen ebe, ipi bırakmadan, saldıranlara karşı koymaya çalışır. Sıçrayıp kubbeye binmek isteyenlere tekmelerle karşılık verir. Eğer, tekme hedefini bulursa, o cezalıdır. Karşı taraftan bir kişi eksiltmiş olur.

Saldıran kümeden birkaç kişi kubbenin tepesine oturur ise, ağırlığı çekemez ve kubbe dağılır. O zaman da saldırı kümesinin ebesi; 'Hamam çöktü!' diye bağıtır.

Velev ki, hamam çökmesin ve cezalı sayısı çoğalsın... O zaman, saldırı kümesi hamam kubbesi olmak zorundadır.

Görünen o ki; Saldıran da, koruyan da zekaca kurnaz ve fiziken güçlü olmalıdır. Oyunun sonunda evlerimize gider, ana ve babalarımızdan işiteceğimiz azarların korkusuyla kedi sessizliğinde büzüşüp yataklarımıza girerdik. Dinlediğimiz cin, hortlak öykülerinin korkusu ile çocuk yüreğimiz küt küt atarken, tekerleme gibi meseller ve oynadığımız oyunlar tatlı bir tebessüm olur, heyecanı öteki gün ve akşamlara salardık.

Düşünüyorum da; nasıl olurdu çocuk yüzlerimizin arınık görüntüsü. Ben halâ Ahmet emminin; 'Yağlı idi, yavan oldu. Mehmet idi Doğan oldu.' Tekerlemesini çocuk duygusallığı içinde anımsar, rahmet ve saygı ile anarım.

Halâ, evin hanımı Çiğsarlı Kızı Ayşe ablanın bastık, çir, elma ve erik kaklarını sakladığı Cevizden yapılmış sandığı görür ve korkusunu duyarım.

Selam olsun bana bunları yaşatanlara ! Selam olsun şu anda ak saçlara bürünmüş çocukluk arkadaşlarıma, ağabeylerime. Bin bulut yükselen el sallıyorum atlarıma, dağ ve ova çocuklarına; Hepinizi ama hepinizi çok seviyorum, çocuk saflığı gülüşlü ANADOLUM!...

Unutulan Kelimeler - 1

Mustafa ZENGİN

Abara: Su değirmenlerini döndürmek için su akı-tan tahtadan yapılmış oluk.

Abanoz: kerestesi siyah ve sert, aynı zamanda önemli yerlerde kullanılan bir ağaç türü.

Abdal: Dünya ile ilişkisini keserek Alla'a yöne-len kimse, evliyalar, erenler.

Abtal: Düşün ve özel günlerde çalgı ve davul gibi aletlerle insanları eğlendiren kimseler.

Abo: Hayret, şaşkınlık ve korkma ifadesi.

Abur-Cubur: Rastgele karmakarışık kaliteye dik-kat etmeden yenilen şeyler.

Acar: Yeni, kullanılmamış eşya.

Acimcik: Çok az cüzi miktarda.

Adû: Düşmanlık, hasımlık.

Aforoz: Hristiyanlıkta kiliseden kovma cezası, la-netleme, cemaatten kovma.

Afsun: Üfürükçülük, büyülemek, afsunlamak.

Ağal: Bahçe ve tarla kenarlarını çalı ile dikeç di-kerek, örme çevirme.

Ağaz: Hayvanlardan sağılan ilk süt.

Ağartı: Süt yoğurt peynir vs.

Ağca: pamuk ipliğinden kalınca dokunmuş ve üze-rine hassas, bulgur tarhana gibi maddeler sererek kurutmak için kullanılan yaygı, sergi.

Ahacık: Buradaymış buldum.

Ahraz: Sağır ve dilsiz, konuşamayan kimse.

Aha: İşte buradadır gördün mü?.

Ahmak: Aklı kıt, bön, budalala salak anlamına gelen bir kelime.

Alaancık: Gittiği yeri kızartan ve acıtan, karınca türü, uzunca bir böcek:

Alatnençik: Kanadı beyaz nakışlı, kurnaz bir serçe.

Alayçık: İşçi veya yaylacıların çadır şeklinde ya-parak, içinde iki üç ay yaşadıkları yayla evi.

Alaf: Gerekmez ot ve sap topluluğu.

Albastı: Yeni doğum yapan lohusa kadınlarda gö-rülen ateşli bir hastalık.

Allem Gailem: Çeşitli hiyle ve kurnazlık yapan, her şey umulan kimse.

Alık: Çok eskimiş, kullanılmaz olmuş, giysi ve örtü vesaire.

Alım-kâr: Almaya meyli olan alıcı.

Alicenap: Yüksek karakterli, faziletli, anlayışlı ve cömert kimseler için söylenir.

Amâme: Namaz' da başlık (takke) üzerine sarılan ince tülbent sarık.

Torosların yücelerinde alevlendi
bu "aşk" ateşi; aldı rüzgar, savurdu,
Çukurova'nın düzüne; ateşi söndü, külü kaldı geriye..!

Aşıkların Gözyaşı

Hüsnü KARCI

İki arkadaş, Kara Mehmet'in değirmeninin kanatlı kapısının önüne vardıklarında, durdular. Bayağı yorgundular. Kapı önüne oturdular. Derin nefes alarak, biraz olsun rahatladılar. Uzun yol almaktan ayakları şişmişti, dinlendirmek için ayakkabılarını çıkardılar. Değirmenden içeriye girmeden evvel yorgunluklarını atmak istiyorlardı. Değirmen taşını döndüren çarkın dişlilerine çarparak dışarıya fişkıran azgın suyun beyaz köpüklerinin üzerine yansıyan dolunayın parlaklığı, izleyenlere doyumsuz bir haz veriyordu. Sağa- sola savrularak çevreye yayılan su tanecikleri de, yol yorgunlarının tenlerine ulaştığında, dokunuş hoşluğu vererek rahatlatıyordu. Şelaleye odaklanan bakışları seyirdi ... Şahane bir görsellikle fişkıran su, Hüseyin'i öylesine sarmalamıştı ki, Benli Kız'ı düşürüverdi aklına. Yüreği, aşk ateşi ile yanmaya başladı! Vurgun yemiş gibi içi titriyordu! Sanki, yanında oturan arkadaşı Süllü değil de, Benli Kız oturuyormuş gibi düşlere daldı... Suyun türlü halleri, Ay'ın parlaklığı, efsunlamıştı âşığı. Âşık romantik hallerdeyken, Süllü de farklı iklimlerdeydi. O gün yaşadıkları, korku dolu anların muhasebesini yapıyordu... Suskunluğun-dalgınlığın dışı vurumu, aslında beynin kıvrımlarında dolaşan fırtınaların geçit vermeyen dağlara çarparak durması gibi hallerdi! Suskunluk-dalgınlık hali, kanatlı kapının gıcırdayarak açılmasına değin sürdü. Kapıyı açan değirmenci Kara Mehmet'ti. İçeride yanan ateşin ışığı, kapı eşiğinde geriye bakarak kımıldayanların eşkalini belli belirsiz veriyordu.

-Siz kim olursunuz breh? Gözüm pek çalmadı da? dedi.

Süllü:

-Mehmet Ağa ben Yarpuzlu Süllü, dedi. Yanımdaki de Aşık Hüseyin.

-Bre ulan, dedi Kara Mehmet; gecenin otunda gapının eşiğinde ne eğleşirsiniz? İçeri girseydiniz ya? Ayarsızlar. Haliniz; ya govulmuşsa, ya dayak yemişe benzer. Kimin tavuğuna gış dediniz?

Süllü:

-Vallahi ağam, halaka itinin daş yemesine benzedi halimiz! Yalın yepelik buraya dar düştük! Eşkiyalarla hapaap oluverdoik

Tekir'in beri yamacında!
Gavurlar, ölü soyucu.
Yolumuza giderken bir iki
gurşun sıktılar! Bizi gıstırdılar
amma, bir tilki fendiyle
ellerinden gurtulduk. Elleri-
ne düşsek, derilerimizi yüzücüler.
Kara Mehmet:

- Gapının eşiğinde
durman hele, içeri geçin de
ifadenizi öyle verin. Anlaşılan
mesele uzun.

arkada içeri giriyorlardı, Kara
Mehmet' Aşık'ın elindeki sazı
fark etti. Latife ederek:

- bre Aşık ben de
elindekini söğen sanmıştım.
Meğer saz imiş.Yalan yok,
"şimdi bunlar beni dövmeye
gelmişler" diye düşündüm.
Hüseyin'de Kara Mehmet'e
latife etmekten geri kalmadı:
-Saz da söğen sayılır Mehmet
Ağa, dedi. (sazı işaret ederek)
Bu nazik duran sopa var ya,
hele yeri gelsin, eğriye
sapanları öyle bir doğrultur
ki, demirci ağacının çubuğu
gibi dim dik eder! Şu tellerinin
dili bir açılmaya görsün, kem söz söyleyeni,
düzen bilmez ayarsızları itten mundar eder
alimallah.

-He valla, doğru söylersin Âşık, dedi Kara
Mehmet. Eli kalem dutanın, tele güzel
vuranın, sözü ustaca söyleyenin önünde
durulmaz, yumruğu berk olur.

Âşık ile Süllü odunu köz olmuş ocağın yanına
sağlı sollu oturduklarında, Kara Mehmet:
-Açsınız, hemî? dedi. Sıcak undan çörek
bişiririm. Yanına un çorbası da yaparım.
Varım, yoğum, olanım bu. Gusuruma
galmayın. Doymam dersiniz, bi yol evden
bir şeyler getiririm.

Süllü (mahçup bir edayla):

- Misafir umduğunu deel, bulduğunu yemiş.
Çorba da istemez, sıcak undan değirmen
çöreği baldan datlı olur. Sana zahmet verdik
Mehmet Ağa, gusurumuza bakma.

Kara Mehmet, un çuvalına yöneldiğinde:

-Gusurumu olurmuş bre sende. O nasıl
söz? dedi.

Kara Mehmet daha yeni öğütülmüş sıcak undan hamur yoğururken, Âşık Hüseyin de boş durmadı; aldı sazı eline, dokundu tellerine. Bir biri ardına sıraladı yanık türkülerini. Değirmen çarkına çarpan ritmik eşli suyun sesi de söylenen türkülere karışıyordu. Çörekleri de Süllü pişiriyordu. Köz üstünde pişen çöreklerin kokusu, mis gibi etrafa yayılıyordu. O an, pişmiş çöreğin tadı, boş mideler için, baldan-pekmezden tatlı gelmişti sanki. Çörekler damaklarda tat bırakırken, koyulaşan sohbetle bir başka tatlanıyordu. Kanatlı kapının hafif aralanarak belli belirsiz gıcırdamasıyla ay ışığının içeriye düşmesini Kara Mehmet fark etti!

-Kim o? diye ses verdi.

Yüreğir Petrol Paz. San. Tic. Ltd. Şti.

(Ali Acembekiroğlu)

T. 0322 328 9190 F. 0322 328 9192

Adres: PTT Evleri Mah. Kozan Yolu Kavşağı 147 SK. No:693 Yüreğir / Adana

teknodor®

Isıtma Soğutma Elektrik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Endüstriyel Soğutucu Reyon Cam Kapı ve Çerçeve Sistemleri

FİRMAMIZ;

Temmuz 2006'da kurulmuş olup duvar tipi soğutucu reyonlar için cam kapı ve çerçeve sistemleri üretmektedir. Firmamızın kurucusu olan Sn. Yusuf KELEŞ'in satın alma müdürlüğünü yürüttüğü firmada çalışırken Türkiye'deki soğutucu reyon imalatçı firmaların dışa bağımlı olduğu soğutucu reyon, çerçeve ve cam kapılarını üreterek Türk firmalarının dışa bağımlılığını ortadan kaldırmayı hedefleyerek soğutucu reyon, çerçeve ve cam kapılarının üretimine başlamıştır.

NEDEN CAM KAPI SİSTEMİ?

Hipermarketlerimizde, süpermarketlerimizde ve discount marketlerimizde kullandığımız açık sütük ve paket et dolaplarında kullanılan soğutma sistemleri metreye 1450 Watt elektrik enerjisi harcamaktadır. Cam kapı yapıldığında ise 450 Watt saatte elektrik enerjisi kullanılır ve marketimize %50-65 arasında enerji tasarrufu sağlar. Bu sistem ise yaklaşık 4-5 ay içerisinde maliyetlerin geri kazanımını sağlar. Aynı zamanda yer küreyi daha az ısıtmış ve havaya daha az CO2 vermiş oluruz.

NOT:

Gurbetteki Andırınılılar adına bu dergimizin yayınlanmasında emeği geçen tüm hemşerilerimize teşekkürlerimizi sunar, dergimizin devamını temenni eder tüm Andırınılıları dergilerine sahip çıkmalarını bekleriz.

Teknodor Genel Müdürü
Yusuf KELEŞ

Eyüp Sultan Mah. İbni Sina Cad. No:16 Samandıra / İSTANBUL/TURKEY

Tel: +90 216 561 93 94-95 Fax: +90 216 561 93 96

Web:www.teknodor.com